

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ : ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ (ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ)

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ : ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ : ΛΕΚΤΟΡΑΣ

ΑΓΟΡΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Α.Μ. 9803

ΑΘΗΝΑ 2002

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΤΥ
ΑΓΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
ΚΕΦ.1ο : Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	3
1.1 Ορισμοί.....	3
1.2 Διαχρονική τοποθέτηση	5
1.3 Παλαιότεροι και πρόσφατοι ορισμοί	6
1.4 Βασικές έννοιες	10
1.5 Θεωρίες εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.....	11
1.6 Χαρακτηριστικά	15
1.7 Σύγκριση συμβατικής εκπαίδευσης - τηλεκπαίδευσης	16
1.8 Πλεονεκτήματα-οφέλη	19
1.9 Μειονεκτήματα	22
ΚΕΦ.2ο : ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	24
2.1 Παιδαγωγικά κριτήρια	24
2.2 Οργάνωση μαθησιακής διαδικασίας.....	26
2.3 Κριτήρια αξιολόγησης διδακτικής διαδικασίας	27
2.4 Απόψεις θεωρητικών για νέες παραμέτρους στην εκπαίδευση	28
ΚΕΦ.3ο : ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	30
3.1 Γενικά	30
3.2 Μέσα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης	31
ΚΕΦ.4ο : ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΞ' ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ .39	
4.1 Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	39
4.2 Ανοικτό πανεπιστήμιο Μεγ. Βρετανίας	42
4.3 TALL (Technology-Assisted Lifelong Learning)	44
4.4 Εθνικό Κέντρο εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης Γαλλίας	45
4.5 Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης	46
4.6 Πανεπιστήμιο της Φλόριντα	48
4.7 Stanford Center for Professional Development (SCPD)	49
4.8 Contact North/ Contact Nord, Οντάριο, Καναδάς	50
4.9 Πανεπιστήμιο Νέας Αγγλίας, Αυστραλία.....	51
4.10 Κινέζικο Ραδιοτηλεοπτικό Πανεπιστήμιο (DIANDA)	52

ΚΕΦ.5ο : ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΞ' ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	
.....	55
5.1 Εκπαίδευση δι' αλληλογραφίας (1 ^η κατηγορία)	55
5.2 Ανοιχτό Πανεπιστήμιο (2 ^η κατηγορία)	56
5.3 Ανεξάρτητες σπουδές σε συμβατικά Πανεπιστήμια (3 ^η κατηγορία)	57
5.4 Μοντέλο ενσωμάτωσης (4 ^η κατηγορία)	58
5.5 Κοινοπραξίες (5 ^η κατηγορία)	60
5.6 Η Τηλεκπαίδευση στα Πανεπιστήμια.....	61
5.7 Στάδια πραγματοποίησης διαδικασίας	66
ΚΕΦ.6ο : ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	70
6.1 Συστήματα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης	70
6.2 Υπηρεσίες Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης	71
6.3 Lotus Learning Space 5.0	73
ΚΕΦ.7ο : ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	95
7.1 Επιλογή μαθήματος	95
7.2 Δομή μαθήματος	96
7.3 Διαδικασία	98
7.4 Πραγματοποίηση εκπαίδευσης.....	107
ΚΕΦ.8ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	111
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	115
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	116
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ	

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πραγματοποίηση μιας πτυχιακής εργασίας, αρχικά απαιτεί την εύρεση ενός ενδιαφέροντος και πρωτότυπου θέματος τόσο γι' αυτόν που θα την πραγματοποιήσει όσο και γι' αυτούς που θα την επιβλέψουν. Αυτό μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα για μια περαιτέρω ενασχόληση με αντικείμενα που παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό και επαγγελματικό ενδιαφέρον.

Μέσα από το θέμα «Πανεπιστημιακή Τηλεκπαίδευση» της συγκεκριμένης εργασίας, γίνεται προσπάθεια παρουσίασης ενός καινούργιου τομέα στην εκπαίδευση, που στις μέρες μας λαμβάνει όλο και μεγαλύτερο μερίδιο στη διδακτική διαδικασία. Η παρουσίαση αυτή αφορά κυρίως τον πανεπιστημιακό χώρο, διότι μέχρι στιγμής σε αυτόν έχουν γίνει οι σοβαρότερες προσπάθειες. Θα μπορούσε ενδεχομένως να γίνει αναφορά και στις επιχειρήσεις που εκπαιδεύουν με αυτόν τον τρόπο το προσωπικό τους. Αυτό όμως αποτελεί μια διαφορετική διαδικασία που δεν μπορεί να θεωρηθεί ως διδασκαλία.

Οι ενότητες που θα ακολουθήσουν, παρουσιάζουν το θέμα ολοκληρωμένα, διότι μόνο έτσι μπορεί να γίνει κατανοητή μια καινούργια έννοια όπως είναι η Τηλεκπαίδευση. Αρχικά, δίνεται μια ερμηνεία του όρου και η διαφορά του από παρεμφερείς. Παρουσιάζονται τα συστήματα που χρησιμοποιούνται και που χρησιμοποιήθηκαν στο παρελθόν για την επίτευξη της διαδικασίας, αλλά και η αποτελεσματικότητα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης σε ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια. Παρουσιάζεται συγκεκριμένα η διαδικασία στον πανεπιστημιακό χώρο και τα παιδαγωγικά αποτελέσματα που μπορεί αυτή να έχει. Στις δυο τελευταίες ενότητες γίνεται η παρουσίαση του περιβάλλοντος που χρησιμοποιήθηκε για την διαμόρφωση του μαθήματος της «Ειδικής Διδακτικής» με σκοπό την εξ' αποστάσεως διδασκαλία του. Το περιβάλλον αυτό είναι το Lotus Learning Space 5.0 της IBM όπου παρουσιάζονται αναλυτικά όλες οι δυνατότητες που προσφέρει για την επιτυχημένη διεξαγωγή της διαδικασίας της Τηλεκπαίδευσης.

Στα κεφάλαια λοιπόν που θα ακολουθήσουν επιδιώκεται η ευρεία παρουσίαση του αντικειμένου έτσι ώστε να απαντηθούν τα εύλογα ερωτήματα που πιθανόν θα ανακύψουν κατά τη διαπραγμάτευση ενός τέτοιου θέματος.

Επιθυμώ να ευχαριστήσω θερμά τους : επιβλέπων καθηγητή της εργασίας αυτής Καραμπατζό Γεώργιο όπου σε συνεργασία με τον επίκουρο καθηγητή της Πληροφορικής Αναγνωστόπουλο Δημοσθένη βοήθησαν στην εξεύρεση του συγκεκριμένου θέματος αλλά και στην πραγματοποίηση όλης της εργασίας, όπου η εκπόνηση της δεν θα ήταν εφικτή χωρίς τις συμβουλές και τις παροτρύνσεις τους. Επιπλέον, ιδιαίτερες είναι οι ευχαριστίες προς την λέκτορα Κουτρούμπα Κωνσταντίνα όπου προσέφερε το απαραίτητο υλικό για την πραγματοποίηση του ερευνητικού μέρους της εργασίας, από το εγχειρίδιο της «Ειδικής Διδακτικής». Η πτυχιακή μου εργασία αφιερώνεται στη μνήμη του Δημήτρη Αναστασίου όπου η βοήθεια του ήταν πολύτιμη καθ' όλη τη διάρκεια της πρακτικής διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΙ

Η τηλεεκπαίδευση δεν είναι μια καινούργια έννοια που αναπτύχθηκε πρόσφατα για να καλύψει τις σύγχρονες ανάγκες στην εκπαίδευση. Η αναγκαιότητά της φάνηκε από τη στιγμή που άρχισαν να αυξάνονται οι απαιτήσεις για εκπαίδευση από άτομα που δεν μπορούσαν να παρακολουθούν παραδόσεις μαθημάτων σύμφωνα με τον παραδοσιακό τρόπο και παράλληλα να αποκτήσουν κάποιο τίτλο σπουδών από κάποιο πανεπιστημιακό ίδρυμα. Κατά καιρούς έχουν υπάρξει πολλές μορφές εξ'αποστάσεως εκπαίδευσης, που η ανάλυσή τους θα ακολουθήσει στη συνέχεια.

Πριν ξεκινήσουμε οποιαδήποτε ανάλυση του όρου της τηλεεκπαίδευσης, είναι σκόπιμο να αναφερθούμε σε συγγενικούς και μη όρους αλλά και στον γενικότερο όρο της εξ'αποστάσεως εκπαίδευσης. Με αυτόν τον τρόπο θα γίνει πιο κατανοητός ο ρόλος της ανάμεσα στις άλλες μορφές της εξ'αποστάσεως εκπαίδευσης αλλά κυρίως η διαφορά όλων αυτών των όρων, διότι πολλές φορές επικρατεί σύγχυση ως προς την χρήση τους.

Τηλεκπαίδευση. Αποτελεί την πιο σημαντική μορφή της εξ'αποστάσεως εκπαίδευσης. Με τη βοήθεια της τεχνολογίας, πραγματοποιείται η γεφύρωση της απόστασης που υπάρχει μεταξύ των εκπαιδευομένων και του εκπαιδευτή ενώ η επικοινωνία μπορεί να είναι είτε άμεση είτε έμμεση. Η τηλεεκπαίδευση χωρίζεται σε σύγχρονη και ασύγχρονη, ανάλογα με τα μέσα και τον τρόπο που πραγματοποιείται. Η *σύγχρονη τηλεεκπαίδευση* πραγματοποιείται με την ταυτόχρονη παρουσία του εκπαιδευτή με τους εκπαιδευόμενους όπου βρίσκονται σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους και φυσικά με την βοήθεια της κατάλληλης τεχνολογίας πραγματοποιείται η επαφή τους ώστε όχι μόνο να υφίσταται η αλληλεπίδραση μεταξύ φοιτητών και εκπαιδευόμενου αλλά να υπάρχει η δυνατότητα προβολής και του κατάλληλου έντυπου υλικού. Η *ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση* βασίζεται επίσης στην νέα τεχνολογία, απαιτεί περισσότερο χρόνο για την προσαρμογή του διδακτικού υλικού σε μορφή που θα είναι προσιτή για τους εκπαιδευόμενους, αλλά ανταποκρίνεται σε μεγαλύτερο πλήθος ατόμων που έχουν την δυνατότητα να εκπαιδευτούν ακόμα και στον προσωπικό τους χώρο. Η ταυτόχρονη παρουσία δεν είναι απαραίτητη, ωστόσο είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί.

Εξ' αποστάσεως εκπαίδευση (distance learning) είναι ο όρος που αναφέρεται στην ανοιχτή εκπαίδευση όπου ο εκπαιδευόμενος βρίσκεται σε απόσταση από τον φορέα παροχής του εκπαιδευτικού υλικού. Μεγάλη σημασία δίνεται σε αυτή την περίπτωση η αποτελεσματική αξιοποίηση των ευκαιριών για μάθηση που δίνεται σε κάθε εκπαιδευόμενο. Η αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευόμενου και εκπαιδευτή πραγματοποιείται με τη βοήθεια ενός ή περισσότερων τεχνολογικών μέσων.

Ανοικτή εκπαίδευση. Η ανοιχτή εκπαίδευση μπορεί να πραγματοποιηθεί τόσο από απόσταση όσο και σε μια αίθουσα διδασκαλίας ή σε κάποιο εργαστήριο κτλ. από κάποιον επιβλέποντα. Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση αυτής της διαδικασίας είναι τόσο η θέληση όσο και η προσπάθεια του ίδιου του εκπαιδευόμενου για μάθηση διότι η παρουσία του εκπαιδευτή δεν είναι συνεχής.

Ασύγχρονη εκπαίδευση. Όταν χρησιμοποιούμε αυτόν τον όρο εννοούμε την μη ταυτόχρονη συμμετοχή των μαθητών και των εκπαιδευτών στον ίδιο χώρο. Ο εκπαιδευόμενος έχει ευελιξία ως προς την επιλογή του χρόνου, του τόπου αλλά και του εκπαιδευτικού υλικού που θα χρησιμοποιήσει. Γι' αυτό το λόγο αυτός ο τρόπος εκπαίδευσης ανήκει στην ευέλικτη εκπαίδευση.

Εκπαίδευση με βάση τον παγκόσμιο ιστό. Ονομάζεται οποιαδήποτε μορφή γνώσης ή πληροφορίας που μπορεί να μεταδοθεί μέσω του διαδικτύου. Η διαδικασία αυτή μπορεί να επιτευχθεί είτε άμεσα, με την ταυτόχρονη επικοινωνία του εκπαιδευόμενου με την πηγή των πληροφοριών, ή έμμεσα με τη μη ταυτόχρονη επικοινωνία των δυο μερών.

Εκπαίδευση υποστηριζόμενη από υπολογιστή. Μέσα από αυτήν την διαδικασία η κατάρτιση και η γνώση των εκπαιδευομένων γίνεται με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή. Έχει κοινά χαρακτηριστικά με κάποιες μορφές ανοιχτής και ευέλικτης εκπαίδευσης αλλά επιπλέον η χρήση Η/Υ είναι απαραίτητη.

Εκπαιδευτική τηλεόραση. Χρησιμοποιεί το πλέον διαδεδομένο μέσο, την τηλεόραση για την άμεση ή έμμεση εκπαίδευση του κοινού. Αυτό επιτυγχάνεται είτε με την παθητική συμμετοχή των θεατών, μέσα από τη διαδικασία παρακολούθησης, είτε με την ενεργητική τους συμμετοχή.

Ευέλικτη εκπαίδευση. Είναι ένας γενικότερος όρος που περιλαμβάνει τόσο την ανοιχτή όσο και την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση όπου δίνεται το δικαίωμα στους εκπαιδευόμενους να έχουν έλεγχο του χρόνου, του τόπου, του ρυθμού και των διαδικασιών των σπουδών τους, ως ένα βαθμό. Μέσα από την ευέλικτη εκπαίδευση παρέχονται στους σπουδαστές ποικίλες πηγές μάθησης τις οποίες μπορούν να

παρακολουθούν σύμφωνα με τις δυνατότητές τους ενώ παράλληλα υπάρχει και συμβουλευτική υποστήριξη.

Σύγχρονη εκπαίδευση. Απαιτεί την ταυτόχρονη συμμετοχή μαθητών και εκπαιδευτών ώστε η επικοινωνία να είναι άμεση. Η ταυτόχρονη συμμετοχή μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε με την παρουσία όλων στον ίδιο χώρο (π.χ. μέσα σε μια αίθουσα) είτε με τη διασύνδεση μέσω δικτύου (audio ή/και video conference) όπου επιπλέον υπάρχει η δυνατότητα της ανταλλαγής αρχείων.

Συμβατική εκπαίδευση. Παρέχεται σήμερα από τα πάσης φύσεως συνήθη εκπαιδευτικά ιδρύματα όπως σχολεία, πανεπιστήμια κλπ. Χρησιμοποιεί το διάλογο, τις διαλέξεις, τα σεμινάρια που λαμβάνουν χώρα σε αίθουσες, αλλά και τις μελέτες που γίνονται σε εργαστήρια ή σε βιβλιοθήκες. Αναγκαία προϋπόθεση για την πραγματοποίηση αυτής της μορφής εκπαίδευσης είναι η μετακίνηση των σπουδαστών στα εκπαιδευτικά ιδρύματα όπου ο διδάσκων και οι διδασκόμενοι βρίσκονται στον ίδιο τόπο, την ίδια χρονική στιγμή. [3] [8]

Παρόλο που όλοι οι παραπάνω όροι έχουν πολλά κοινά στοιχεία, θα πρέπει να γίνεται πολύ προσεκτικά η χρήση τους διότι δεν έχουν όλοι την ίδια ερμηνεία. Για παράδειγμα, θα πρέπει να γίνει κατανοητή η διαφορά που υπάρχει μεταξύ της σύγχρονης και της ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης διότι παρόλα τα κοινά τους στοιχεία, η κάθε μια μορφή εξυπηρετεί διαφορετικούς σκοπούς με διαφορετικά μέσα.

1.2 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

Η ιστορία της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης αρχίζει εδώ και 150 χρόνια. Η σχετική όμως επιστημονική έρευνα μπορούμε να πούμε ότι ωρίμασε στις αρχές της δεκαετίας του 1970, παρ' όλες τις προηγούμενες προσπάθειες μεμονωμένων ερευνητών. Ωστόσο, σημαντική ώθηση για την ανάπτυξη αυτού του επιστημονικού πεδίου δόθηκε από «την ομάδα του Tübingen» όπου είχε εκδώσει τουλάχιστον 60 ερευνητικές εργασίες. Στα μέσα της δεκαετίας του 1970 η ομάδα αυτή διαλύθηκε και λίγοι μόνο ερευνητές συνέχισαν το έργο της.

Οι πρωτοπόροι της εκπαίδευσης δι' αλληλογραφίας, όπως ο William Rainey Harper, ο William H. Lightly και ο Hans Hermor, υπερασπίστηκαν με ενθουσιασμό τα πλεονεκτήματα αυτής της μορφής εκπαίδευσης. Ο ιστορικός όμως της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης Rudolph Manfred Dellling ισχυρίστηκε το 1966 ότι «παρόλο που η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση θεσμοθετήθηκε πριν από 100 χρόνια, μόλις

πρόσφατα απέκτησε κάποιο θεωρητικό και πρακτικό υπόβαθρο» ενώ παράλληλα διαπιστώνει ότι η πρώτη θεωρητική εργασία ήρθε στο φως το 1950.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1970 εμφανίστηκαν μια σειρά από ιδρύματα που πρόσφεραν εξ' αποστάσεως εκπαίδευση που είχε, εκτός των άλλων, και πολιτική σημασία. Σιγά-σιγά αυτή η καινούργια μορφή εκπαίδευσης εντάσσονταν σε έναν ήδη καθιερωμένο εκπαιδευτικό χώρο και άρχισε να παρουσιάζεται σε πολλές χώρες ανά τον κόσμο.

Στα τέλη της δεκαετίας του 1970 διευκρινίστηκε η σχετική ορολογία και δόθηκαν κάποιοι πιο ολοκληρωμένοι ορισμοί γύρω από την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Στη δεκαετία του 1980 αυξήθηκε ραγδαία η βιβλιογραφία για αυτή τη μορφή της εκπαίδευσης, εκδόθηκαν επιστημονικά περιοδικά ενώ παράλληλα αναπτύχθηκε η έρευνα σε κλάδους κυρίως όπως τα μέσα και η οικονομία της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, οι υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδαστών κλπ. Τέλος, στα μέσα της δεκαετίας του 1980 παρουσιάστηκαν τα πρώτα προγράμματα στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση που χορηγούσαν πανεπιστημιακούς τίτλους. [1]

1.3 ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΑΤΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Όπως έχει αναφερθεί μέχρι τώρα, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση δεν είναι ένα καινούργιο και άγνωστο πεδίο για τους περισσότερους. Από την στιγμή που παρουσιάστηκε αυτή η νέα μορφή εκπαίδευσης, ήταν φανερό ότι έπρεπε να οριστεί το περιεχόμενο της και η λειτουργία της ώστε να διαφοροποιηθεί από τις άλλες μορφές εκπαίδευσης. Είναι λογικό και αναμενόμενο ο ορισμός που επικρατεί σήμερα να έχει διαφοροποιηθεί από τον αρχικό διότι οι ανάγκες που εξυπηρετεί σήμερα η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι άλλες από αυτές που εξυπηρετούσε αρχικά.

Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν τόσο οι παλαιότεροι όσο και οι πρόσφατοι ορισμοί που τέθηκαν από ανθρώπους που ασχολήθηκαν συστηματικά με την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Με αυτόν τον τρόπο θα διατηρήσουμε τα κοινά στοιχεία αυτών αλλά και θα δούμε ποια είναι τα νέα στοιχεία που θα πρέπει να προσθέσουμε ώστε η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση να ανταποκρίνεται στη σημερινή πραγματικότητα που ισχύει σε όλα τα πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Παλαιότεροι ορισμοί

- **G. Dohmen (1967)** ένας από τους διευθυντές του Γερμανικού Ινστιτούτου για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στο Tübingen:

« Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί μια συστηματικά οργανωμένη μορφή αυτομόρφωσης κατά την οποία μια ομάδα καθηγητών – ο καθένας με διαφορετικές αρμοδιότητες – αναλαμβάνει τη συμβουλευτική υποστήριξη των σπουδαστών, την παρουσίαση του διδακτικού υλικού, καθώς επίσης επιβλέπει την πρόοδο τους και εξασφαλίζει την επιτυχία τους. Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση καθίσταται εφικτή χάρη στα μέσα επικοινωνίας, τα οποία μπορούν να καλύψουν μεγάλες αποστάσεις. Στον αντίποδα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης βρίσκεται η άμεση εκπαίδευση ή εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο. Μορφή δηλαδή εκπαίδευσης που πραγματοποιείται μέσω της άμεσης επαφής ανάμεσα στο διδάσκοντα και στους διδασκόμενους».

- **O. Peters (1973)** όπου εργάστηκε στο DIFF του Tübingen και εν συνεχεία στο Fernuniversität στο Hagen:

«Η εξ' αποστάσεως διδασκαλία αποτελεί μέθοδο μετάδοσης γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, η οποία οργανώνεται επί τη βάση του καταμερισμού εργασίας καθώς και οργανωτικών αρχών, όπως επίσης επί τη βάση της εκτεταμένης χρήσης των τεχνικών μέσων, με στόχο την αναπαραγωγή υψηλής ποιότητας διδακτικού υλικού. Το υλικό αυτό είναι το μέσο με το οποίο καθίσταται εφικτή η εκπαίδευση μεγάλου αριθμού διδασκόμενων στον ίδιο χρόνο, οπουδήποτε και αν βρίσκονται. Πρόκειται για βιομηχανοποιημένη μορφή διδασκαλίας και μάθησης».

- **M. Moore (1973)**

«Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να οριστεί ως η κατηγορία εκείνη των εκπαιδευτικών μεθόδων, κατά τις οποίες οι εκπαιδευτικές συμπεριφορές εκδηλώνονται ανεξάρτητα από τις μαθησιακές συμπεριφορές – συμπεριλαμβανομένων των μεθόδων που θα εφαρμόζονταν σε συνθήκες συνύπαρξης διδασκόντων και διδασκόμενων στον ίδιο χώρο – έτσι ώστε η επικοινωνία ανάμεσα στις δυο πλευρές να πρέπει να διεκπεραιωθεί μέσω έντυπου υλικού, μηχανικών, ηλεκτρονικών ή άλλων μέσων.

- **B. Holmberg (1977)** όπου είχε υπόψη του ευρύτατη βιβλιογραφία στις σκανδιναβικές γλώσσες καθώς και την αγγλική και τη γερμανική:

«Ο όρος εξ' αποστάσεως εκπαίδευση καλύπτει διάφορες μορφές σπουδών σε όλα τα επίπεδα, οι οποίες δεν τελούν υπό την άμεση και συνεχή εποπτεία καθηγητών –

συμβούλων που βρίσκονται μαζί με τους διδασκόμενους σε αίθουσες διδασκαλίας ή κάτω από τις ίδιες συνθήκες, αλλά εκείνες που, εν πάση περιπτώσει, αξιοποιούν το σχεδιασμό, την οργάνωση, την καθοδήγηση και επίβλεψη που παρέχει ένας εκπαιδευτικός οργανισμός».

Στους μέχρι τώρα ορισμούς αυτό που παρατηρούμε σε μεγάλο βαθμό είναι η διαφορά της συμβατικής μορφής εκπαίδευσης από την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, δηλαδή η απόσταση που χωρίζει τον εκπαιδευτή από τον εκπαιδευόμενο ανεξάρτητα από τα μέσα που χρησιμοποιεί για να γεφυρωθεί αυτή. Δεν γίνεται συγκεκριμένη αναφορά στα μέσα και φυσικά στις μορφές της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης

Πρόσφατοι ορισμοί

- **D. Garrison – D. Shale (1987)**

«Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση προϋποθέτει ότι το μεγαλύτερο μέρος της εκπαιδευτικής επικοινωνίας ανάμεσα στο διδάσκοντα και στο/στους διδασκόμενο/ους δεν πραγματοποιείται σε ένα κοινό και για τους δυο χώρους. Αυτού του είδους η εκπαίδευση περιλαμβάνει, επομένως, την αμφίδρομη επικοινωνία ανάμεσα στο διδάσκοντα και στον/στους διδασκόμενο/ους, προκειμένου να διευκολυνθεί και να επιτευχθεί η εκπαιδευτική διαδικασία. Στη περίπτωση αυτή χρησιμοποιείται η τεχνολογία, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η αμφίδρομη επικοινωνία».

- **Barker και άλλοι (1989)**

«Οι προσεγγίσεις της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης ως μορφής εκπαίδευσης που βασίζεται στις τηλεπικοινωνίες την φέρνουν πέραν από τα όρια των σπουδών δι' αλληλογραφίας. Η διδακτική – μαθησιακή εμπειρία τόσο για το διδάσκοντα όσο και για τον/τους διδασκόμενο/ους λαμβάνει χώρα στον ίδιο χρόνο. Εφόσον υφίσταται επικοινωνία με σύνδεση ακουστική ή οπτική, υπάρχει η δυνατότητα άμεσης αλληλεπίδρασης διδάσκοντος – διδασκόμενου σε πραγματικό χρόνο. Συνεπώς, καθίσταται δυνατή η άμεση ανταπόκριση του διδάσκοντος στις απορίες του διδασκόμενου και στα σχόλια του. Όπως περίπου στο πλαίσιο της παραδοσιακής τάξης, οι διδασκόμενοι μπορούν να ζητήσουν επιτόπου διευκρινίσεις από το διδάσκοντα.

- **M. Moore (1990)** καθηγητής στο Pennsylvania State University και εκδότης του περιοδικού The American Journal of Distance Education:

«Εξ' αποστάσεως εκπαίδευση συνιστούν όλες εκείνες οι ενέργειες, προκειμένου να παρασχεθεί διδασκαλία μέσω έντυπου υλικού ή ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας σε

ανθρώπους που μετέχουν σε οργανωμένη μάθηση σε τόπο ή χρόνο διαφορετικό από εκείνον του/των καθηγητή/ών τους».

- **P. Portway – C. Lane**

«Ο όρος εξ' αποστάσεως εκπαίδευση αναφέρεται σε διδακτικές και μαθησιακές καταστάσεις κατά τις οποίες ο καθηγητής και ο/οι διδασκόμενος/οι είναι απομακρυσμένοι γεωγραφικά και, ως εκ τούτου, η διδασκαλία του μαθήματος βασίζεται σε ηλεκτρονικά μέσα και σε έντυπο υλικό. Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση περιλαμβάνει την εξ' αποστάσεως διδασκαλία – τον ρόλο του διδάσκοντος στη διδασκαλία – και την εξ' αποστάσεως μάθηση – τον ρόλο του διδασκόμενου στη διδασκαλία». [1]

Οι πιο πρόσφατοι ορισμοί δεν αναφέρονται τόσο στη διαφορά μεταξύ συμβατικής και εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, διότι πλέον αυτό πρέπει να έχει γίνει κατανοητό. Γίνεται ωστόσο αναφορά στα μέσα που χρησιμοποιούνται πέραν από το έντυπο υλικό, όπως είναι τα ηλεκτρονικά μέσα.

Τα στοιχεία λοιπόν που πρέπει να ξεχωρίσουμε ώστε ένας νέος ορισμός να ανταποκρίνεται στα σημερινά δεδομένα είναι :

- Η απόσταση μεταξύ διδάσκοντα και διδασκόμενου
- Η παρεμβολή του εκπαιδευτικού οργανισμού στην εκπαιδευτική διαδικασία
- Η εξασφάλιση της αμφίδρομης επικοινωνίας
- Η χρήση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων που θα εξυπηρετήσουν τόσο την επικοινωνία των δυο μερών όσο και τη μεταφορά του απαραίτητου έντυπου υλικού
- Η δυνατότητα συναντήσεων περιστασιακά των δυο μερών στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας και σύμφωνα με τους κανονισμούς του ιδρύματος

Τα παραπάνω στοιχεία ανταποκρίνονται στη σημερινή πραγματικότητα των ιδρυμάτων που παρέχουν εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να κατανοήσουμε τις μορφές που έχει σήμερα η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση ανάλογα με τα μέσα που χρησιμοποιεί. Άρα, τα παραπάνω στοιχεία καλύπτουν και τον ορισμό για την τηλεεκπαίδευση τόσο στη σύγχρονη όσο και στην ασύγχρονη μορφή της, που παρέχεται από πανεπιστημιακά ιδρύματα.

1.4 ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, πολλές φορές επικρατεί σύγχυση ως προς τη χρήση των όρων γύρω από την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι ένας γενικότερος όρος που αποτελείται από πολλές μορφές, ανάμεσα σε αυτές και η τηλεεκπαίδευση. Γι' αυτό κρίνεται απαραίτητη η παρουσίαση των μορφών που είναι γνωστές μέχρι σήμερα και που έχουν ευρεία χρήση.

Εκπαίδευση/σπουδές δι' αλληλογραφίας. Αποτέλεσαν την πρώτη υποκατηγορία της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Βασικό χαρακτηριστικό τους είναι η αποστολή έντυπου υλικού μέσω ταχυδρομείου μεταξύ διδάσκοντος και διδασκόμενου χωρίς να είναι απαραίτητη η συνάντησή τους. Οι όροι αυτοί δεν μπορούν να συμπεριλάβουν τα σύγχρονα μέσα ανταλλαγής υλικού, τόσο έντυπου όσο και οπτικοακουστικού, όπως συμβαίνει για παράδειγμα με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές στην ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση.

Σπουδές κατ' οίκον. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε στις Η.Π.Α. για τη μεταδευτεροβάθμια εξ' αποστάσεως εκπαίδευση όχι όμως και για την τριτοβάθμια. Η χρήση αυτού του όρου δεν μπορεί να είναι πολύ ακριβής διότι στην πραγματικότητα ο κάθε σπουδαστής δεν μελετά εξ' ολοκλήρου στο σπίτι του αλλά μπορεί να αφιερώνει πολύ χρόνο στο να μελετά και σε κάποιο ίδρυμα.

Ανεξάρτητες σπουδές. Χρησιμοποιείται στις Η.Π.Α. για τις σπουδές σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα με το σύστημα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Ωστόσο, έρχεται σε αντίθεση με το νόημα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης διότι υποδηλώνει ανεξαρτησία των σπουδών από το εκπαιδευτικό ίδρυμα που τις παρέχει.

Εξωτερικές σπουδές. Χρησιμοποιήθηκε κυρίως στην Αυστραλία για να δηλώσει τις σπουδές που παρέχονται εκτός του πανεπιστημίου όχι όμως και αποκομμένα από αυτό. Οι φοιτητές που σπουδάζουν με αυτό το σύστημα έχουν τη δυνατότητα να διαγωνιστούν στις ίδιες εξετάσεις και να πάρουν τους ίδιους τίτλους σπουδών με τους φοιτητές που σπουδάζουν εντός του πανεπιστημίου.

Εξ' αποστάσεως διδασκαλία. Παρόλο που σαν όρος είναι αρκετά δημοφιλής, κυρίως με την ανάπτυξη του Ανοικτού Πανεπιστημίου στην Αγγλία, δεν θεωρείται κατάλληλος διότι τονίζεται υπερβολικά ο ρόλος του διδάσκοντος και κατ' επέκταση του ιδρύματος.

Εξ' αποστάσεως μάθηση. Κατά αντιστοιχία με την εξ'αποστάσεως διδασκαλία, η εξ' αποστάσεως μάθηση έχει εντελώς μαθητοκεντρικό χαρακτήρα. Στις Η.Π.Α. ο όρος χρησιμοποιείται για να δηλώσει την χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση.

Εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Ο πλέον κατάλληλος όρος για τη σημερινή πραγματικότητα αποτελεί ο «εξ' αποστάσεως εκπαίδευση» διότι παρουσιάζει εξίσου τόσο τη διαδικασία από την σκοπιά του σπουδαστή όσο και από τη σκοπιά του διδάσκοντος αλλά και την αμφίδρομη σχέση που υπάρχει μεταξύ αυτών των δυο. Συνδυάζει δηλαδή τόσο το στοιχείο της μάθησης όσο και το στοιχείο της διδασκαλίας. Επιπλέον, εμπεριέχει το στοιχείο της απόστασης μεταξύ διδάσκοντος και διδασκόμενου αλλά και των μέσων που μπορούν να χρησιμοποιήσουν προκειμένου να φτάσουν στο επιθυμητό αποτέλεσμα. [1]

Από την αναφορά στους παραπάνω όρους, διαπιστώνουμε ότι αδυνατούν να περιγράψουν με ακρίβεια την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στα πανεπιστήμια, πέρα από τον όρο της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Αυτό είναι αποτέλεσμα της μονόπλευρης προσέγγισης που γίνεται από τους υπόλοιπους ορισμούς έτσι ώστε να μην μπορούν να συμπεριλάβουν όλες τις επικρατούσες μορφές.

1.5 ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞ' ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σε αυτήν την ενότητα θα γίνει μια θεωρητική προσέγγιση της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της είναι αυτά που θα αναλυθούν ώστε να φανεί ο ρόλος της και η επιρροή της στο σύνολο των ατόμων που θέλουν να ασχοληθούν με αυτή. Οι θεωρίες αυτές είναι :

- **Θεωρίες της αυτονομίας και ανεξαρτησίας**
- **Θεωρία της βιομηχανοποίησης**
- **Θεωρίες της αλληλεπίδρασης και της επικοινωνίας**

Οι θεωρίες αυτές βρίσκονται σε έργα σημαντικών επιστημόνων που έχουν ασχοληθεί συστηματικά με το αντικείμενο. Για την καλύτερη δυνατή παρουσίαση των θεωριών αυτών, η κάθε μια θα αναλυθεί ξεχωριστά σαν μια αυτόνομη ομάδα, όπως εξάλλου θέλουν να τις παρουσιάσουν και αυτοί που τις διατύπωσαν.

Θεωρίες της αυτονομίας και ανεξαρτησίας

Η θεωρία αυτή χρησιμοποιήθηκε για να περιγράψει την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση σε πανεπιστημιακό επίπεδο και εστιάζεται κυρίως στην αυτονομία και την ανεξαρτησία των σπουδών.

Όταν μιλάμε για ανεξαρτησία στις σπουδές, εννοούμε τόσο τη χρήση κάποιων κανόνων που κατοχυρώνουν τους σπουδαστές, όσο και την ανεξαρτησία των ίδιων των σπουδαστών η οποία στηρίζεται στην υπευθυνότητα που διαθέτουν για τις ελεύθερες επιλογές τους. Η διδακτική διαδικασία εξάλλου θα πρέπει να προσφέρει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων στο μαθητή ώστε να έχει τη δυνατότητα να επιλέξει τους στόχους του, το πρόγραμμά του και ως ένα βαθμό το ρυθμό με τον οποίο θα πραγματοποιεί τις κινήσεις του. Αυτό βέβαια δεν κάνει την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση ένα σύστημα εκπαίδευσης στο οποίο θα μπορούν να λάβουν μέρος όλοι, διότι απαιτεί μεγάλη υπευθυνότητα από το ίδιο το άτομο, προϋποθέτει την ύπαρξη ενδιαφέροντος ώστε ο διδασκόμενος να αποκτήσει κίνητρα ενώ παράλληλα θα πρέπει, ως ένα μεγάλο βαθμό, να κατανοήσει μόνος του το μαθησιακό αντικείμενο. Θα πρέπει επίσης να τονίσουμε ότι ο ρόλος του διδάσκοντος είναι πολύ σημαντικός και δύσκολος διότι οφείλει να παρακινεί και να προκαλεί τον μαθητευόμενο, πράγμα όχι και τόσο εύκολο αν αναλογιστούμε τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει αυτό να επιτευχθεί.

Το χαρακτηριστικό της απόστασης που υπάρχει μεταξύ του διδάσκοντος και του διδασκόμενου, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι χαρίζει στο διδασκόμενο αυτονομία αλλά και περισσότερες επιλογές σε σχέση με τη συμβατική εκπαίδευση. Από τη στιγμή λοιπόν που ο διδασκόμενος έχει την υποχρέωση να αποφασίζει μόνος του για πολλές από τις ενέργειές του, είναι λογικό να αυξάνεται και ο βαθμός της αυτονομίας του έτσι ώστε με την πάροδο του χρόνου να χρειάζεται όλο και λιγότερη καθοδήγηση. Εξ' άλλου, οι περισσότεροι διδασκόμενοι είναι ενήλικες με αποτέλεσμα να απαιτούν μεγαλύτερη ανεξαρτησία και αυτονομία στις κινήσεις τους. Υπάρχουν πολλά προγράμματα που προσφέρουν πλήρη αυτονομία, σε όσους μπορούν να ανταποκριθούν, αλλά και ελάχιστη σε αυτούς που χρειάζονται μεγαλύτερο έλεγχο. Θα πρέπει να πούμε ότι απαιτείται καλή κριτική ικανότητα για την επιλογή του κατάλληλου προγράμματος διότι πολλά πράγματα μπορούν να αποβούν ανώφελα όταν δεν θα μπορούν να αξιοποιηθούν από τα κατάλληλα άτομα.

Θεωρία της βιομηχανοποίησης της διδασκαλίας

Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να θεωρηθεί βιομηχανοποιημένη μορφή εκπαίδευσης από τη στιγμή που για να επιτευχθεί αυτή η διαδικασία απαιτούνται σύγχρονα μέσα επικοινωνίας. Η παραδοσιακή εξάλλου μορφή εκπαίδευσης θεωρείται προβιομηχανική, εφόσον ο διδάσκων συνδέεται άμεσα με τη διδακτική διαδικασία. Καμία πλευρά της ζωής του ανθρώπου δεν έμεινε ανεπηρέαστη από τη βιομηχανική παραγωγή και, όπως ήταν αναμενόμενο, ούτε η εκπαίδευση παρέμεινε στην παραδοσιακή της μορφή με αποτέλεσμα κάποιο σημαντικό της κομμάτι να μπορεί να ονομαστεί βιομηχανοποιημένο.

Εκτός από τη μεταβολή που τελικά συμβαίνει στη φύση της διδακτικής διαδικασίας από τη παρεμβολή των μέσων για την επίτευξή της, ένα ακόμη χαρακτηριστικό της βιομηχανοποίησης της εκπαίδευσης είναι και η μαζική της παραγωγή. Επιπλέον, υπάρχει το βασικό χαρακτηριστικό της τυποποίησης, από τη στιγμή που υπάρχουν αντικειμενικές απαιτήσεις στο πρόγραμμα ενώ δεν παρεκκλίνει ποτέ, όπως μπορεί να συμβεί εύκολα στην παραδοσιακή μορφή εκπαίδευσης.

Ωστόσο, μπορούμε εύκολα να συμπεράνουμε ότι πολλοί θα ήταν αντίθετοι με αυτόν τον τρόπο εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη ορισμένα αρνητικά στοιχεία που έχουν μεγάλη βαρύτητα, όπως είναι η αλλοτρίωση του ατόμου λόγω του μη φυσιολογικού χαρακτήρα αυτής της μορφής εκπαίδευσης (διασπά την επικοινωνιακή διαδικασία). Από την άλλη πλευρά όμως αυτή η εκπαίδευση οδηγεί σε μια νέα εποχή, δίνοντας σε μεγάλο αριθμό ατόμων τη δυνατότητα να σπουδάσουν, ενώ με τη συμβατική μορφή εκπαίδευσης δεν θα μπορούσαν να το επιτύχουν.

Θεωρίες της αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας

Βασική παραδοχή της θεωρίας της αλληλεπίδρασης είναι ότι όταν ο έλεγχος της μαθησιακής διαδικασίας δεν είναι τόσο αυστηρός, τότε η επικοινωνία ανάμεσα στις δυο πλευρές τείνει να γίνεται με σύγχρονα μέσα. Η επικοινωνία είναι βασικό στοιχείο στη διαδικασία όπου ο κάθε διδασκόμενος, λόγω αλληλεπίδρασης, επηρεάζεται από τον διδάσκοντα ενώ ο διάλογος είναι καθοδηγούμενος για την πραγματοποίηση των εκπαιδευτικών στόχων.

Αυτού του είδους η επικοινωνία που αναπτύσσεται μεταξύ του διδασκόμενου και του δασκάλου είναι αναμενόμενο να δίνει μεγαλύτερη σιγουριά και ευχαρίστηση στον πρώτο διότι γίνεται πιο προσωπική. Μέσα στο ευνοϊκό αυτό κλίμα, η συνεργασία αποφέρει καλύτερα αποτελέσματα με συνέπεια μικρότερη προσπάθεια και από τις δυο πλευρές για να εκπληρώσουν τους στόχους τους. Θα πρέπει επίσης να

επισημάνουμε ότι δίνεται μεγάλη σημασία στο φιλικό περιβάλλον μεταξύ των δυο πλευρών αλλά και στην τροποποίηση του αναγκαίου υλικού σε μορφή απλή και κατανοητή για τον διδασκόμενο έτσι ώστε η επικοινωνία να είναι πραγματική.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να πούμε ότι οι απόψεις των μελετητών για την ύπαρξη ελευθερίας σε μεγάλο ή μικρό βαθμό στους διδασκόμενους κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, δεν ταυτίζονται. Πολλοί ισχυρίζονται πως η επίδραση του διδάσκοντος είναι πιο ευεργετική όταν ο διδασκόμενος εργάζεται σύμφωνα με τους δικούς του ρυθμούς. Άλλοι υποστηρίζουν ότι είναι αναγκαία η αλληλεπιδραστική δραστηριότητα όχι μόνο μεταξύ του διδάσκοντος και του διδασκόμενου αλλά και των διδασκομένων μεταξύ τους διότι έτσι είναι σε θέση να κρίνουν καλύτερα τις επιδόσεις τους.

Μέσα από αυτή τη θεωρία, διαπιστώνουμε τις προϋποθέσεις που πρέπει να υπάρχουν ώστε η διαδικασία να είναι αντικειμενική αλλά και δίκαιη για τους διδασκόμενους τόσο με τη συμβατική μορφή εκπαίδευσης όσο και με την εξ'αποστάσεως. Θα πρέπει λοιπόν, η εξ' αποστάσεως διδασκαλία να αναλαμβάνεται από ακαδημαϊκό προσωπικό πλήρους απασχολήσεως όπου θα αποτελεί μέρος των διδακτικών του υποχρεώσεων ώστε να διασφαλιστεί η επιστημονικότητα, ο ίσος καταμερισμός των οικονομικών πόρων αλλά και η νομιμότητα των ενεργειών του ιδρύματος. Η αλληλεπίδραση των δυο μερών είναι αναγκαία όσο αναγκαία είναι και στη συμβατική μορφή εκπαίδευσης, πραγματοποιείται με τη βοήθεια σύγχρονων μέσων επικοινωνίας, ωστόσο η ανεξαρτησία του φοιτητή, ως ένα βαθμό, παραμένει. Οι διαδικασίες αυτές επιτυγχάνονται μέσα από την αφοσίωση που πρέπει απαραίτητα να υπάρχει από το ακαδημαϊκό προσωπικό αλλά και από την υπευθυνότητα των φοιτητών. Οι τίτλοι που παρέχονται τόσο στη μια κατηγορία φοιτητών όσο και στην άλλη πρέπει να είναι ισότιμοι και αυτό μπορεί να επιτευχθεί όταν το ίδιο προσωπικό αξιολογεί και τις δυο κατηγορίες. [1]

Αναγνωρίζουμε ότι αυτές οι θεωρίες παρουσιάζουν κενά σε πολλά σημεία και ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν διότι αναπτύχθηκαν πριν ακόμα δοκιμαστεί μακροχρόνια το σύστημα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Ερμηνεύουν όμως σε ικανοποιητικό βαθμό, και πολλές φορές σε πρακτικό επίπεδο, τις δυνατότητες που παρέχει το σύστημα, τα μέσα που χρησιμοποιεί, τις προϋποθέσεις του αλλά και τις διαφορές που παρουσιάζει με τις γνωστές μεθόδους συμβατικής εκπαίδευσης. Με την πάροδο του κατάλληλου χρονικού διαστήματος αλλά και με την ευρύτερη αποδοχή αυτής της άγνωστης μέχρι τώρα για πολλούς μεθόδου διδασκαλίας, τα σημερινά

προβλήματα θα αποτελέσουν παρελθόν, αλλά πιθανότατα στο μέλλον θα δημιουργηθούν καινούργια.

1.6 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Από τους μέχρι τώρα ορισμούς και ανάλυση του όρου της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, μπορούμε εύκολα να συμπεράνουμε τα χαρακτηριστικά που την απαρτίζουν. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι κοινά μεταξύ των μορφών, γεγονός που μας βοηθά να ισχυριστούμε ότι αποτελούν χαρακτηριστικά και της τηλεεκπαίδευσης.

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της μορφής εκπαίδευσης είναι η απόσταση μεταξύ του διδάσκοντος και του διδασκόμενου, που διαπιστώνουμε ότι αποτελεί κοινό χαρακτηριστικό όλων των ορισμών. Τόσο η μια πλευρά όσο και η άλλη αποδέχεται αυτό το γεγονός, ενώ η απόσταση διατηρείται σε όλη τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας.

Τόσο η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, και κατ' επέκταση η τηλεεκπαίδευση, παρέχεται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί αυτοδιδασκαλία. Παρόλο που είναι εξατομικευμένη και έχει ιδιωτικό χαρακτήρα, έχει πολλά από τα τεχνικά χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης που παρέχεται από τα ιδρύματα και θεωρείται πλέον θεσμοθετημένη παροχή εκπαίδευσης.

Εκτός από τα γραπτά κείμενα που παρέχονται στους διδασκόμενους, υπάρχει και ο προφορικός λόγος, όπου μέσω αυτού μεταβιβάζονται κάποια νέα στοιχεία στους εκπαιδευόμενους που συμβάλλουν στη μόρφωσή τους. Ο προφορικός λόγος στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση δεν είναι «πρόσωπο με πρόσωπο» και αντικαθίσταται από κάποια μορφή μηχανικής ή ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Δηλαδή, για να επιτευχθεί η επικοινωνία σε αυτή την περίπτωση χρειάζεται η βοήθεια των τεχνολογικών μέσων. Στην τηλεεκπαίδευση συγκεκριμένα, είναι απαραίτητη η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών όπου επιτυγχάνεται τόσο η ταυτόχρονη όσο και η μη ταυτόχρονη επαφή μεταξύ των δυο μερών.

Η αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ διδάσκοντος και διδασκόμενου είναι απαραίτητη κυρίως για το διδασκόμενο. Μέσα από αυτή τη διαδικασία μπορεί να μετέχει ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία, να συζητά και να εκφράζει τις απορίες του χωρίς να αποτελεί παθητικός δέκτης.

Παρόλο που η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση έχει εξατομικευμένο χαρακτήρα, σε πολλά ιδρύματα είναι απαραίτητη η παρουσία μαθησιακής ομάδας για την

πραγματοποίηση της διδακτικής διαδικασίας. Μάλιστα πολλοί ερευνητές δίνουν έμφαση στην παρουσία της ομάδας για την ευρεία χρησιμοποίηση της ηλεκτρονικής τεχνολογίας, της τηλεδιάσκεψης με ήχο και εικόνα κτλ. Ωστόσο, κανένας δεν είναι υποχρεωμένος να ενταχθεί σε μια ομάδα αν δεν το επιθυμεί. Ο διδασκόμενος αντιμετωπίζεται στα περισσότερα συστήματα ως αυτόνομη μονάδα. Αυτό όμως που πρέπει να τονιστεί είναι η απόσταση που χωρίζει το διδάσκοντα από την ομάδα, όταν αυτή υπάρχει, καθ' όλη τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας. Στην διαδικασία της τηλεκπαίδευσης μπορεί ο εκπαιδευόμενος να συμμετέχει σε μαθησιακή ομάδα όπου, με την βοήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών, μπορούν να συζητούν, να ανταλλάσσουν ιδέες αλλά και αρχεία.

Η διαδικασία γίνεται πιο αποτελεσματική όταν το άτομο αποκτά εμπειρίες μέσα από αυτή, δηλαδή όταν η εκπαίδευση γίνεται μέσα από την πράξη. Από τις δοκιμές και τα τυχόν λάθη είναι ευκολότερο να κατανοηθεί οποιαδήποτε θεωρία και να γίνει εφαρμόσιμη. Η τηλεκπαίδευσης είναι μια καθαρά πρακτική διαδικασία όπου επιτρέπονται σφάλματα ώστε στη συνέχεια να διορθωθούν και να γίνει πιο κατανοητή η σωστή διαδικασία. [2]

Η εξ'αποστάσεως εκπαίδευση, τόσο με τη μορφή της τηλεκπαίδευσης όσο και με τις άλλες μορφές της, εφαρμόζεται και ανταποκρίνεται κυρίως στις ανάγκες των σπουδαστών και τους παρέχει κάθε δυνατότητα για μάθηση.

1.7 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η εξ'αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να καλύψει τις ανάγκες για περαιτέρω σπουδές εκείνων των φοιτητών που για κάποιους λόγους δεν έχουν τη δυνατότητα να βρίσκονται σε άμεση επαφή με το πανεπιστήμιο και τους διδάσκοντες. Αυτό τη διαφοροποιεί από τη παραδοσιακή μορφή εκπαίδευσης, όπου είναι απαραίτητη η ταυτόχρονη επαφή του καθηγητή με το μαθητή μέσα στον ίδιο κατάλληλο χώρο (π.χ. αίθουσα, εργαστήριο). Η διδακτική διαδικασία διαφέρει πολύ από τη μια μορφή στην άλλη : στην εξ'αποστάσεως εκπαίδευση ακολουθείται κατά γράμμα ενώ στη συμβατική μορφή εκπαίδευσης πολλές φορές παρεκκλίνει από την κανονική της πορεία.

Εκτός όμως από αυτές τις βασικές διαφορές, οφείλουμε να αναφερθούμε και σε έναν ακόμη τομέα όπως είναι η συγκρότηση του κατάλληλου υλικού για την υλοποίηση του προγράμματος μέσω της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης και ειδικότερα της τηλεεκπαίδευσης. Για τη δημιουργία και διαμόρφωση του υλικού αυτού, απαιτείται περισσότερος χρόνος, υπομονή και ικανότητα από ότι για να γραφτεί ένα απλό εγχειρίδιο μελέτης. Γι' αυτό το λόγο αλλά και εξαιτίας των μέσων που απαιτούνται για ολόκληρη τη διαδικασία, είναι απαραίτητα μεγαλύτερα χρηματικά ποσά για να πραγματοποιηθεί. Επιπλέον, τα κοινά εγχειρίδια αναπαράγονται σε μεγάλες ποσότητες, κάτι που κατεβάξει αρκετά το κόστος παραγωγής ανά μονάδα. Αντίθετα, τα πακέτα τηλεεκπαίδευσης, δεν αναπαράγονται σε μεγάλο αριθμό αντιτύπων διότι δημιουργούνται για μια συγκεκριμένη ομάδα ατόμων και για ορισμένους στόχους, πράγμα που ανεβάζει πολύ το κόστος ανά τεμάχιο. Επιπλέον, η τηλεεκπαίδευση δεν βασίζεται μόνο στην χρήση γραπτών κειμένων, που μπορεί κάθε εκπαιδευόμενος να αξιοποιεί σύμφωνα με το δικό του ρυθμό. Υπάρχουν άτομα που μαθαίνουν καλύτερα μέσω της πράξης ή χρειάζονται βοήθεια στο στάδιο της αφομοίωσης κτλ.

Θα ήταν σκόπιμο να κάνουμε κάποια σύγκριση των δυο μορφών εκπαίδευσης και σε πρακτικό επίπεδο για να γίνει σαφέστερη η διαφορά τους. Μέσα από αυτή τη σύγκριση θα διαπιστώσουμε τις επιπλέον δυνατότητες που παρέχονται από τηλεεκπαίδευση και που δικαιολογούν το υψηλότερο κόστος της.

- **Το υλικό** που απαιτείται για την πραγματοποίηση της τηλεεκπαίδευσης, ανταποκρίνεται στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου, χωρίς να είναι υπέρογκο. Τα εγχειρίδια που χρησιμοποιούνται στην κλασσική μορφή εκπαίδευσης πολλές φορές είναι πολλά σε αριθμό με αποτέλεσμα τα περισσότερα να μένουν ανεκμετάλλευτα.
- **Ο έλεγχος της προόδου** γίνεται από τον ίδιο τον εκπαιδευόμενο σε μεγάλο βαθμό, οπότε γνωρίζει από μόνος του το αποτέλεσμα των προσπαθειών του, ενώ στη συμβατική μορφή εκπαίδευσης δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα.
- Υπάρχει **σαφής στόχος** για τη δημιουργία των πακέτων τηλεεκπαίδευσης και η διαδικασία εκπαίδευσης γίνεται μέσα στα πλαίσια υλοποίησής του. Αντίθετα, τα εγχειρίδια τείνουν να ανταποκρίνονται περισσότερο στο στόχο του συγγραφέα και μόνο ένα μικρό μέρος εξυπηρετεί τις ανάγκες του φοιτητή.

- Η **δομή** του πρωτότυπου χειρόγραφου του συγγραφέα αλλάζει και προσαρμόζεται στις ανάγκες του φοιτητή. Αντίθετα, τα κλασσικά εγχειρίδια δεν διαφοροποιούνται, όταν χρειαστεί, ανάλογα με τις απαιτήσεις της εποχής.
- Υπάρχουν πολλές **ασκήσεις αυτοαξιολόγησης** που βοηθούν τον εκπαιδευόμενο όχι απλά να ελέγξει το επίπεδο των γνώσεων του αλλά και να κατανοήσει τα λάθη που έχει κάνει. Αντίθετα, στα κλασσικά εγχειρίδια ακόμα και όταν υπάρχουν ασκήσεις, ο φοιτητής δέχεται πολύ μικρή βοήθεια στο να κατανοήσει το λόγο για τον οποίο έχει κάνει λάθος.
- Η χρήση **διαγραμμάτων, γραφικών παραστάσεων, πινάκων** και γενικά οπτικού υλικού γίνεται με ενεργητικό τρόπο από τη μεριά του εκπαιδευόμενου από τη στιγμή που καλείται να κρίνει, να ερμηνεύσει και να χρησιμοποιήσει ή όχι αυτά που του παρέχουν. Στη συμβατική μορφή εκπαίδευσης, σπάνια δίνεται αυτή η δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο ενώ πολλές φορές δεν του δίνεται καν η πληροφορία αν πρέπει να τα αξιοποιήσει ή όχι με αποτέλεσμα να περνούν πολλές φορές απαρατήρητα.
- Δεν υπάρχει μεγάλη **συγκέντρωση πληροφοριών**. Το υλικό διασπάται σε επιμέρους ενότητες που στο τέλος υπάρχει περίληψη των προηγούμενων. Στα εγχειρίδια ο συγγραφέας προσπαθεί να καλύψει όλες τις πτυχές του θέματος έτσι ώστε να συσσωρεύει πλήθος πληροφοριών που κουράζουν πολλές φορές τον αναγνώστη, ενώ το ίδιο το εγχειρίδιο δεν παρέχει περίληψη παρά μόνο μεγάλων τμημάτων του υλικού. [2]

Σύγκριση συμβατικής εκπαίδευσης - Τηλεκπαίδευσης		
	Συμβατική Εκπαίδευση	Τηλεκπαίδευση
Υλικό	Μεγάλος αριθμός εγχειριδίων που παραμένει ανεκμετάλλευτο	Αυτό που θεωρείται αναγκαίο για την εκπαιδευτική διαδικασία
Δομή	Παραμένει σταθερή	Αλλάζει προς όφελος των φοιτητών
Στόχοι	Συγγραφέων	Φοιτητών
Έλεγχος Προόδου	Δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί από τον ίδιο τον σπουδαστή	Μπορεί να γίνει από τον σπουδαστή οποιαδήποτε στιγμή
Ασκήσεις Αυτοαξιολόγησης	Υπάρχουν σε πολύ περιορισμένο αριθμό	Υπάρχουν σε πολύ μεγάλο αριθμό
Διαγράμματα - Πίνακες	Παθητική συμμετοχή	Ενεργητική συμμετοχή

Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι σημαντικότερο στοιχείο από το περιεχόμενο του υλικού σε οποιαδήποτε μορφή εκπαίδευσης, είναι ο τρόπος με τον οποίο αξιοποιείται αυτό με σκοπό τη μάθηση. Καλύτερο υλικό λοιπόν θα θεωρήσουμε αυτό που προκαλεί μάθηση, προσφέρει ευκαιρίες γι' αυτή και παρέχει τον ανάλογο χρόνο για να αφομοιωθεί ενώ παράλληλα είναι ευέλικτο και ανθρωπιστικό.

1.8 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ - ΟΦΕΛΗ

Τα πλεονεκτήματα που παρέχονται από αυτή τη μορφή διδασκαλίας έχουν αναφερθεί στα προηγούμενα κεφάλαια, ωστόσο κρίνεται απαραίτητη η συγκεντρωτική παρουσία. Με αυτόν τον τρόπο θα γνωρίσουμε τις δυνατότητες που παρέχονται τόσο από την πλευρά του εκπαιδευόμενου όσο και από την πλευρά του

εκπαιδευτή, των φορέων εκπαίδευσης αλλά και των εργοδοτών, που αναμένουν πολλά οφέλη από αυτή τη μορφή εκπαίδευσης για τους υπαλλήλους τους.

Πλεονεκτήματα για τους σπουδαστές

Παρόλο που τα περισσότερα από αυτά τα πλεονεκτήματα έχουν αναφερθεί σε προηγούμενα κεφάλαια, θα τα απαριθμήσουμε εδώ συνολικά :

1. Ο εκπαιδευόμενος έχει μεγαλύτερη ευελιξία ως προς την επιλογή του χρόνου μελέτης του.
2. Μπορεί να επιλέξει το μαθησιακό του περιβάλλον και μάλιστα, αν το επιθυμεί, μπορεί να πραγματοποιεί τη μελέτη του σε διαφορετικούς χώρους κάθε φορά.
3. Ο χρόνος που θα αφιερώσει σε κάθε ενότητα, αφορά τον ίδιο τον εκπαιδευόμενο και δεν πρέπει να είναι σχετικός με τον χρόνο που θα αφιερώσουν οι υπόλοιποι. Δηλαδή, ο ρυθμός που θα ακολουθήσει αφορά αποκλειστικά τον ίδιο.
4. Τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι φανερά για τους εκπαιδευόμενους οποτεδήποτε ολοκληρώνεται μια ενότητα και επιπλέον μπορούν να επιστρέψουν σε οποιαδήποτε σημείο αυτοί επιθυμούν προκειμένου να το εμπεδώσουν καλύτερα.
5. Μπορούν να γνωρίζουν από την αρχή τις προδιαγραφές του προγράμματος που θα ακολουθήσουν.
6. Η μάθηση μέσα από τα λάθη είναι παραγωγικός τρόπος για να κατανοήσει κανείς περισσότερα πράγματα. Αυτά όμως γίνονται σε ιδιωτικό χώρο, οπότε ο φοιτητής δεν έρχεται σε δύσκολη θέση.
7. Μέσα από τις ασκήσεις αξιολόγησης δεν μαθαίνει ο φοιτητής την σωστή απάντηση αλλά και το λόγο που αυτή είναι η σωστή.
8. Έχει ως επακόλουθο αυτή η διαδικασία να αισθάνεται ο εκπαιδευόμενος μεγαλύτερη σιγουριά, αυτοεκτίμηση και αυτοδυναμία έτσι ώστε να αξιοποιεί στο μέγιστο βαθμό τις ευκαιρίες για μάθηση που του παρέχονται.

Πλεονεκτήματα για τους διδάσκοντες

1. Ο εκπαιδευτής δεν είναι υποχρεωμένος να διδάσκει τα ίδια πράγματα κατ' επανάληψη, πράγμα που κάνει την εκπαιδευτική διαδικασία ανιαρή, πολλές φορές και για τον ίδιο.
2. Δεν χρειάζεται να επεξηγεί συνεχώς τα ίδια πράγματα διότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί ανά πάσα στιγμή να επιστρέφει σε αυτό το σημείο όπου νομίζει ότι δεν έχει κατανοήσει και με τις κατάλληλες ασκήσεις αυτοαξιολόγησης και ανατροφοδότησης να προσπαθήσει ο ίδιος να λύσει οποιαδήποτε απορία του.

3. Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, προκαλεί την επανεξέταση και αξιολόγηση του τρόπου διδασκαλίας από τον ίδιο τον διδάσκοντα.
4. Ο ρόλος του διδάσκοντα πλέον είναι να βοηθήσει τους μαθητές εκεί που πραγματικά χρειάζονται την εμπειρία του αφού οι αναμενόμενες απορίες μπορούν να καλυφθούν από το υπάρχον υλικό. Έτσι, υπάρχει ατομική βοήθεια για κάθε σπουδαστή ώστε να ξεπεράσει τις δυσκολίες του.
6. Ο ρόλος του είναι διακριτικός είναι όμως ουσιαστικός διότι παρέχει την κατάλληλη βοήθεια όταν πραγματικά την χρειάζεται ο φοιτητής.

Πλεονεκτήματα για τους φορείς εκπαίδευσης

1. Η τηλεεκπαίδευση μπορεί να καλύψει μεγάλο φάσμα αναγκών εκπαίδευσης διότι είναι πιο ευέλικτη.
2. Ανταποκρίνεται περισσότερο στις μαθησιακές ανάγκες σε σχέση με άλλα προγράμματα, με αποτέλεσμα να κάνει έναν οργανισμό πιο ανταγωνιστικό.
3. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η τηλεεκπαίδευση είναι πιο ευέλικτη έτσι ώστε σε πολλές χώρες να επιδιώκεται η ικανοποίηση και εθνικών εκπαιδευτικών στόχων.

Πλεονεκτήματα για τους εργοδότες

Ένας ακόμη τομέας στον οποίο έχει ευρεία αποδοχή η τηλεεκπαίδευση (και γενικότερα η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση) είναι η εκπαίδευση προσωπικού. Πολλοί εργοδότες και διευθυντικά στελέχη, γνωρίζουν τα πλεονεκτήματα που προσφέρει αυτή η μορφή εκπαίδευσης, τα οποία είναι τα εξής :

1. Το προσωπικό έχει περισσότερες δυνατότητες να μάθει πράγματα που αφορούν την εργασία του και να επιλέξει το κατάλληλο υλικό που θα ανταποκρίνεται τόσο σε αυτή την ανάγκη όσο και στις μαθησιακές του ικανότητες.
2. Είναι εύκολο να διαπιστωθεί μέσα από ένα πρόγραμμα ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, αν αυτό ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένες απαιτήσεις
3. Το προσωπικό λαμβάνει περισσότερες γνώσεις μέσα από την εξάσκηση έτσι ώστε να μπορεί να τις εφαρμόσει με μεγαλύτερη ευκολία.
4. Μαθαίνουν σε σύντομο χρονικό διάστημα την πρόοδο που έχουν επιτύχει έτσι ώστε εάν δεν έχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, να εντείνουν τις προσπάθειές τους ή να ακολουθήσουν κάποια διαφορετική κατεύθυνση.
5. Ο εργοδότης μπορεί οποιαδήποτε στιγμή να ελέγξει το επίπεδο κατάρτισης του προσωπικού μέσα από τις ασκήσεις αξιολόγησης και τη βαθμολόγηση. Επίσης, μπορεί να παρέμβει με χρήσιμες συμβουλές και να κατευθύνει την διαδικασία στην

κατεύθυνση όπου εξυπηρετούνται οι στόχοι του αλλά και να αποφασίσει αν το συγκεκριμένο πρόγραμμα ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του.

6. Ένα μεγάλο πλεονέκτημα αυτής της διαδικασίας για το ίδιο το προσωπικό είναι ότι τα άτομα που το απαρτίζουν εξελίσσονται σε αυτοδύναμους σπουδαστές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αναπτύσσουν δεξιότητες, να έχουν μεγαλύτερο μέρος ευθύνης, να κάνουν σωστή διαχείριση του χρόνου αλλά και να χρησιμοποιούν σύγχρονα μέσα.

7. Τα προγράμματα προσαρμόζονται στον εργασιακό ή στον ιδιωτικό χώρο, πράγμα που εκμηδενίζει το χρόνο μεταφοράς στα κέντρα κατάρτισης. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να τα παρακολουθήσουν οποιαδήποτε στιγμή, χωρίς να αφαιρούν χρόνο από την εργασία τους.

8. Το υλικό με το οποίο εκπαιδεύτηκε μέρος του προσωπικού, μπορεί να είναι διαθέσιμο και για το υπόλοιπο προσωπικό. Αυτό αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα έναντι της παραδοσιακής μορφής εκπαίδευσης διότι είναι πιο μόνιμο από τις εφήμερες γνώσεις που μπορεί να αποκτήσει το προσωπικό από κάποια σεμινάρια ή παραδόσεις. [3]

Παρατηρούμε ότι τα πλεονεκτήματα δεν είναι μόνο πολλά αλλά και σημαντικά. Οι φορείς μεταξύ τους επηρεάζονται, δηλαδή τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στον ένα τομέα δεν αφορούν αποκλειστικά αυτόν αλλά επεκτείνονται και στους υπόλοιπους. Αυτό κάνει ακόμα πιο αναγκαία τη δημιουργία προγραμμάτων που να ανταποκρίνονται όλο και περισσότερο στις κοινωνικές ανάγκες αλλά και στη σημερινή πραγματικότητα ώστε να επιτυγχάνεται η εδραίωση και εξέλιξη των σύγχρονων μέσων.

1.9 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Παρά τη μεγάλη προσφορά της τηλεεκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία και ειδικά σε σπουδαστές που δεν θα κατάφερναν να σπουδάσουν ακολουθώντας τον παραδοσιακό τρόπο εκπαίδευσης, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε τα μειονεκτήματα που παρουσιάζονται.

Ο εκπαιδευόμενος, στο μεγαλύτερο μέρος της διαδικασίας μελετά μόνος του και δεν έχει τη βοήθεια που παρέχει η ομάδα από συναδέλφους εκπαιδευόμενους. Η ομαδική μελέτη ενός κοινού θέματος, βοηθά σημαντικά στην πολύπλευρη προσέγγισή του και κατ' επέκταση στην ουσιαστικότερη κατανόησή του.

Παράλληλα, έχουν την δυνατότητα να συγκρίνουν την πρόοδο που έχουν κάνει σε σχέση με άλλους εκπαιδευόμενους. Αυτό δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί άμεσα στην ασύγχρονη τηλεκπαίδευση, που αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα στο να υπάρχει αντικειμενική άποψη για την πορεία των προσπαθειών του εκπαιδευόμενου κυρίως από τον ίδιο, ώστε να μην έχει «αυταπάτες».

Η προσωπική επαφή με τον διδάσκοντα μπορεί να εμπνεύσει και να παρακινήσει τους διδασκόμενους στη μάθηση. Κάτι τέτοιο όμως προϋποθέτει σπάνια υπομονή και θέληση από τη μεριά του διδάσκοντα που ειδικά σήμερα δύσκολα μπορούμε να συναντήσουμε.

Τέλος, ένα σημαντικό μειονέκτημα για πολλά πανεπιστημιακά ιδρύματα ακόμα και σήμερα, είναι το κόστος εφαρμογής της. Για να πραγματοποιηθεί μια τέτοια διαδικασία, και ειδικά στη σύγχρονη μορφή τηλεκπαίδευσης, απαιτείται μεγάλος υλικός και τεχνολογικός εξοπλισμός, ειδικά διαμορφωμένος χώρος, έμπειρο προσωπικό κτλ. Επιπλέον, αυτός ο χώρος είναι σχεδιασμένος ώστε να δέχεται μικρό αριθμό φοιτητών. [2]

Οι δυσκολίες που υπάρχουν ώστε να είναι η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση εφαρμόσιμη σε όλους τους τομείς και σε όλες τις μορφές που αυτή έχει, έχουν περισσότερο πρακτική μορφή, πράγμα που μας δίνει την ελπίδα ότι στο μέλλον θα βρεθεί η λύση τους. Επιπλέον, η τηλεκπαίδευση διαφαίνεται ως η πλέον εφαρμόσιμη και προσιτή λύση για την σημερινή πραγματικότητα των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων διότι μπορεί να επιτευχθεί μέσω της σύγχρονης τεχνολογίας με πιο οικονομικά δεδομένα και να απευθυνθεί σε μεγαλύτερο αριθμό ατόμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Δεν θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι έχουμε αξιολογήσει την εκπαιδευτική διαδικασία της τηλεκπαίδευσης, χωρίς να εξετάσουμε την παιδαγωγική της πλευρά. Η αξιολόγηση αυτή επικεντρώνεται κυρίως στα κριτήρια με τα οποία μπορούμε να διαπιστώσουμε τα αποτελέσματα της εκπαίδευσης σε σχέση πάντα με τη συμβατική μορφή εκπαίδευσης, αλλά και στις ελλείψεις που παρουσιάζονται σήμερα. Ωστόσο, οι προσπάθειες προς αυτήν την κατεύθυνση δεν είναι ακόμα πολλές και τεκμηριωμένες, οπότε τα στοιχεία που υπάρχουν σήμερα δεν είναι αρκετά.

2.1 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Η τηλεκπαίδευση, μπορεί να εφαρμοστεί με διάφορους τρόπους, με διαφορετική οργάνωση της διδασκαλίας, σε πολλά εκπαιδευτικά επίπεδα αλλά και με πολλές παιδαγωγικές και μαθησιακές κατευθύνσεις και στρατηγικές. Το χαρακτηριστικό της διαδικασίας αυτής είναι ότι εξαρτάται από διάφορους παιδαγωγικούς, τεχνολογικούς, οργανωτικούς και οικονομικούς παράγοντες που είναι αναγκαίο να βρίσκονται σε άριστη αρμονία μεταξύ τους, αλλά και ισορροπία, διότι διαφορετικά είναι δύσκολη η πραγματοποίησή της.

Οι περισσότεροι ερευνητές, προσπαθούν μέσα από τις μελέτες τους να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα του συστήματος της τηλεκπαίδευσης σε σύγκριση με την συμβατική μορφή εκπαίδευσης. Οι απόψεις αυτών είναι ακόμα και σήμερα διαφορετικές. Μερικοί υποστηρίζουν ότι *«η απόδοση των σπουδαστών που παρακολουθούν on-line προγράμματα δεν διαφέρει από την απόδοση αυτών των σπουδαστών που παρακολουθούν προγράμματα στην συμβατική τους μορφή»*. (Russell) Αντίθετα, πολλοί είναι αυτοί που μελετώντας μεγάλο αριθμό προγραμμάτων εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, αναφέρουν ότι η μέχρι τώρα έρευνα δεν έχει δώσει ασφαλή συμπεράσματα. Συγκεκριμένα, επεσήμαναν τα σημεία στα οποία παρουσιάζονται ελλείψεις και κενά τόσο στη μεθοδολογία όσο και στον προσανατολισμό. Σε ότι αφορά τη μεθοδολογία οι κυριότερες ελλείψεις παρουσιάζονται :

- Στα εργαλεία αξιολόγησης των προγραμμάτων τηλεκπαίδευσης και ιδιαίτερα σε αυτά που αξιολογούν την επίδοση των σπουδαστών, διότι υπάρχει αμφισβήτηση ως προς την αξιοπιστία τους.

- Στην αξιολόγηση των κινήτρων τόσο των σπουδαστών όσο και του διδακτικού προσωπικού που προκαλείται μέσω της τεχνολογικής καινοτομίας.

- Στην κατεύθυνση προς τους ίδιους διδακτικούς και γνωστικούς στόχους σε σχέση με την παραδοσιακή μορφή εκπαίδευσης.

Σε ότι αφορά τον προσανατολισμό, τα κυριότερα κενά παρουσιάζονται :

- Τις περισσότερες φορές δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην τεχνολογική αποτελεσματικότητα και όχι στην εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα.

- Στο σαφή διαχωρισμό του τεχνολογικού παράγοντα από τις απαιτήσεις της μαθησιακής διαδικασίας που εξαρτάται από τα ατομικά χαρακτηριστικά των φοιτητών, τις ανάγκες τους, τα ενδιαφέροντά τους κτλ.

Παρά όμως τις διαφορές που αναφέρθηκαν, κατάφεραν να καταλήξουν σε κάποια κοινά συμπεράσματα, τα οποία είναι :

- Η τεχνολογία δεν μπορεί να αναπληρώσει πλήρως την διαπροσωπική επικοινωνία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, τουλάχιστον με τη σημερινή της μορφή.

- Σε ότι αφορά την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων τηλεκπαίδευσης, οι παράγοντες που αποτελούν το παιδαγωγικό πλαίσιο (στόχοι μάθησης, κινητοποίηση ενδιαφέροντος σπουδαστών κτλ) έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα σε σχέση με το ρόλο της τεχνολογίας.

Πολλοί είναι επίσης οι ερευνητές που διαφωνούν ως προς τη δυνατότητα σύγκρισης της αποτελεσματικότητας των συστημάτων τηλεκπαίδευσης σε σχέση με αυτά της συμβατικής μορφής εκπαίδευσης. Πέτυχαν όμως την κοινή τους παραδοχή ότι κανένα επικοινωνιακό ή τεχνολογικό μέσο δεν μπορεί από μόνο του να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της μάθησης. Πρέπει να εντάσσεται σε μια παιδαγωγική λογική και να υπηρετεί μια δομημένη παιδαγωγική διαδικασία. Είναι φανερός λοιπόν ο καθοριστικός ρόλος της παιδαγωγικής διάστασης για την αξιοποίηση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση.

Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της αποτελεσματικής διδασκαλίας σε περιβάλλον τηλεκπαίδευσης, είναι παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση συστημάτων συμβατικής μορφής εκπαίδευσης. Οι τομείς λοιπόν που θα πρέπει να δίνεται μεγαλύτερη προσοχή για την εκτίμηση της ποιότητας των προγραμμάτων τηλεκπαίδευσης είναι :

- **Στο σχεδιασμό του γενικού προγράμματος**, καθώς θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εξής σημαντικοί παράμετροι : οι αρχές και οι σκοποί της ανώτατης εκπαίδευσης – οι ιδιαιτερότητες της διδασκαλίας.
- **Στο σχεδιασμό της διδασκαλίας**, αφού ο σχεδιασμός των διδακτικών μοντέλων θα πρέπει να διασφαλίζει την ισορροπία ανάμεσα στους σκοπούς και τα αποτελέσματα της μαθησιακής διαδικασίας, στις μεθόδους της τηλεεκπαίδευσης και στα χαρακτηριστικά και τους σκοπούς του διδακτικού υλικού.
- **Στην διαχείριση και εφαρμογή του προγράμματος** ώστε να εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις για την επιτυχία των μαθησιακών στόχων των σπουδαστών μέσα από την παρακολούθηση και ενεργό συμμετοχή τους στη μαθησιακή διαδικασία αλλά ταυτόχρονα να καθίσταται εφικτή η συνεχής ανατροφοδότηση μεταξύ των σπουδαστών, των διαχειριστών του προγράμματος και των εκπαιδευτών.
- **Στην ενίσχυση των σπουδαστών** ώστε από μόνοι τους να αναλάβουν την ευθύνη για την εκπαιδευτική διαδικασία και την περαιτέρω εξέλιξή της.
- **Στην «επικοινωνία» με τους σπουδαστές** διότι το πρόγραμμα θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις, τους στόχους, το επίπεδο και το ενδιαφέρον των σπουδαστών. Επίσης θα πρέπει να καθορίζονται οι ρόλοι και οι υποχρεώσεις των σπουδαστών καθώς και τα χαρακτηριστικά του συστήματος.
- **Στην αξιολόγηση των σπουδαστών** που θα πρέπει να πραγματοποιείται συστηματικά από το ίδρυμα που έχει την ευθύνη του προγράμματος.

2.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η διδακτική διαδικασία θα πρέπει να οργανώνεται με ένα συγκεκριμένο τρόπο ώστε τα προγράμματα τηλεεκπαίδευσης να είναι αποτελεσματικά. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι :

- Οι διδακτικοί στόχοι πρέπει να είναι καθορισμένοι με σαφήνεια και να έχουν στόχο συγκεκριμένες επιδιώξεις και αποτελέσματα.
- Οι σπουδαστές θα πρέπει να έχουν ενεργητική συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία.
- Η διδασκαλία αυτή θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω της χρήσης διαφορετικών τεχνολογικών μέσων.
- Το διδακτικό πλαίσιο θα πρέπει να περιλαμβάνει εκτός από τη μετάδοση γνώσεων και επίλυση προβλημάτων.

- Η αλληλεπίδραση θα πρέπει να ενισχύεται τόσο μεταξύ του διδάσκοντος και των φοιτητών όσο και των φοιτητών μεταξύ τους.

Από τα παραπάνω, μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι η οργάνωση της διδακτικής διαδικασίας και ο βαθμός αλληλεπίδρασης του διδάσκοντος με τους σπουδαστές, από όπου εξαρτάται και η εμπλοκή των σπουδαστών με το διδακτικό υλικό, αποτελούν τους βασικότερους δείκτες για την ποιότητα ενός προγράμματος τηλεκαίτευσης.

2.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Είναι φανερό ότι η διαμόρφωση ενός συστήματος παιδαγωγικών αρχών και κριτηρίων αξιολόγησης της μαθησιακής διαδικασίας, είναι μια σύνθετη διαδικασία, από τη στιγμή που η ίδια η διδακτική πράξη είναι σύνθετη. Στα συστήματα όμως τηλεκαίτευσης θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας τις ιδιαιτερότητες που δημιουργούνται εξαιτίας της διαμεσολάβησης των τεχνολογικών μέσων. Στο πλαίσιο αυτό, τα κριτήρια αξιολόγησης της διδακτικής διαδικασίας των συστημάτων τηλεκαίτευσης ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες :

1. Επιλογή, οργάνωση και υλοποίηση των διδακτικών στόχων

- Σαφής προσδιορισμός των διδακτικών στόχων και της μεθοδολογίας που θα ακολουθηθεί.
- Οργάνωση των πληροφοριών που θα παρουσιαστούν
- Έλεγχος προηγούμενων γνώσεων φοιτητών
- Οργάνωση και αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου
- Εφαρμογή στρατηγικών διδασκαλίας

2. Επικοινωνία και αλληλεπίδραση

- Καθορισμός τύπου επικοινωνίας
- Επικοινωνιακό προφίλ διδάσκοντος
- Χρήση ερωτήσεων και απαντήσεων

3. Είδη και χαρακτηριστικά εποπτικού υλικού

- Περιεκτικότητα σε πληροφορίες
- Ελκυστική εμφάνιση
- Ευκολία χρήσης

4. Χαρακτηριστικά φοιτητών

- Ατομικά χαρακτηριστικά
- Ενδιαφέρον για διδακτικό αντικείμενο
- Εξοικείωση με το περιβάλλον της τηλεκπαίδευσης

5. Παρουσία διδάσκοντος

- Δυνατότητα επικοινωνίας
- Στυλ διδακτικής συμπεριφοράς
- Αξιοποίηση τεχνολογικών μέσων [15]

Από τα παραπάνω κριτήρια τόσο από παιδαγωγική άποψη όσο και για την αξιολόγηση της διδακτικής διαδικασίας, είναι φανερό ότι θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη οι εκπαιδευτικοί σκοποί κάθε μαθήματος, αλλά και οι στόχοι που προσπαθούν να επιτύχουν οι φοιτητές μέσω της εκπαίδευσης από απόσταση. Αυτή η διαδικασία δεν είναι φυσικά εύκολη διότι και οι δυο παράμετροι είναι πολύ σημαντικοί και οφείλουμε να δώσουμε και στους δυο την ίδια βαρύτητα. Ωστόσο, δεν μπορούμε να βγάλουμε ασφαλή συμπεράσματα για τα παιδαγωγικά αποτελέσματα της ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης, από τη στιγμή που είναι ένα σχετικά καινούργιο εκπαιδευτικό μέσο οπότε απαιτείται ένα χρονικό περιθώριο για να δοκιμαστεί.

2.4 ΑΠΟΨΕΙΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο **Seymour Papert**, φημισμένος θεωρητικός της εκπαίδευσης και επίτιμος μαθηματικός, υποστηρίζει ότι *«η χρήση των υπολογιστών συμβαίνει για να σκεφτεί κανείς μαζί με αυτούς, παρά να σκεφτούν αυτοί από μόνοι τους»*. Θεωρούσε ότι τα παιδιά είναι προικισμένα από την ίδια τους τη φύση και ο ρόλος του δασκάλου είναι να τους παρέχει τα δομικά υλικά και να τα αφήνει να συνεχίζουν από μόνα τους. Επέτρεψε στα παιδιά να έχουν πρόσβαση σε υπολογιστές, με αποτέλεσμα να μαθαίνουν αυτά μέσα από το παιχνίδι και την καινοτομία.

Ο **Jean Piaget** είναι ένας από τους σημαντικότερους διανοητές που άσκησαν μεγάλη επιρροή στη διαμόρφωση της αναπτυξιακής ψυχολογίας. Υποστήριξε ότι η ανάπτυξη της ανθρώπινης νόησης προχωρά δια μέσου των διαδικασιών της προσαρμογής και της οργάνωσης. Η δουλειά του δεν φαίνεται να έχει καμία απευθείας σχέση με την πληροφορική, ωστόσο μπορεί να εφαρμοστεί σε υπολογιστικά θέματα που έχουν σχέση με τη γραφή και τη γλώσσα διότι προσπάθησε

να επιλύσει σημαντικά προβλήματα που έχουν σχέση με τη γνωστική χρήση της γλώσσας.

Ο **B.F. Skinner** είναι ένας από τους κορυφαίους Αμερικανούς ψυχολόγους που εισήγαγε τη νεομπιχεβιοριστική προσέγγιση της ψυχολογίας. Οι θεωρίες του άσκησαν σημαντική επίδραση στην εκπαίδευση και ιδιαίτερα στον τομέα της προγραμματισμένης μάθησης. Τόνιζε τη σημασία των ενισχυτών δηλαδή των ερεθισμάτων που ακολουθεί η ανταπόκριση και ενισχύουν τη συμπεριφορά. Κατά τον Skinner αποτελούν πολύ ισχυρούς παράγοντες μάθησης.

Ο **Lev Vygotsky** μαζί με τον Piaget θεωρείται ένας από τους κορυφαίους εκπροσώπους της αναπτυξιακής αλλά και της κοινωνικής ψυχολογίας. Μελέτησε των διαλογισμό των μαθητών όταν βρίσκονται σε αλληλεπίδραση με έναν ενήλικα. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το μαθησιακό περιβάλλον δεν αποτελείται μόνο από μαθητές και μαθησιακό υλικό αλλά και από αλληλεπιδραστική επικοινωνία. Συμπέρανε ότι ο υπολογιστής μπορεί να θεωρηθεί ένα γνωστικό εργαλείο που παρέχει την καθοδήγηση και την προώθηση των γνωσιακών διεργασιών έτσι ώστε να βοηθά σημαντικά στο κτίσιμο της γνώσης. [4]

Οι θεωρητικές απόψεις των παραπάνω ατόμων μπορεί εκ' πρώτης όψεως να μην παρουσιάζουν κάποια σχέση με το αντικείμενο μελέτης αυτής της εργασίας. Σχετίζονται άμεσα όμως με τον τρόπο διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας και με τα μέσα που μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτή ώστε να είναι πιο αποτελεσματική και ενδιαφέρουσα για τους εκπαιδευόμενους. Στην ουσία ο λόγος για τον οποίο υπάρχει σήμερα η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι ο ίδιος. Κατά συνέπεια δεν θα μπορούσαμε να μην αναφέρουμε τις παραπάνω προσωπικότητες που μελέτησαν τον τρόπο με τον οποίο η εκπαίδευση μπορεί να γίνει πιο ουσιαστική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

3.1 ΓΕΝΙΚΑ

Από την ανάλυση προηγούμενου κεφαλαίου, συμπεραίνουμε ότι η εξ'αποστάσεως εκπαίδευση είναι ένας γενικότερος όρος που συμπεριλαμβάνει τόσο την εκπαίδευση δι' αλληλογραφίας, το ανοιχτό πανεπιστήμιο όσο και πιο σύγχρονες έννοιες όπως η τηλεκπαίδευση, η εκπαίδευση από τηλεόραση κτλ. Τα μέσα που χρησιμοποιούνται αντίστοιχα για κάθε περίπτωση είναι πολλά τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι το έντυπο υλικό, τηλεόραση, συστήματα βίντεο και ήχου, ηλεκτρονικοί υπολογιστές κτλ.

Θα ήταν άστοχο να ισχυριστούμε ότι η μια μέθοδος είναι καλύτερη από τη άλλη. Αυτό συμβαίνει διότι οι τρόποι που έχουν εφευρεθεί μέχρι σήμερα για την πραγματοποίηση αυτού του σκοπού, εξυπηρετούν διαφορετικές ανάγκες κάθε φορά, διαφορετικών ατόμων, που έχουν ίσως την ικανότητα να εξοικειώνονται μόνο με μια από τις προαναφερθείσες μεθόδους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχει ευρεία χρήση όλων των μεθόδων. Αυτές όμως που προτιμώνται περισσότερο, κατά γενική ομολογία, είναι αυτές που βασίζονται στη χρήση της τεχνολογίας, διότι εξασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας.

Πριν αναφερθούμε αναλυτικά στις μεθόδους αλλά και στα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που αυτές παρουσιάζουν, θεωρώ σημαντική την αναφορά στους φορείς που διαδραματίζουν τον σπουδαιότερο ρόλο για μια επιτυχημένη εκπαίδευση από απόσταση όπως είναι η τηλεκπαίδευση.

Ο φοιτητής Η ανάγκη και η δυνατότητα που έχει κάθε φοιτητής για μάθηση, αποτελούν τον «ακρογωνιαίο λίθο» για την αποτελεσματική δημιουργία ενός προγράμματος τηλεκπαίδευσης. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι αυτό που πραγματικά κάνει κάθε εκπαιδευόμενος είναι να μαθαίνει. Γι' αυτό είναι απαραίτητα το κίνητρο και ο προγραμματισμός που θα παρέχονται από τον ίδιο τον εκπαιδευτή ώστε να υπάρχει ανταπόκριση στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου.

Ο εκπαιδευτής Μεγάλη είναι η ευθύνη αλλά και το μερίδιο της επιτυχίας για τον εκπαιδευτή σε οποιαδήποτε μορφή εκπαίδευσης. Οι βασικές διαδικασίες που οφείλει να πραγματοποιήσει από την πλευρά του είναι :

1) Να δημιουργήσει ένα προσιτό και κατανοητό πρόγραμμα για τον φοιτητή, θεωρώντας ότι έχει πολύ μικρή εμπειρία και περιορίζοντας όσο το δυνατόν την πρόσωπο με πρόσωπο επαφή.

2) Η μέθοδος που θα ακολουθήσει θα πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες και τις προσδοκίες των διδασκόντων που συχνά βρίσκονται σε διαφορετικά σημεία.

Το μέσο Είναι η γέφυρα που ενώνει τον εκπαιδευόμενο και τον εκπαιδευτή. Όταν το μέσο είναι αξιόπιστο και θα εξυπηρετήσει αποτελεσματικά τις δυο πλευρές, τότε τόσο ο καθηγητής όσο και οι φοιτητές βασίζονται σε αυτό για την καλύτερη διεξαγωγή της διαδικασίας. Ο ρόλος πλέον του μέσου έχει μεγάλη σημασία διότι από αυτό βασίζεται η επικοινωνία των δυο πλευρών, πράγμα εξαιρετικά σπουδαίο από τη στιγμή που υπάρχει απόσταση.

Προσωπικό υποστήριξης Είναι οι «σιωπηλοί ήρωες» της διεξαγωγής της διαδικασίας. Φροντίζουν όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες ώστε να εξασφαλιστεί η επιτυχία. Μερικές από τις κύριες ασχολίες τους είναι η εύρεση του κατάλληλου υλικού, η διασφάλιση της αυθεντικότητας του προγράμματος, η προώθηση των κυριότερων εργασιών, οι εγγραφές των φοιτητών σε αυτά τα προγράμματα κτλ.

Ο κατασκευαστής Φροντίζει για τη δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος για την προσαρμογή του προγράμματος, ανάλογα με το μέσο που θα χρησιμοποιηθεί. Επιπλέον, διασφαλίζει την τεχνολογική υποστήριξη του προγράμματος ώστε αυτό να εξακολουθεί να λειτουργεί μελλοντικά και για όσο χρονικό διάστημα είναι απαραίτητο. [17]

Όλοι οι παραπάνω φορείς έχουν ένα σημαντικό και διαφορετικό ρόλο σε όλη την διαδικασία ενώ η παρουσία τους είναι καταλυτική για την διεξαγωγή της διαδικασίας. Η δημιουργίας ενός προγράμματος τηλεκπαίδευσης θα πρέπει να περάσει από όλα τα στάδια των παραπάνω φορέων ώστε να είναι αποτελεσματικό, σύγχρονο και φυσικά ωφέλιμο σε αυτούς που θα το αξιοποιήσουν.

3.2 ΜΕΣΑ ΕΞ' ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Είναι σκόπιμο σε αυτή την παράγραφο να αναλύσουμε τις μορφές με τις οποίες είναι γνωστή η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και κατ' επέκταση τα μέσα που χρησιμοποιούνται σε κάθε μια από αυτές. Με αυτό τον τρόπο μπορούμε εύκολα να συμπεράνουμε τους λόγους για τους οποίους επιλέγεται η κάθε μια και φυσικά τους σκοπούς που εξυπηρετεί. Μέσα από αυτήν την ανάλυση θα γίνουν αντιληπτές οι

διαφορές που παρουσιάζει η τηλεκαίδευση σε σχέση με τις άλλες μορφές εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης αλλά και τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα που παρουσιάζει.

Εκπαίδευση βασισμένη στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές (computer – based training)

Ένα από τα πιο διαδεδομένα μέσα στις μέρες μας, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές έχουν επηρεάσει σε πολύ μεγάλο βαθμό την εκπαίδευση και φυσικά την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, που πλέον τείνουν να γίνουν το βασικότερο εργαλείο για την πραγματοποίηση αυτής της διαδικασίας. Η επικοινωνία μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε άμεσα, οπότε είναι και πραγματική, είτε έμμεσα οπότε δεν υπάρχει επαφή με τον εκπαιδευτή και τους εκπαιδευόμενους. Είναι το βασικότερο εργαλείο που χρησιμοποιεί σήμερα η τηλεκαίδευση στην ασύγχρονη μορφή της και που τείνει να αντικαταστήσει πολλά άλλα μέσα στην καθημερινή μας ζωή.

Πλεονεκτήματα

1. Η εξατομικευμένη εκπαίδευση πραγματοποιείται με επιτυχία διότι οποιαδήποτε απορία ή επισκόπηση προηγούμενων μπορεί να γίνει σε μικρό χρονικό διάστημα.
2. Με τη χρήση πολλαπλών μέσων που πραγματοποιείται μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, ο εκπαιδευόμενος μπορεί να προσαρμοστεί στο εκπαιδευτικό περιβάλλον αλλά και να αναζητήσει μαθήματα και ενότητες σε πολύ προσιτή μορφή.
3. Το κόστος χρήσης αυτού του μέσου είναι αρκετά χαμηλό και ειδικά στις μέρες μας που η τεχνολογία μας βοηθά να φτάνουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα με μεγαλύτερη ταχύτητα.
4. Η επικοινωνία μπορεί να γίνει από οποιοδήποτε σημείο της γης με αποτέλεσμα οι επιλογές να αυξάνονται κατά πολύ.

Μειονεκτήματα

1. Παρόλο που το μέσο αυτό έχει γίνει οικονομικά προσιτό σχεδόν για όλους, η επικοινωνία είναι αυτή που, ακόμα και σήμερα, κοστίζει.
2. Η τεχνολογία στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές εξελίσσεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς, τέτοιους που θα πρέπει απαραίτητα να τις ακολουθεί κάποιος κατά γράμμα ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που υπάρχουν.
3. Επιπλέον, απαιτούνται κάποιες ελάχιστες γνώσεις χρήσης αυτού του μέσου, που για πολλά άτομα είναι δύσκολο να τις αποκτήσουν.

Παρατηρούμε ότι τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζονται είναι σημαντικά διότι η χρήση του μέσου αυτού απευθύνεται σε μεγάλο πλήθος ατόμων από τη στιγμή που μπορούν εύκολα να το χειριστούν όλοι.

Εκπαίδευση βασισμένη στο διαδίκτυο (e-learning) Είναι ένας πολύ σύγχρονος τρόπος εκπαίδευσης βασισμένος σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές για άτομα που επιδιώκουν ταχύτητα και εξοικονόμηση χρόνου. Ωστόσο, θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι δεν είναι εύκολο σε αυτό το σημείο να αντικατασταθεί πλήρως η μαθησιακή διαδικασία, γι' αυτό θα πρέπει να γίνουν κατανοητά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του μέσου. Είναι ένα ακόμα εργαλείο που χρησιμοποιείται στην ασύγχρονη τηλεκπαίδευση.

Πλεονεκτήματα

1. Μπορεί εύκολα, μέσω των μηχανών αναζήτησης, να αποκτηθεί το απαραίτητο υλικό και επιπλέον είναι δυνατή η παροχή βοήθειας για τη καλύτερη αξιοποίησή του.
2. Είναι δυνατόν να ενσωματωθούν ολοένα και καινούργια δεδομένα ανά πάσα στιγμή.
3. Ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επιλογής και σύγκρισης με άλλους φοιτητές μέσα από μεγάλο αριθμό εργασιών.
4. Το μέσο αυτό προσφέρει άπειρες δυνατότητες έτσι ώστε να μπορούν οι εκπαιδευόμενοι να δημιουργήσουν το δικό τους υλικό.
5. Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μπορεί να γίνει ανταλλαγή αρχείων, εργασιών ή εικόνων που μπορούν να φανούν απαραίτητα για κάθε φοιτητή.
6. Παρόλο που οι φοιτητές σε αυτή τη περίπτωση είναι διασκορπισμένοι, αισθάνονται ότι εργάζονται από κοινού σε μια ομάδα.

Μειονεκτήματα

1. Η εκτίμηση στα μαθησιακά αποτελέσματα πρέπει να είναι πολύ προσεκτική διότι η διαδικασία αυτή μπορεί πολύ εύκολα να παρεκκλίνει από την φυσιολογική της πορεία.
2. Όπως αναφέρθηκε και στην αρχή, το Internet είναι ένα εργαλείο στο οποίο δεν θα πρέπει να βασιστεί ολόκληρη η μαθησιακή διαδικασία διότι οι πληροφορίες που παρέχονται μέσω αυτού δεν μπορούν να θεωρηθούν πλήρως αξιόπιστες από τη στιγμή που αλλάζουν συνεχώς.
3. Πολλοί ωστόσο εξακολουθούν να δυσκολεύονται στη χρήση του με αποτέλεσμα να μειονεκτούν σε σχέση με τους υπόλοιπους φοιτητές.

4. Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πολλές φορές στέλνονται μηνύματα τα οποία καταλαμβάνουν μεγάλο όγκο έτσι ώστε ακόμα και αν είναι σημαντικά να μην αξιοποιούνται αλλά να καταστρέφονται.

Το διαδίκτυο είναι ένα πολύ διαδεδομένο μέσο και εξυπηρετεί πολλές πτυχές της καθημερινής μας ζωής. Μπορούμε να αποκτήσουμε πλήθος γνώσεων σε μικρό χρονικό διάστημα, ωστόσο θα ήταν καλύτερα να γίνεται παράλληλα με τη μαθησιακή διαδικασία είτε αυτή είναι εξ' αποστάσεως είτε συμβατική.

Εκπαίδευση βασισμένη στην τηλεδιάσκεψη (videoconference) Ένας πρωτοποριακός τρόπος εκπαίδευσης που κατακτά όλο και περισσότερο έδαφος για μία σωστή και αποτελεσματική εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι η τηλεδιάσκεψη. Πραγματοποιείται σε ειδικά διαμορφωμένη/ες αίθουσα/ες όπου βρίσκονται οι φοιτητές (μπορούν να βρίσκονται σε δυο διαφορετικές αίθουσες) ενώ σε άλλο χώρο βρίσκεται ο εκπαιδευτής. Η τεχνολογία είναι απαραίτητη και μάλιστα στην πιο σύγχρονη μορφή της ώστε να υπάρξει άμεση και συνεχή επικοινωνία. Με αυτόν τον τρόπο πραγματοποιείται η σύγχρονη τηλεεκπαίδευση σε πολλά πανεπιστημιακά ιδρύματα με μεγάλη επιτυχία.

Πλεονεκτήματα

1. Επιτρέπει την άμεση και συνεχή επαφή τόσο των φοιτητών με τον καθηγητή όσο και των φοιτητών μεταξύ τους όταν όλοι βρίσκονται σε διαφορετικά σημεία.
2. Υποστηρίζεται η χρήση πολλών μέσων. Για παράδειγμα, μπορεί να γίνεται η ταυτόχρονη παρουσίαση του καθηγητή αλλά και των κειμένων ώστε να επεξηγείται εκείνη τη στιγμή οποιαδήποτε απορία.
3. Η διαδικασία μπορεί να αντικαταστήσει την παραδοσιακή μορφή εκπαίδευσης διότι η οπτική και ακουστική επαφή είναι άμεση, χωρίς να χρειάζεται ο εισηγητής να μετακινείται, όταν βρίσκεται σε μακρινή απόσταση.

Μειονεκτήματα

1. Το κόστος για τον εξοπλισμό και για την μετάδοση του σήματος είναι πολλές φορές πολύ υψηλό.
2. Αν ο φοιτητής δεν επιδιώξει την συμμετοχή του στη διαδικασία, αντίστοιχα δεν θα την επιδιώξει ούτε και ο εισηγητής καθηγητής με αποτέλεσμα ο πρώτος να είναι ένας απλός παθητικός δέκτης.
3. Όταν το υλικό που παρουσιάζεται δεν είναι στην κατάλληλη μορφή, τότε απαιτείται αρκετό χρονικό διάστημα για να το διαβάσουν και να το κατανοήσουν οι φοιτητές.

4. Η επαφή μπορεί να μην είναι άμεση, όταν το σήμα για την μετάδοση δεν είναι ισχυρό, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται κενά.

5. Σπουδαίο ρόλο παίζει και η μετάδοση του ήχου ώστε να μην παρουσιάζεται το φαινόμενο της «ηχώ» μέσα στην αίθουσα.

Είναι μια σύγχρονη και επιτυχημένη διαδικασία στις μέχρι τώρα εφαρμογές της. Επειδή όμως το κόστος είναι αρκετά μεγάλο, δεν μπορεί να εφαρμοστεί παντού και κυρίως δεν ανταποκρίνεται σε πολλά άτομα.

Εκπαίδευση δι' αλληλογραφίας (print at distance education) Είναι η παλαιότερη μορφή της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης και πολύ διαδεδομένη ειδικά στο παρελθόν. Μέσω ταχυδρομείου πραγματοποιείται, αλλά και εξακολουθεί να πραγματοποιείται, η ανταλλαγή του έντυπου υλικού.

Πλεονεκτήματα

1. Το έντυπο υλικό είναι το πιο οικονομικό μέσο, διότι απαιτεί φτηνά υλικά.
2. Το υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον φοιτητή στη γνήσια μορφή, έτσι δηλαδή όπως του παρέχεται από τον εκπαιδευτή.
3. Η χρήση του μπορεί να γίνει ανά πάσα στιγμή, χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό.
4. Είναι ιδιαίτερα εύχρηστο στους εκπαιδευόμενους που δεν μπορούν να προσαρμοστούν με την τεχνολογία.
5. Ειδικά στις μέρες μας η τεχνολογία έχει φθάσει σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Ωστόσο, ακόμα και σήμερα υπάρχουν σημεία στα οποία δεν υπάρχει αυτή η πολυτέλεια με αποτέλεσμα η αλληλογραφία να είναι ένα σωτήριο μέσο επικοινωνίας.

Μειονεκτήματα

1. Το μέσο αυτό είναι αξιόπιστο και αντικειμενικό, ωστόσο δεν υπάρχει ολοκληρωμένη εικόνα της πραγματικότητας διότι ο εκπαιδευόμενος δεν μπορεί να συμπεριλάβει κάποια δευτερεύοντα στοιχεία που έχουν όμως σημασία, όπως είναι η κίνηση, ο τρόπος ομιλίας κτλ.
2. Το μέσο αυτό μπορεί να προσφέρει παθητική μορφή εκπαίδευσης. Πολλές φορές ο σπουδαστής χρειάζεται κάποιο κίνητρο που έχει τη δυνατότητα να το προσφέρει ο καθηγητής μέσα στην αίθουσα ή ακόμα και από ένα πρόγραμμα σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, πράγμα που δεν μπορεί να συμβεί από την εκπαίδευση μέσω αλληλογραφίας.
3. Από την στιγμή που η αλληλεπίδραση δεν είναι άμεση, είναι λογικό να παρουσιάζονται κάποια κενά. Για παράδειγμα ο έλεγχος των γνώσεων του

εκπαιδευόμενου δεν μπορεί να είναι αντικειμενικός διότι εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την υπευθυνότητα και την εντιμότητά του.

4. Η μέθοδος αυτή δεν συνιστάται σε αυτούς που δεν έχουν την ικανότητα αποστήθισης και επεξεργασίας στοιχείων που διαβάζουν.

Παρόλο που αυτή η μορφή αποτέλεσε την αρχή για την ανάπτυξη και διάδοση της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, σήμερα δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις για εκπαίδευση διότι είναι αναγκαία η ταχύτητα και η ακρίβεια.

Εκπαίδευση βασισμένη σε κασέτες ήχου Η χρήση κασέτας ήχου είναι από τις πιο κοινότοπες και πιο φθηνές μεθόδους για την πραγματοποίηση της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Πολλές φορές ο ρόλος του μέσου αυτού υποβαθμίζεται λόγω της μεγάλης απλότητας στη χρήση του. Ωστόσο σε τομείς όπου ο ήχος αποτελεί βασικό στοιχείο για την μετάδοση των πληροφοριών (π.χ. στη μουσική), η μέθοδος αυτή είναι πολύ διαδεδομένη.

Πλεονεκτήματα

1. Η χρήση κασέτας ήχου είναι το πιο προσιτό και πιο φτηνό μέσο που μπορεί να αναζητήσει κανείς.
2. Τα περισσότερα άτομα έχουν μεγάλη εξοικείωση με το μέσο, αλλά και αν είναι σε κάποιον άγνωστο μπορεί πολύ εύκολα να μάθει να το χρησιμοποιεί.
3. Μπορεί να τους συνοδεύσει και σε άλλες δραστηριότητες, ώστε να υπάρχει και η δυνατότητα εξοικονόμησης χρόνου.
4. Ο ήχος μπορεί να αποτελέσει καταλυτικό στοιχείο στην κατανόηση κάποιων στοιχείων, κάτι που ίσως δεν θα μπορούσε να προσφέρει η απλή ανάγνωση σελίδων.
5. Με τις κασέτες ήχου η ειδική φρασεολογία γίνεται πιο κατανοητή για τον εκπαιδευόμενο.
6. Παρέχεται η δυνατότητα στον φοιτητή να ακούει τον εισηγητή να επιχειρηματολογεί, να κρίνει, να συμβουλεύει, που είναι πολύ δύσκολο αυτό να συμβεί μέσα από το έντυπο υλικό.

Μειονεκτήματα

1. Η χρήση της κασέτας ήχου δεν πρέπει να αποτελέσει το μοναδικό μέσο για την εκπαιδευτική διαδικασία αλλά να συνοδεύει το μαθησιακό υλικό. Γι' αυτό είναι αναγκαίο να γίνεται λεπτομερής ενημέρωση στους φοιτητές για τους λόγους που τις χρησιμοποιούν ώστε η χρήση τους να είναι ορθολογική, πράγμα που δεν συμβαίνει στο βαθμό που χρειάζεται.

2. Τα σημαντικά αποσπάσματα θα πρέπει να είναι περιεκτικά και ολιγόλεπτα, ώστε να μην αποσπάται η προσοχή του φοιτητή λόγω κούρασης και φυσικά να μπορεί να συγκρατήσει την ουσία.

3. Η απλή ακρόαση εύκολα μπορεί να χαρακτηριστεί ως παθητική διαδικασία και γι' αυτό χρειάζεται ισχυρό κίνητρο που θα διατηρήσει το ενδιαφέρον των φοιτητών ζωντανό σε όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Δεν μπορούμε να πούμε ότι είναι πολύ διαδεδομένο και εύχρηστο μέσο διότι εξυπηρετεί μόνο συγκεκριμένες καταστάσεις όπως π.χ. μουσικά μαθήματα.

Εκπαίδευση από τηλεόραση (instructional television) Είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος εκπαίδευσης από απόσταση και χωρίζεται σε παθητική και ενεργητική μορφή. Στην πρώτη μορφή, ο εκπαιδευόμενος παρακολουθεί μέσω βίντεο ή καλωδιακής τηλεόρασης το περιεχόμενο της συζήτησης που τον ενδιαφέρει, χωρίς να έχει τη δυνατότητα να παρέμβει. Στη δεύτερη μορφή αντίθετα, το κοινό έχει τη δυνατότητα επικοινωνίας με τον παρουσιαστή έτσι ώστε να έχει ενεργή συμμετοχή.

Πλεονεκτήματα

1. Το μέσο είναι οικείο στους περισσότερους ανθρώπους.
2. Το πλεονέκτημα ήχου και εικόνας κάνει τη διαδικασία πιο εύκολη και γρήγορη.
3. Είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος παραπομπής του κοινού σε ένα διαφορετικό αλλά φιλικό περιβάλλον που βοηθά τους ανθρώπους να εκφράζονται ελεύθερα.
4. Η επιρροή του κοινού είναι άμεση διότι τα γεγονότα μεταδίδονται απευθείας.

Μειονεκτήματα

1. Το κόστος πολλές φορές είναι μεγάλο προκειμένου να υπάρχει ποιότητα.
2. Η παραγωγή είναι συνήθως χρονοβόρα και έχει μεγάλες τεχνολογικές απαιτήσεις. Επιπλέον, το προσωπικό πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο. Τούτο συντελεί ακόμα περισσότερο στη σπατάλη χρόνου και χρήματος.
3. Ειδικά η παθητική μορφή της εκπαιδευτικής τηλεόρασης έχει πολύ μικρή απήχηση διότι σε πολλούς είναι δύσκολο να συνδέσουν την τηλεόραση ως μέσο για εκπαίδευση.
4. Όπως αναφέραμε, το προσωπικό πρέπει να έχει μεγάλη εκπαίδευση και εμπειρία διότι διαφορετικά ένα τέτοιο πρόγραμμα θα φαίνεται πολύ ερασιτεχνικό που δεν θα μπορεί να το εμπιστευτεί εύκολα το κοινό.

5. Όταν το πρόγραμμα δημιουργηθεί και πραγματοποιηθεί η παρουσίασή του και ίσως η αποδοχή του από το κοινό, είναι δύσκολο να διορθωθεί ή να εκσυγχρονιστεί όταν παρουσιάζονται κενά. Αυτό ίσως να συμβεί μόνο όταν το ίδιο το κοινό το απορρίψει, σίγουρα όμως θα έχει περάσει κάποιο χρονικό διάστημα που θα έχει προβληθεί και που κάποια άτομα θα έχουν επηρεαστεί από αυτό. [3], [17]

Παρόλο που είναι ένα φιλικό μέσο για τα περισσότερα άτομα, δεν μπορεί να θεωρηθεί πολύ αποτελεσματικό διότι δύσκολα θα αλλάξει το περιεχόμενο κάποιου εκπαιδευτικού προγράμματος, ακόμα και αν αυτό είναι αναχρονιστικό.

Η εφαρμογή των παραπάνω διαδικασιών τόσο στη χώρα μας όσο και σε άλλες χώρες μπορεί να οδηγήσει στη σύγκριση έτσι ώστε να διαπιστωθούν τα βήματα που έχουν γίνει μέχρι σήμερα αλλά κυρίως αυτά που πρέπει να γίνουν ώστε να επιτευχθεί πρόοδος και ανταγωνιστικότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΞ' ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κρίνεται αναγκαία η γενικότερη παρουσία των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων που παρέχουν εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και όχι μόνο η ειδική παρουσίαση αυτών που υποστηρίζουν την Τηλεκπαίδευση ως μια από τις εκπαιδευτικές διαδικασίες της εξ'αποστάσεως εκπαίδευσης. Δίνεται δηλαδή η δυνατότητα της συνολικής παρουσίας ώστε να μπορούν να διεξαχθούν και συγκριτικά αποτελέσματα.

Πάνω από 70.000.000 άτομα φοιτούν σε κάποιο πανεπιστημιακό ίδρυμα μέσω Internet ενώ το 25% των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στον πλανήτη προσφέρει μαθήματα στο διαδίκτυο. Το 44% των πανεπιστημίων της Αμερικής ήδη προσφέρει μαθήματα μέσω του διαδικτύου ενώ προβλέπεται μέσα στον επόμενο χρόνο τα 4 στα 5 από αυτά να δίνουν τη δυνατότητα σπουδών online. Ωστόσο, στην Ευρώπη η εξέλιξη αυτή δεν έχει συμβεί σε τέτοιο βαθμό καθώς πολλά από τα προγράμματα αναμένονται να λειτουργήσουν στο άμεσο μέλλον. [8]

Τα ιδρύματα που θα παρουσιαστούν στη συνέχεια είναι μερικά από τα πιο γνωστά πανεπιστήμια σε όλο τον κόσμο, και δίνουν τη δυνατότητα σε όσους ενδιαφέρονται για εκπαίδευση στο δικό τους χώρο, να επιλέξουν τα μαθήματα που τους ενδιαφέρουν και φυσικά το μέσο που θα τους βοηθήσει να φτάσουν στο σκοπό τους.

4.1 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ (ΕΑΠ)

Το (ΕΑΠ) άρχισε να λειτουργεί από το 1992 και έχει έδρα του την Πάτρα. Ύστερα από απόφαση των αρμόδιων οργάνων, μπορούν να ιδρύονται παραρτήματα του (ΕΑΠ) είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό. Είναι αυτοτελές και πλήρως αυτοδιοικούμενο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα και λειτουργεί με τη μορφή Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου υπό την εποπτεία του κράτους, η οποία ασκείται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Αποστολή του είναι η παροχή εξ' αποστάσεως προπτυχιακής και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης με την ανάπτυξη κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού. Σκοπός του είναι η προαγωγή της επιστημονικής έρευνας στο επίπεδο της μετάδοσης της γνώσης από απόσταση.

Βασική λειτουργική μονάδα του είναι η Θεματική Ενότητα (ΘΕ) όπου περιλαμβάνει τρία εξαμηνιαία μαθήματα. Οι (ΘΕ) συγκροτούν με διάφορους συνδυασμούς τα προγράμματα σπουδών που έχουν διάρκεια σπουδών 10 μηνών (μαζί με τις εξετάσεις). Τα προγράμματα αυτά καθορίζονται από την Σύγκλητο ύστερα από πρόταση της κοσμητείας και εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Ο ακαδημαϊκός υπεύθυνος για κάθε πρόγραμμα σπουδών ορίζεται από τον Κοσμήτορα εκ περιτροπής για διάρκεια δυο ετών και κατά σειρά αρχαιότητας. Η διδασκαλία γίνεται από την αντίστοιχη Ομάδα Διδακτικού Προσωπικού (ΟΔΠ).

Το (ΕΑΠ) αποτελείται από τις ακόλουθες σχολές :

1. Κοινωνικών Επιστημών
2. Ανθρωπίνων Σπουδών
3. Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας
4. Εφαρμοσμένων Τεχνών

Τα όργανα διοίκησης του (ΕΑΠ) είναι η Σύγκλητος, που αποτελείται από τον Πρύτανη, τον Αντιπρύτανη, τους Κοσμήτορες και ένα μέλος Δ.Ε.Π. του ΕΑΠ από κάθε σχολή, και τα μέλη ΔΕΠ.

Το διδακτικό προσωπικό αποτελείται από το Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ) (καθηγητές, αναπληρωτές καθηγητές, επίκουροι καθηγητές και λέκτορες) και από το Συνεργαζόμενο Διδακτικό Προσωπικό (ΣΕΠ).

Το (ΕΑΠ) παρέχει τα ακόλουθα :

1. Πιστοποιητικά παρακολούθησης (ΘΕ)
2. Πιστοποιητικά προπτυχιακής επιμόρφωσης
3. Πιστοποιητικά μεταπτυχιακής επιμόρφωσης
4. Πτυχία
5. Μεταπτυχιακούς τίτλους ειδίκευσης
6. Διδακτορικά διπλώματα

Η εγγραφή των φοιτητών σε Προγράμματα σπουδών γίνεται χωρίς εξετάσεις ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων προς το (ΕΑΠ). Η εγγραφή των προπτυχιακών φοιτητών προϋποθέτει την κατοχή τίτλου απόλυσης από ίδρυμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εσωτερικού ή εξωτερικού. Αν ο αριθμός των υποψηφίων είναι μεγαλύτερος από τις προτεινόμενες θέσεις, τότε ακολουθείται μια συγκεκριμένη διαδικασία, ανάλογα με την ηλικία, τον τόπο κατοικίας και διαμονής του υποψηφίου.

Οι σπουδές γίνονται στην ελληνική γλώσσα. Σε ειδικές περιπτώσεις καθορίζεται από την Σύγκλητο Πρόγραμμα Σπουδών ή (ΘΕ) σε ξένη γλώσσα.

Οι φοιτητές μπορούν να παρακολουθούν κατά την διάρκεια ενός ακαδημαϊκού έτους έως και τρεις (ΘΕ). Κατά το χρονικό διάστημα που λειτουργεί η εξ' αποστάσεως διδασκαλία μιας (ΘΕ) και ύστερα από απόφαση της Κοσμητείας, οργανώνονται ομαδικές συμβουλευτικές συναντήσεις στην έδρα του ΕΑΠ ή και σε άλλες πόλεις. Στις συναντήσεις αυτές συμμετέχουν οι φοιτητές και ένα μέλος της Ομάδας Διδακτικού Προσωπικού.

Για την απόκτηση πτυχίου από τους φοιτητές απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση και εξέταση 12 τουλάχιστον (ΘΕ). Για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου ειδίκευσης απαιτείται συγγενές πτυχίο, επιτυχής παρακολούθηση τεσσάρων (ΘΕ) και συγγραφή επιστημονικής εργασίας. Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος απαιτείται συγγενές μεταπτυχιακό πτυχίο και συγγραφή διδακτορικής διατριβής.

Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση βασίζεται στην παραγωγή του κατάλληλου υλικού και κατάλληλων μεθόδων για την μετάδοση γνώσεων από απόσταση. Το υλικό αυτό απαιτεί κυρίως την προσαρμογή των βιβλίων για την εξ' αποστάσεως διδασκαλία, την παραγωγή λογισμικού για υπολογιστές και πολυμέσα, δημιουργία συμπαγών δίσκων, κασετών ήχου και βίντεο, καθώς και οποιαδήποτε άλλου μέσου μετάδοσης πληροφοριών. Περιλαμβάνει επίσης την παραγωγή τηλεοπτικού και ραδιοφωνικού προγράμματος σε συνεργασία με κρατικούς τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς.

Το (ΕΑΠ) συγκροτεί Μονάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων. Η μονάδα αυτή διευθύνεται από ένα μέλος ΔΕΠ με ειδίκευση στο πεδίο της στατιστικής επεξεργασίας, αξιολόγησης της εκπαίδευσης και της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.

Οι πόροι του ΕΑΠ προέρχονται από :

1. Τον τακτικό προϋπολογισμό του κράτους και το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.
2. Ευρωπαϊκά, διεθνή και διακρατικά προγράμματα
3. Τη συμμετοχή των φοιτητών στις δαπάνες που συνδέονται με την εφαρμογή του συστήματος της εξ' αποστάσεως διδασκαλίας
4. Έσοδα από έρευνες, μελέτες, παροχή υπηρεσιών και πληροφοριών, εκδόσεις και κάθε μορφής πρόσοδοι από τις δραστηριότητές του. [10]

Το ανοιχτό πανεπιστήμιο της Πάτρας είναι το μόνο πανεπιστημιακό ίδρυμα, μέχρι τώρα, στην Ελλάδα που προσφέρει εξ' ολοκλήρου εξ' αποστάσεως εκπαίδευση σε ώριμο επίπεδο. Υπάρχουν αρκετά ελληνικά πανεπιστήμια όπως το Ο.Π.Α., το Ε.Μ.Π., το Ε.Κ.Π., το Α.Π.Θ. αλλά και τα πανεπιστήμια, Θεσσαλίας, Ιωαννίνων και Κρήτης που προσφέρουν μαθήματα μέσω σύγχρονης αλλά και ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης αλλά μόνο προς όφελος των φοιτητών τους και κυρίως σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

4.2 ΑΝΟΙΧΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ (OPEN UNIVERSITY OF U.K.)

Το ανοιχτό πανεπιστήμιο της Μεγάλης Βρετανίας βρίσκεται νοτιοανατολικά του Μίλτον Κέινς (μεταξύ του Λονδίνου και του Μπέρνινχαμ). Είναι από τα μεγαλύτερα πανεπιστήμια της χώρας, με περισσότερους από 200.000 φοιτητές. Η λειτουργία του ξεκίνησε το 1971.

Το πανεπιστήμιο φημίζεται για την ποιότητα των σπουδών του έτσι ώστε να τοποθετείται ανάμεσα στα κορυφαία πανεπιστήμια της χώρας. Εκπροσωπεί το 22% όλων των φοιτητών στην Μεγάλη Βρετανία που παρακολουθούν part-time προγράμματα. Τα προπτυχιακά προγράμματα δεν απαιτούν κάποιο επίπεδο γνώσεων, ωστόσο το 70% των φοιτητών που τα παρακολουθούν πραγματοποιούν τις σπουδές τους με επιτυχία. Όλοι οι φοιτητές με ηλικία από 18 χρονών και άνω μπορούν να παρακολουθούν τα προγράμματα, ωστόσο τα 2/3 αυτών έχουν ηλικία από 22 έως 44 χρονών. Η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών είναι εργαζόμενοι που παρακολουθούν προγράμματα part-time. Οι 75.000 από αυτούς παρακολουθούν τα προγράμματα μέσω Internet.

Τα προγράμματα του πανεπιστημίου έχουν αναγνωριστεί για την προσφορά τους ανά τον κόσμο και φυσικά έχουν βραβευτεί. Το πανεπιστήμιο έχει 13 παραρτήματα σε όλη τη Μεγάλη Βρετανία ενώ τα μαθήματα ήδη παρακολουθούν φοιτητές από όλη της Ευρώπη αλλά και τον υπόλοιπο κόσμο, ύστερα από συνεννόηση με κάποιο πανεπιστημιακό ίδρυμα της αντίστοιχης χώρας.

Πρωταρχικός σκοπός του ιδρύματος είναι η επίτευξη της έρευνας. Γι' αυτό το λόγο τοποθετείται τρίτο ανάμεσα σε όλα τα πανεπιστημιακά ιδρύματα της χώρας ως προς την ποιότητα της έρευνας. Έχει πολλά ενεργά ερευνητικά προγράμματα, όπου

μερικά από αυτά πραγματοποιούνται κατόπιν συνεργασίας με άλλα πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Η υποστήριξη που προσφέρει το πανεπιστήμιο είναι πολύ σημαντική και ειδικά σε αυτούς που έχουν πολύ καιρό να έρθουν σε επαφή με τέτοιου είδους εργασία. Από την αρχή του προγράμματος ο κάθε φοιτητής έχει τον προσωπικό του καθηγητή που βρίσκεται σε επικοινωνία μαζί του άμεσα ή έμμεσα ενώ είναι σε συνεχή επαφή με το πλησιέστερο παράρτημα. Χρέος του καθηγητή είναι να βοηθά τον φοιτητή να προοδεύει στις εργασίες του ενώ ο φοιτητής από την μεριά του ανταμείβεται όταν δείχνει ενθουσιασμό και ανταπόκριση. Επιπλέον, είναι δυνατή η επικοινωνία μεταξύ των φοιτητών ώστε να μπορούν να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν ιδέες.

Η επιλογή του προγράμματος που θα ακολουθήσει ο κάθε φοιτητής γίνεται κατόπιν προσωπικής του επιλογής και επιθυμίας. Δεν υπάρχει όριο ηλικίας, προσόντα ή πίεση για απόδοση από τον φοιτητή πάνω από τις δυνατότητές του. Η βοήθεια που προσφέρεται από το πανεπιστήμιο είναι τόσο σημαντική ώστε να είναι δυνατή η προσαρμογή του προγράμματος με τις υπόλοιπες δραστηριότητες του κάθε φοιτητή ξεχωριστά. Η ευελιξία δηλαδή του προγράμματος είναι μοναδική για τον καθένα ώστε ο σπουδαστής να μην αλλάζει τους ρυθμούς της καθημερινότητάς του αλλά παράλληλα να επιτυγχάνει τους σκοπούς του για μάθηση. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι πολλοί είναι οι εργοδότες που υποστηρίζουν μια τέτοια διαδικασία για τους υπαλλήλους τους, σε συνδυασμό πάντα με την εργασία τους.

Οι επιλογές που προσφέρονται ως προς το χρόνο αλλά και το είδος του πτυχίου είναι πολλές. Αναφέρουμε τις σημαντικότερες από αυτές:

- 168 προγράμματα διάρκειας εννέα μηνών
- 30 προγράμματα διάρκειας δυο χρόνων για δίπλωμα
- 20 προγράμματα προπτυχιακού επιπέδου
- προγράμματα μεταπτυχιακού επιπέδου

Τα αντικείμενα που προσφέρονται είναι :

- Ψυχολογία
- Ανθρωπολογία
- Κοινωνικές και Φυσικές επιστήμες
- Ηλεκτρολόγων Μηχανικών
- Διοίκηση Επιχειρήσεων

- Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές [9]

4.3 TECHNOLOGY – ASSISTED LIFELONG LEARNING (TALL) ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΟΞΦΟΡΔΗΣ

Το TALL είναι ένα πρόγραμμα που δημιουργήθηκε από το πανεπιστήμιο της Οξφόρδης της Μεγάλης Βρετανίας με σκοπό να παρέχει μαθήματα μέσω διαδικτύου, διατηρώντας πάντα πολύ υψηλή ποιότητα. Η διαδικασία επιτυγχάνεται μέσω συνδυασμένων μαθημάτων, ενώ προσφέρεται η καλύτερη δυνατή εκπαίδευση όπου η καινοτομία υπερισχύει, κάνοντας έκδηλο τον μοναδικό τρόπο λειτουργίας του πανεπιστημίου.

Το TALL είναι πρόγραμμα του τμήματος της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης του πανεπιστημίου, γεγονός που εκδηλώνει τη δυνατότητα συνέχισης των σπουδών σε όσους ενδιαφέρονται παράλληλα με την εργασία τους. Η εκπαίδευση που προσφέρεται είναι σε παγκόσμιο επίπεδο μέσω διαδικτύου. Τα μαθήματα εκτός από διδασκαλία συνδυάζουν και έρευνα ενώ μπορούν να παρεμβαίνουν τόσο οι εισηγητές όσο και οι ίδιοι οι σπουδαστές.

Παρόλο που είναι πρόγραμμα του τμήματος της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, υπάρχει συνεργασία και με τα υπόλοιπα τμήματα, όταν αυτό απαιτείται για τον συνδυασμό των μαθημάτων. Μέχρι τώρα δεν υπάρχει η δυνατότητα παροχής κάποιων τίτλων σπουδών παρά μόνο σε επίπεδο Diploma σε μαθήματα όπως Ιστορία και Επιστήμης Υπολογιστών.

Τα πρώτα μαθήματα που παραδόθηκαν μέσω διαδικτύου άρχισαν να παραδίδονται τον Ιανουάριο του 1999. Τον Φεβρουάριο του 2001 υπήρξαν οι πρώτοι απόφοιτοι ενώ ο αριθμός των φοιτητών που παρακολουθούσαν τα μαθήματα εκείνη τη στιγμή ήταν διπλάσιος από το 1999. Η ηλικία των φοιτητών κυμαίνεται από 17 έως 70 χρονών και προέρχονται από οποιοδήποτε σημείο της γης. Η παρακολούθηση μπορεί να γίνει από οποιοδήποτε σημείο οποιαδήποτε ώρα της ημέρας. Η ποιότητα εξασφαλίζεται με τη βοήθεια που παρέχουν οι εισηγητές στους σπουδαστές, ενώ η ομάδα που παρακολουθεί κάθε εισηγητής αποτελείται από πολύ μικρό αριθμό ατόμων.

Ωστόσο, θα πρέπει να αναφερθεί η συνεργασία του πανεπιστημίου με τρία ακόμη πανεπιστήμια που θεωρούνται κορυφαία πανεπιστήμια του κόσμου. Τα πανεπιστήμια Oxford, Princeton, Stanford και Yale ανακοίνωσαν τη συνεργασία τους

τον Οκτώβριο του 2000 με σκοπό την παροχή εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης μέσω μαθημάτων στο διαδίκτυο που αφορούν την Τέχνη και τις Επιστήμες. Το πανεπιστήμιο Alliance, υποστηρίζοντας αυτή την κίνηση, προσφέρει το δίκτυο από όπου θα παρέχονται τα μαθήματα χωρίς χρέωση. Τα μαθήματα αυτά θα περιλαμβάνουν : σεμινάρια, ζωντανές και βιντεοσκοπημένες συζητήσεις. Το προσωπικό των πανεπιστημίων θα έχει τη δυνατότητα να ελένχει το περιεχόμενο των προγραμμάτων ώστε να διατηρείται το υψηλό επίπεδο που τα χαρακτηρίζει. Η λειτουργία του προγράμματος αναμένεται μέσα στο ακαδημαϊκό έτος 2001-02. [12]

4.4 ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΞ' ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ (CNED)

Η κεντρική διοίκηση του CNED βρίσκεται στο Asterama II, 86980 Futuroscope Cedex , στο Πουατιέ στη Γαλλία. Μετά τη Γερμανική εισβολή ιδρύθηκε, κατόπιν κυβερνητικής εντολής, το Εθνικό Κέντρο Εκπαίδευσης δι' Αλληλογραφίας για να καλύψει τις εκπαιδευτικές ανάγκες παιδιών προσχολικής ηλικίας που είχαν μετακινηθεί σε απόμακρες περιοχές λόγω του πολέμου. Στα μέσα του 1980 το ίδρυμα μετονομάστηκε σε CNED.

Το CNED είναι δημόσιο ίδρυμα και είναι κάτω από την εποπτεία του Γαλλικού Υπουργείου Παιδείας. Έχει κεντρική διοίκηση και 8 ινστιτούτα. Κάθε ένα από αυτά τα 8 κέντρα έχει το δικό του προσωπικό πλήρους απασχόλησης, εξειδικευμένο στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Μέχρι στιγμής απασχολεί πάνω από 6.500 άτομα όπου το κυριότερο έργο τους είναι η παραγωγή νέων προγραμμάτων, η αναθεώρηση των παλιών αλλά και η διδασκαλία των σπουδαστών. Τα 2.750 προγράμματα του ιδρύματος, μοιράζονται μεταξύ των ινστιτούτων ώστε το καθένα να παρέχει τα δικά του.

Το 1995 ο αριθμός των σπουδαστών έφτασε τους 350.000 με συνεχώς αυξανόμενη τάση. Προέρχονται από όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου ενώ το 15% αυτών παρακολουθούν την πρωτοβάθμια και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το 85% των σπουδαστών είναι ενήλικες και παρακολουθούν ένα ευρύ φάσμα σπουδών που περιλαμβάνει τόσο τη στοιχειώδη εκπαίδευση όσο και προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών.

Τα ποσοστά επιτυχίας του ιδρύματος είναι ικανοποιητικά και αρκετά θετικά στις εξετάσεις σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, τα ποσοστά επιτυχίας στις ανθρωπιστικές

σπουδές είναι υψηλότερα από τα ποσοστά επιτυχίας στις φυσικές και τεχνολογικές επιστήμες. Μερικά από τα προγράμματα του ιδρύματος είναι : αθλητισμός και τουρισμός, φυσική αγωγή, δημόσια διοίκηση, δίκαιο, λογιστικά, νοσηλευτική, εμπορικές σπουδές, αγωγή υγείας, βιοτεχνολογία, αρχιτεκτονική, φαρμακευτική, βιολογία.

Το κύρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας πιστοποιείται από το κράτος όπως και στη συμβατική εκπαίδευση. Η ποιότητα τόσο του έντυπου όσο και του οπτικοακουστικού υλικού είναι εξαιρετική για όλα τα επίπεδα μάθησης. Τα μέσα που χρησιμοποιεί το ίδρυμα για την διεξαγωγή της διαδικασίας είναι η αλληλογραφία, η καθοδήγηση του καθηγητή συμβούλου σε περιστασιακές συναντήσεις πρόσωπο με πρόσωπο, ενώ πιο πρόσφατη μέθοδος που χρησιμοποιεί είναι η τηλεδιάσκεψη και φυσικά το τηλέφωνο.

Το CNED, σε αντίθεση με άλλα πανεπιστημιακά ιδρύματα, περιορίζει το κόστος επειδή διαθέτει μόνιμο προσωπικό που υποστηρίζει την εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα. Επιπλέον, η χρήση των σύγχρονων μέσων επικοινωνίας είναι δυνατή αλλά σε περιορισμένο βαθμό, γεγονός που συντελεί ακόμα περισσότερο σε εξοικονόμηση πόρων. Το 1993 ο προϋπολογισμός του ιδρύματος ξεπέρασε τα 551 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα ενώ τα ετήσια διδάκτρα για ένα πρόγραμμα κυμαίνονται μεταξύ 1.000 και 1.500 φράγκων. [1]

4.5 ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΜΑΣΑΧΟΥΣΕΤΗΣ (MASSACHUSETTS INSTITUTE OF TECHNOLOGY)

Το πανεπιστήμιο της Μασαχουσέτης είναι ιδιωτικό ίδρυμα, βρίσκεται στις Η.Π.Α. και είναι γνωστό ως το κορυφαίο ίδρυμα τεχνολογικών εφευρέσεων όπου έχουν αποφοιτήσει σπουδαίοι επιστήμονες. Θα πρέπει να πούμε ότι στο πανεπιστήμιο δεν λειτουργεί προς το παρόν κάποιο τμήμα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, στα μελλοντικά όμως σχέδια προβλέπεται η λειτουργία κάποιου τέτοιου τμήματος. Προς το παρόν λειτουργεί το Open Course Ware (OCW) όπου διαθέτει το υλικό των παραδόσεων στο διαδίκτυο για οποιονδήποτε χρήστη στον κόσμο χωρίς καμία χρέωση, και αυτό αποτελεί σημαντική διαφορά του MIT από άλλα ιδρύματα που προσφέρουν εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Το υλικό αυτό προέρχεται από παραδόσεις καθηγητών προπτυχιακών και μεταπτυχιακών τμημάτων.

Το MIT προωθεί την επικοινωνία για μια εκπαίδευση του επιπέδου του ιδρύματος. Το site του έχει συγκεκριμένο σχεδιασμό αλλά είναι αρκετά ευέλικτο και προσιτό. Μέσα από αυτό το σχεδιασμό θα μπορούν να εντοπιστούν το επιθυμητό πεδίο μάθησης, το κατάλληλο υλικό αλλά και οδηγίες.

Αυτό λοιπόν που μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα είναι ότι το ίδρυμα προσφέρει εξ' αποστάσεως διδασκαλία και όχι εξ' αποστάσεως εκπαίδευση διότι δεν υπάρχει η αλληλεπίδραση μεταξύ του εκπαιδευόμενου και του εκπαιδευτή, δεν υπάρχει η δυνατότητα ανταλλαγής υλικού ενώ παράλληλα δεν παρέχεται κάποιο πιστοποιητικό παρακολούθησης. Υπάρχουν πολλά πλεονεκτήματα χρήσης αυτού του υλικού. Μπορεί να αξιοποιηθεί από άλλα ιδρύματα με σκοπό την έρευνα και την εξειδίκευση. Θεωρείται υλικό αυτοδιδασκαλίας, αφού υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης από οποιονδήποτε. Τέλος, δίνεται η ευκαιρία για σύγκριση των ιδιωτικών πανεπιστημίων ώστε να υπάρχει ανταγωνιστικότητα και υψηλό επίπεδο.

Μέσα στα επόμενα 10 χρόνια αναμένεται η προσαρμογή 2000 μαθημάτων στη νέα τεχνολογία ώστε αυτά να είναι διαθέσιμα σε όλους. Ήδη κάποια προγράμματα είναι σε εξέλιξη. Ωστόσο, θα πρέπει να πούμε ότι το ίδρυμα συμμετέχει σε κάποια προγράμματα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης ανά τον κόσμο, όπου τα σημαντικότερα είναι :

- MIT's Design Studio of the Future
- MIT's -Singapore Alliance
- MIT's System Design and Management Program
- Cambridge- MIT Institute

Η πολιτική ιδιοκτησίας του υλικού είναι η ίδια που ισχύει για οποιαδήποτε εκπαιδευτική διαδικασία στο MIT. Οτιδήποτε υλικό προετοιμάζεται και παρέχεται από το MIT, ακολουθεί αυτήν την πολιτική. Εάν κάποια εργασία φοιτητή συμπεριληφθεί στο MIT OCW το δικαίωμα εκμετάλλευσης παραμένει σε αυτόν.

Επιδίωξη του οργανισμού είναι στα τέλη του 2001 να δημιουργηθούν 500 μαθήματα ώστε μέσα στα επόμενα 2 ½ χρόνια να είναι διαθέσιμα στον παγκόσμιο ιστό. Τα μαθήματα αυτά θα αφορούν αρχιτεκτονική και σχεδιασμό, μηχανική, ανθρωπολογία, τέχνη, κοινωνικές επιστήμες, διοίκηση και επιστήμες. Το κόστος των προγραμμάτων αυτών αναμένεται να κυμανθεί μεταξύ 7.500.000 και 10.000.000 δολαρίων. [11]

4.6 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΦΛΟΡΙΝΤΑΣ

Το τμήμα αυτό ανήκει στον τομέα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης του πανεπιστημίου της Φλόριντας. Η διεύθυνση του είναι: 1221 NW 13th Street, Gainesville, Florida 32609, ΗΠΑ.

Το τμήμα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης ανήκει στον τομέα αυτό του πανεπιστημίου όπου, όπως ορίζει ο νόμος, εξυπηρετεί όλα τα δημόσια πανεπιστήμια του εκπαιδευτικού συστήματος της Φλόριντα. Σκοπός του είναι να διαμορφώσει την κατάλληλη υποδομή ώστε οι φοιτητές να μπορούν να εκπαιδεύονται σε κάποιο ανώτερο εκπαιδευτικό ίδρυμα παράλληλα με την εργασία τους. Είναι ένα από τα μεγαλύτερα τμήματα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης από όλα τα αντίστοιχα πανεπιστήμια της ΗΠΑ.

Το τμήμα αποτελείται από 112 μέλη διδακτικού προσωπικού που δεν έχουν σύμβαση πλήρους απασχόλησης με το πανεπιστήμιο. Παρόλο που υφίσταται παράλληλα με τα τμήματα της κανονικής εκπαίδευσης, δεν εντάσσεται στη διοικητική δομή των σχολών του πανεπιστημίου.

Το ακαδημαϊκό έτος 1993-94 ο συνολικός αριθμός εγγραφών στο τμήμα έφτασε τις 4.965. Το 49% αυτών των σπουδαστών παρακολούθησε προπτυχιακά προγράμματα, το 11% προγράμματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 40% παρακολούθησε προγράμματα που δεν θα τους παρείχαν κάποιο πανεπιστημιακό τίτλο. Πολλοί από τους σπουδαστές διαλέγουν προγράμματα από το πανεπιστήμιο παράλληλα με την παρακολούθησή τους σε κάποιο άλλο πανεπιστήμιο που δεν τους παρέχει το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Τα περισσότερα πανεπιστήμια των ΗΠΑ θέτουν κάποιους περιορισμούς στα προγράμματα που μπορεί να παρακολουθήσει κανείς μέσω εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης και ειδικά στα μεταπτυχιακά προγράμματα. Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν επιτρέπεται η παροχή τίτλου σπουδών από το πανεπιστήμιο σε κάποιον που παρακολουθεί μαθήματα μόνο με το σύστημα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.

Από τα 4.965 άτομα που εγγράφηκαν στο τμήμα το ακαδημαϊκό έτος 1993-94 τα 2.728 αποφοίτησαν , ολοκλήρωσαν δηλαδή τις σπουδές τους με επιτυχία. Η αποτυχία συνήθως είναι μικρότερη από 2% γιατί όσοι νομίζουν ότι δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις σπουδές τους μπορούν να εγκαταλείψουν το πρόγραμμά τους. Από τους 4.965, οι 210 εγκατέλειψαν τις σπουδές τους και τους επεστράφηκε μέρος

των χρημάτων που είχαν δώσει, ενώ 453 σπουδαστές ζήτησαν να παρατείνουν το χρόνο των σπουδών τους πληρώνοντας επιπλέον δίδακτρα.

Το περιεχόμενο κάθε προγράμματος βασίζεται στο πρόγραμμα της συμβατικής εκπαίδευσης και εγκρίνεται από τον πρόεδρο του αντίστοιχου τμήματος. Για να παρακολουθήσει κάποιος πρόγραμμα που θα οδηγήσει σε πανεπιστημιακό τίτλο θα πρέπει να πάρει την άδεια του συμβούλου. Η πιστοποίηση των προγραμμάτων γίνεται από την Ένωση Κολεγίων και Σχολείων Β.Αμερικής. Τα προγράμματα που δεν οδηγούν σε τίτλο δεν χρειάζονται πιστοποίηση.

Τα προγράμματα του τμήματος δημιουργούνται από τα μέλη του διδακτικού προσωπικού που στη συνέχεια θα πρέπει και να τα διδάξουν. Επιπλέον, το προσωπικό θα πρέπει να φροντίσει για την εξασφάλιση των πνευματικών δικαιωμάτων αλλά και για την έκδοση του υλικού. Εργαλεία για την διεξαγωγή της διαδικασίας είναι οι κασέτες ήχου, οι κασέτες βίντεο, εργαλεία και υλικά για πρακτική εξάσκηση. Από αυτά τα προγράμματα 60 πραγματοποιούνται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Οι καθηγητές συναντούν τους μαθητές ή επικοινωνούν μαζί τους μέσω τηλεφώνου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Το συνολικό ετήσιο κόστος ξεπερνά τα \$1,2 εκατομμύρια. Πηγές χρηματοδότησης αποτελούν τα δίδακτρα, έσοδα από τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης αλλά και επιδοτήσεις από την κυβέρνηση. [1]

4.7 STANFORD CENTER FOR PROFESSIONAL DEVELOPMENT (SCPD) ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΣΤΑΝΦΟΡΝΤ

Το (SCPD) είναι ένα πρόγραμμα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης που δημιουργήθηκε από το πανεπιστήμιο του Στάνφορντ στις Η.Π.Α. Η λειτουργία του ξεκίνησε το 1995 από το Δίκτυο Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης του πανεπιστημίου. Πάνω από 5000 φοιτητές έχουν αποφοιτήσει μέχρι τώρα από αυτό το πρόγραμμα με επιτυχία.

Από το 1995, είναι το πρώτο πανεπιστήμιο που προσφέρει μέσω διαδικτύου πανεπιστημιακό υλικό από παραδόσεις συνοδευμένο από οπτικοακουστικό υλικό. Τα μαθήματα που παρέχονται αυτή τη στιγμή ξεπερνούν τα 250.

Το πανεπιστήμιο του Στάνφορντ προσφέρει εξ' αποστάσεως εκπαίδευση τα τελευταία 30 χρόνια σε μαθήματα Μηχανικής και Επιστήμης Υπολογιστών. Πολλές

εταιρίες βρίσκονται σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο όπου συμμετέχουν στη διαδικασία παροχής εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης προσφέροντας χρήσιμο υλικό.

Όλες οι παραδόσεις εμπλουτίζονται με το πιο πρόσφατο υλικό αλλά και διαλέξεις εισηγητών. Οι φοιτητές είναι σε επαφή με τον εισηγητή (ασύγχρονα) ή άλλους φοιτητές όπου μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις, να εκφράζουν απορίες κτλ.

Η διαδικασία παράδοσης των μαθημάτων είναι συγκεκριμένη. Βιντεοσκοπούνται σχεδόν όλες οι παραδόσεις και στη συνέχεια προσφέρονται μέσω διαδικτύου μαζί με το υπόλοιπο υλικό. Η ταχύτητα είναι αρκετά μεγάλη και αυτό επιτυγχάνεται μέσω της τεχνολογίας που είναι εξαιρετική σε κάθε λεπτομέρεια. [13]

4.8 CONTACT NORTH/ CONTACT NORD, ONTARIO, ΚΑΝΑΔΑΣ

Το Contact North/ Contact Nord είναι ένα πρόγραμμα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης που υποστηρίζεται από την κυβέρνηση του Οντάριο. Το σύστημα αυτό διαθέτει ένα συντονιστικό κέντρο στο Thunder Bay, το οποίο είναι αγγλόφωνο, και άλλο ένα στο Sudbury, το οποίο είναι αγγλόφωνο και γαλλόφωνο.

Σε αυτό το κρατικό πρόγραμμα συμμετέχουν και τα εξής ιδρύματα : Confederation College, Lakehead University, Cambrian College και Laurentian University. Τα ιδρύματα αυτά παρέχουν τα μαθήματα και στη συνέχεια το κέντρο προσφέρει όλες τις απαραίτητες υπηρεσίες υποστήριξης ώστε όλες οι απομακρυσμένες κοινότητες να έρχονται σε επαφή με αυτό.

Σε αυτήν την κοινοπραξία απασχολούνται 179 άτομα από τα οποία τα 19 είναι πλήρους απασχόλησης και τα 160 μερικής. Τα άτομα αυτά είναι εξειδικευμένα πάνω στις τηλεπικοινωνίες ενώ το διοικητικό προσωπικό είναι αρμόδιο για τις επαφές με τις κοινότητες. Κάθε ένα από τα ιδρύματα που αναφέρθησαν διαθέτει δικό του κέντρο εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης με προσωπικό πλήρους και μερικής απασχόλησης.

Το ακαδημαϊκό έτος 1994-95 προσφέρθηκαν από την κοινοπραξία 396 προγράμματα στην αγγλική γλώσσα, Τα 43 ήταν σε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, 267 σε επίπεδο κολεγίου και 86 σε πανεπιστημιακό επίπεδο όπου τα παρακολούθησαν 8.232 σπουδαστές. Επιπλέον υπήρξαν 11 προγράμματα σε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην γαλλική γλώσσα, 26 σε επίπεδο κολεγίου και 25 σε πανεπιστημιακό επίπεδο με 650 σπουδαστές.

Το ακαδημαϊκό έτος 1994-95 στα προγράμματα της κοινοπραξίας εγγράφηκαν 10.000 σπουδαστές ενώ τα επόμενα χρόνια υπήρχε σταθερή άνοδος. Το 8% από αυτούς παρακολούθησαν προγράμματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το 62% προγράμματα κολεγιακού επιπέδου και το 30% προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου.

Η κοινοπραξία χρησιμοποιεί σύγχρονα μέσα για την επίτευξη της επικοινωνίας μεταξύ των σπουδαστών και του προσωπικού. Μέσω του ηλεκτρονικού δικτύου μεταφέρεται το περιεχόμενο των προγραμμάτων στους σπουδαστές που είναι σε δυσπρόσιτες περιοχές. Όλη αυτή η προσπάθεια που γίνεται από τους τοπικούς συντονιστές ώστε να μην υποβιβάζεται η ποιότητα είναι πραγματικά αξιόλογη.

Τα ιδρύματα έχουν αναλάβει την υλοποίηση του προγράμματος καθώς και την διανομή του ενώ τα κέντρα έχουν αναλάβει την προσαρμογή αυτών στις απαιτήσεις της τεχνολογίας.

Στόχος λοιπόν του συστήματος αυτού είναι η παροχή δωρεάν εκπαίδευσης σε κατοίκους που ζουν σε δυσπρόσιτες περιοχές. Το κόστος για τους σπουδαστές είναι ελάχιστο, ενώ το κόστος για τις ηλεκτρονικές συνδέσεις έχει αναλάβει η κοινοπραξία.

[1]

4.9 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ, ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Το πανεπιστήμιο της Νέας Αγγλίας βρίσκεται στο Armidale, στη Νέα Νότιο Ουαλία, στην Αυστραλία. Ανήκει στην αρμοδιότητα του αντιπρύτανη για τα ακαδημαϊκά θέματα και αποτελείται από δυο τμήματα : την μονάδα ανοικτής και εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης και την μονάδα παραγωγής διδακτικού υλικού.

Ιδρύθηκε το 1955 με σκοπό την κατάρτιση δασκάλων της Νέας Ορλεάνης για την κάλυψη των τότε πολλών κενών θέσεων. Σήμερα το πανεπιστήμιο παρέχει προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα και απονέμει αντίστοιχους τίτλους σε ένα ευρύ φάσμα μαθημάτων.

Το διοικητικό προσωπικό αποτελείται από 40 άτομα πλήρους απασχόλησης και έχει τις εξής αρμοδιότητες : σχεδιασμό και ανάπτυξη των προγραμμάτων, παραγωγή και διανομή του υλικού, παραλαβή και επιστροφή των εργασιών αλλά και διοικητικά θέματα που αφορούν την οργάνωση των τοπικών κέντρων. Προσωπικό μερικής απασχόλησης προσλαμβάνεται σε έκτακτες μόνο περιπτώσεις. Πεντακόσια

μέλη του διδακτικού προσωπικού είναι υπεύθυνα για τα προγράμματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.

Το 1995 ο αριθμός των φοιτητών έφτανε τους 14.800 όπου οι 10.300 είναι εξωτερικοί φοιτητές. Το 70% των εξωτερικών φοιτητών παρακολουθεί προπτυχιακά προγράμματα και το 30% μεταπτυχιακά. Η ηλικία των φοιτητών κυμαίνεται μεταξύ 20 και 80 χρονών ενώ το 63% των σπουδαστών είναι γυναίκες. Πολλοί από αυτούς επιλέγουν το ίδρυμα διότι δεν κατοικούν κοντά σε κάποιο ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή επειδή έχουν επαγγελματικές και οικογενειακές υποχρεώσεις.

Το ποσοστό επιτυχίας των φοιτητών είναι πολύ υψηλό καθώς δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός για την απόκτηση πτυχίου, οπότε μπορούν να εγκαταλείψουν τις σπουδές τους και να επανέλθουν όποτε κρίνουν πως είναι σκόπιμο. Το ποσοστό κυμαίνεται από 82% μέχρι 85%.

Οι τίτλοι που απονέμονται τόσο στους εσωτερικούς όσο και στους εξωτερικούς φοιτητές είναι οι ίδιοι. Τα προγράμματα του πανεπιστημίου είναι κυρίως τριτοβάθμιου επιπέδου. Οι εξωτερικοί φοιτητές έχουν την υποχρέωση να ακολουθούν κάποιους κανόνες ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα των σπουδών τους.

Τα προγράμματα σχεδιάζονται από το διδακτικό προσωπικό με τη βοήθεια ειδικών. Τα μέσα που χρησιμοποιούνται είναι έντυπο υλικό, οπτικοακουστικό υλικό, τηλεδιασκέψεις αλλά και αλληλεπιδραστικό ραδιόφωνο και τηλεόραση. Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν τα προγράμματα που επέλεξαν σε ένα ποσοστό 70% από τα τοπικά κέντρα. Η υποστήριξη είναι συνεχής τόσο από το διδακτικό προσωπικό όσο και από τους αντιπροσώπους των φοιτητών.

Το συνολικό ετήσιο κόστος ανέρχεται στα 30.000.000 δολάρια Αυστραλίας. Το πανεπιστήμιο χρηματοδοτείται σχεδόν εξολοκλήρου από την κυβέρνηση. [1]

4.10 ΚΙΝΕΖΙΚΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ (DIANDA)

Το Κινεζικό Ραδιοτηλεοπτικό Πανεπιστήμιο είναι ένα δίκτυο που αποτελείται από 43 περιφερειακά ανοιχτά ή ραδιοτηλεοπτικά πανεπιστήμια με κέντρο το πανεπιστήμιο στο Beijing. Η ίδρυσή του έγινε το 1979 με σκοπό την κάλυψη επείγουσών αναγκών για εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Η διεύθυνση του είναι : 160 Fuxing Men Nei Street, Beijing 100031, Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.

Το Κεντρικό Ραδιοτηλεοπτικό Πανεπιστήμιο δεν δέχεται φοιτητές. Οι φοιτητές εγγράφονται στα 43 ανοιχτά πανεπιστήμια ενώ το κέντρο είναι υπεύθυνο

μόνο για την παραγωγή του υλικού. Η οργάνωση του δικτύου έχει πραγματοποιηθεί σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο. Στην κορυφή είναι το Κεντρικό Ραδιοτηλεοπτικό Πανεπιστήμιο, ακολουθούν τα 43 ανοιχτά πανεπιστήμια σε επίπεδο περιφέρειας, τα 690 τοπικά κολέγια σε επίπεδο επαρχίας ή δήμου, τα 1600 εκπαιδευτικά κέντρα σε επίπεδο νομού και περισσότερες από 10.000 ομάδες μελέτης. Η χρηματοδότηση σε όλα τα επίπεδα γίνεται από τις πολιτειακές αρχές.

Ο αριθμός του προσωπικού πλήρους απασχόλησης είναι περίπου 43.000 όπου τα 18.000 άτομα αποτελούν το ακαδημαϊκό προσωπικό. Ο αριθμός του προσωπικού μερικής απασχόλησης συνήθως εξαρτάται από τον αριθμό των εγγράφων των φοιτητών. Έργο του προσωπικού αποτελεί η παρουσίαση των μαθημάτων στην τηλεόραση, η σύνταξη εγχειριδίων αλλά και η πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία όταν αυτή απαιτείται.

Το 70% των φοιτητών που παρακολουθούν τα προγράμματα του πανεπιστημίου είναι εργαζόμενοι ενώ το 30% είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το 72% των φοιτητών είναι άρρενες ενώ η ηλικία τους κυμαίνεται μεταξύ 15 και 53 χρονών. Οι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι υποχρεωμένοι να συμμετέχουν σε προγράμματα πλήρους παρακολούθησης ενώ όσοι εργάζονται συμμετέχουν σε προγράμματα μερικής παρακολούθησης ανάλογα με την ευελιξία που τους παρέχεται από τους εργοδότες τους ως προς τον χρόνο.

Τα προγράμματα του πανεπιστημίου αφορούν τόσο την απόκτηση τίτλου σπουδών όσο και την απλή επανακατάρτιση των εργαζομένων. Τα πρώτα διαρκούν δύο έως τρία χρόνια και είναι πλήρους παρακολούθησης. Τα προγράμματα μερικής παρακολούθησης διαρκούν από τρία έως έξι χρόνια. Το σύστημα αυτό προσφέρει πάνω από 350 μαθήματα σε 21 προγράμματα που οδηγούν σε τίτλο σπουδών αλλά και 48 μαθήματα σε προγράμματα που δεν οδηγούν σε τίτλο σπουδών.

Οι καθηγητές των συμβατικών πανεπιστημίων είναι υπεύθυνοι για την σύνταξη των εγχειριδίων αλλά και για την παρουσίαση των προγραμμάτων στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο. Επίσης προβλέπονται υποχρεωτικές συναντήσεις μεταξύ καθηγητών και φοιτητών σε αρκετά μεγάλη συχνότητα. Η επίδοση των φοιτητών ελέγχεται μέσω της διεξαγωγής εξετάσεων που πραγματοποιούνται σε εθνικό επίπεδο. Η αποτυχία των φοιτητών δεν ξεπερνά το 5%. Όσοι επιτυγχάνουν στις εξετάσεις αποκτούν πτυχίο ισότιμο με αυτό των συμβατικών πανεπιστημίων.

Για την δημιουργία των προγραμμάτων συμμετέχουν καθηγητές του πανεπιστημίου, καθηγητές από τα συμβατικά πανεπιστήμια αλλά και ειδικοί από τα

μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ο χρόνος που απαιτείται για την ανάπτυξη ενός τέτοιου προγράμματος κυμαίνεται από τρία έως πέντε χρόνια. Σε αυτά χρησιμοποιούνται ποικίλα μέσα όπως ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, κασέτες βίντεο και ήχου αλλά και έντυπο υλικό.

Το πανεπιστήμιο υποστηρίζει τους σπουδαστές του με πολλούς τρόπους αναλογιστούμε ότι πολλοί διακόπτουν την εργασία τους για τρία ή και πέντε χρόνια προκειμένου να παρακολουθήσουν τα προγράμματα. Ο σπουδαστής είναι υποχρεωμένος να παρακολουθεί το πρόγραμμα από τις 8.30 το πρωί έως τις 12.00 το μεσημέρι και από τις 1.30 μέχρι τις 4.30 το απόγευμα. Σε αυτό παρακολουθεί τρεις διαλέξεις από την τηλεόραση την ημέρα και συμμετέχει στις συμβουλευτικές συναντήσεις με άλλα 20 άτομα.

Το 59% του προϋπολογισμού προέρχεται από κρατική υποστήριξη. Το 7,4% από αυτό προέρχεται από τη κεντρική κυβέρνηση ενώ το 92,6% από τις τοπικές κυβερνήσεις. Οι σπουδαστές καλύπτουν το 4,3% του συνολικού προϋπολογισμού ενώ το υπόλοιπο 36,7% προέρχεται από τους εργοδότες. [1]

Παρατηρούμε, ότι στα περισσότερα ιδρύματα, προσφέρονται τα περισσότερα μαθήματα μέσω ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης διότι παρέχεται μεγαλύτερη ευελιξία. Στη χώρα μας, ήδη λειτουργούν κάποια κέντρα, εσωτερικά στα πανεπιστήμια, που παρέχουν κάποια συγκεκριμένα μαθήματα μέσω ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης, προς χρήση όμως των φοιτητών του πανεπιστημίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5° : ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΞ’ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Στο προηγούμενο κεφάλαιο εξετάσαμε γνωστά πανεπιστημιακά ιδρύματα ανά τον κόσμο που προσφέρουν εξ’ αποστάσεως εκπαίδευση. Αυτό μας βοήθησε να καταλήξουμε σε μια κατηγοριοποίηση των ιδρυμάτων με βάση τον τρόπο που παρέχουν αυτή τη μορφή εκπαίδευσης έτσι ώστε να ισχυριστούμε ότι υπάρχει αρκετά μεγάλη ποικιλία ως προς την επιλογή του κατάλληλου. Η κατηγοριοποίηση που θα πραγματοποιηθεί σε αυτό το κεφάλαιο, με βάση τα πανεπιστήμια που παρουσιάστηκαν στο προηγούμενο, γίνεται με σκοπό την κατάταξή τους ανάλογα με τις ιδιότητες που παρουσιάζουν.

5.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΔΙ’ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ (I^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ)

Είναι αυτόνομα ιδρύματα παροχής εκπαίδευσης και ελέγχουν τη χρηματοδότηση, την επιλογή του προσωπικού, την παραγωγή του υλικού και των υπηρεσιών αλλά και τις πιστοποιήσεις των τίτλων.

Το ίδρυμα αποστέλλει το εκπαιδευτικό υλικό στον εκπαιδευόμενο μέσω ταχυδρομείου. Αυτό έχει παραχθεί είτε από το επιστημονικό προσωπικό του ιδρύματος είτε από ανεξάρτητους επιστημονικούς φορείς. Ο εκπαιδευόμενος μελετά το υλικό και με βάση αυτό πραγματοποιεί τις εργασίες που του έχουν ανατεθεί και στη συνέχεια τις αποστέλλει πίσω στο ίδρυμα. Όταν οι εργασίες διορθωθούν στέλνονται πάλι πίσω στον διδασκόμενο όπου αυτός διαβάζει τα σχόλια και στη συνέχεια πραγματοποιεί τις νέες του εργασίες έτσι ώστε η διαδικασία να επαναλαμβάνεται. Θα πρέπει επίσης να αναφέρουμε ότι το προσωπικό του ιδρύματος που ασχολείται με αυτή τη διαδικασία είναι μόνιμο.

Το έντυπο υλικό είναι το βασικό διδακτικό μέσο όπου πολλές φορές μπορεί να συνοδεύεται από κασέτες ήχου. Ο κίνδυνος απομόνωσης του διδασκόμενου αλλά και εγκατάλειψης των σπουδών είναι αρκετά μεγάλος διότι δεν υπάρχει συνεχής επαφή με το διδάσκοντα.

Τα περισσότερα από αυτά τα ιδρύματα είναι ιδιωτικά και κάποια από αυτά μικρής εμβέλειας (10.000 εγγραφές και κάτω) ωστόσο επιβιώνουν για δεκαετίες. Τα δημόσια ιδρύματα αυτής της κατηγορίας παρέχουν τίτλους στα πλαίσια του εθνικού

συστήματος πιστοποίησης κάθε χώρας. Τα ιδρύματα αυτά δίνουν μεγάλη βαρύτητα στην παραγωγή και παροχή του υλικού, περιορίζουν όμως την υποστήριξη στους. Το κόστος παραγωγής του έντυπου υλικού δεν θεωρείται υπερβολικό, παρόλα αυτά κυμαίνεται σε διάφορα επίπεδα ανάλογα με τον όγκο και την αμοιβή του επιστημονικού προσωπικού. Επιπλέον, το κόστος διανομής του έντυπου υλικού κυμαίνεται σε κανονικά επίπεδα, εξαρτάται όμως σε μεγάλο βαθμό από τον τόπο διαμονής του εκπαιδευόμενου και από την ευκολία πρόσβασης σε αυτήν την τοποθεσία. [1]

Αυτή η κατηγορία εξ' αποστάσεως πανεπιστημιακής εκπαίδευσης είναι η πρώτη που εμφανίστηκε σε πολλά ιδρύματα ανά τον κόσμο. Ωστόσο, η επιλογή της είναι πλέον περιορισμένη διότι τόσο το παρόν όσο και το μέλλον απαιτούν τη δημιουργία προγραμμάτων που να συμβαδίζουν με την τεχνολογία και τα σύγχρονα τηλεπικοινωνιακά μέσα. Στην κατηγορία αυτή ανήκει το National Extension College (Cambridge).

5.2 ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ (2^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ)

Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο σηματοδότησε την αρχή μιας νέας εποχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και έδωσε μια άλλη διάσταση στην έννοια «πανεπιστήμιο». Αποτελεί την πιο μεγάλη πρόκληση καθώς δεν υπάρχει περιορισμός τόπου και χρόνου αλλά ούτε και στα άτομα που μπορούν να παρακολουθούν. Υπάρχει σταθερή προσήλωση στις ανάγκες των φοιτητών καθώς τα συμβατικά πανεπιστήμια δεν μπορούσαν να τις ικανοποιήσουν. Με αυτόν τον τρόπο το Ανοικτό Πανεπιστήμιο παρέμεινε ένας σημαντικός φορέας παροχής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που γνωρίζει όλο και μεγαλύτερη απήχηση.

Οι φοιτητές δεν κατοικούν στην πανεπιστημιούπολη ούτε κοντά στο πανεπιστήμιο. Επίσης, δεν είναι φοιτητές μερικής ή αποκλειστικής παρακολούθησης. Απλά σπουδάζουν στα σπίτια τους.

Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο λειτουργεί κάτω από την εποπτεία του κράτους και μπορεί να έχει παραρτήματα τόσο εντός όσο και εκτός της χώρας. Το προσωπικό είναι υπεύθυνο για την υλοποίηση των προγραμμάτων, για την παραγωγή οπτικού και ακουστικού υλικού, ωστόσο δεν είναι μόνιμης απασχόλησης. Χρησιμοποιείται σε μεγάλη κλίμακα μη έντυπο υλικό ενώ το διδακτικό υλικό και η μαθησιακή διαδικασία συνδέονται άμεσα.

Η διοικητική και ακαδημαϊκή τους λειτουργία είναι η ίδια όπως και στα συμβατικά δημόσια πανεπιστήμια. Οι τίτλοι σπουδών είναι ισότιμοι με τα άλλα δημόσια πανεπιστήμια με αποτέλεσμα σήμερα το Ανοικτό Πανεπιστήμιο να αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα συστήματα με χιλιάδες εγγραφές κάθε χρόνο. Το διάστημα που απαιτείται για την ολοκλήρωση των σπουδών, τόσο σε αυτή την κατηγορία όσο και στην προηγούμενη, εξαρτάται από τον ίδιο το φοιτητή και από το ρυθμό που ακολουθεί, αλλά και από το επίπεδο των σπουδών και το τμήμα που παρακολουθεί. Συνήθως ξεπερνά τα 3 έτη.

Το κόστος σε ένα τέτοιο σύστημα εξαρτάται από τον αριθμό των φοιτητών που εγγράφονται αλλά και από την χρήση των σύγχρονων τεχνολογικών μέσων για τη διεκπεραίωση της μαθησιακής διαδικασίας. Σημαντικός επίσης παράγοντας είναι και οι συναντήσεις που πραγματοποιούνται ανά διαστήματα μεταξύ των εκπαιδευτών και των φοιτητών. Επιπλέον, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός προγράμματος που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του συστήματος απαιτεί όχι μόνο χρόνο αλλά και πολλούς οικονομικούς πόρους. [1]

Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο είναι ένας θεσμός που καθιερώθηκε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα από τη στιγμή της δημιουργίας του. Συμπληρώνει, και για πολλούς αντικαθιστά, τα συμβατικά πανεπιστήμια διότι παρέχει μεγάλη ευελιξία ως προς τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο που χρειάζεται για την εκπλήρωση των σπουδών. Η χρήση των τεχνολογικών μέσων είναι δεδομένη με αποτέλεσμα να καθιερώνεται και να βρίσκει ανταπόκριση από όλο και μεγαλύτερο πλήθος ατόμων. Στην κατηγορία αυτή ανήκει τόσο το Ανοικτό πανεπιστήμιο της μεγάλης Βρετανίας όσο και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

5.3 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΕ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ (3^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ)

Στο σύστημα αυτό εντάσσονται πάρα πολλά πανεπιστημιακά ιδρύματα σε όλο τον κόσμο. Τα πανεπιστήμια αυτά παρέχουν κυρίως εκπαίδευση στη συμβατική μορφή απλά λειτουργούν και κάποια τμήματα όπου παρέχουν εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Συνήθως είναι τμήματα συνεχιζόμενης κατάρτισης όπου δεν παρέχουν κάποιο τίτλο σπουδών ισότιμο με τους τίτλους που παρέχουν τα δημόσια πανεπιστήμια συμβατικής εκπαίδευσης. Τα προγράμματα των τμημάτων αυτών σχεδιάζονται και παράγονται από το προσωπικό του πανεπιστημίου.

Η παροχή τίτλου σπουδών πραγματοποιείται όταν ο φοιτητής συμπληρώσει κάποιες πιστωτικές μονάδες που θεωρούνται απαραίτητες ώστε να πιστοποιείται η παρακολούθηση του σε κάποιο τμήμα. Ωστόσο, σε αυτού του τύπου τα πανεπιστημιακά ιδρύματα, αυτές οι μονάδες δεν συγκεντρώνονται μόνο από την παρακολούθηση μαθημάτων σε ένα τμήμα ανεξαρτήτων σπουδών. Σε πολλές περιπτώσεις είναι απαραίτητη και η παρακολούθηση κάποιων μαθημάτων σε αντίστοιχο τμήμα πανεπιστημίου συμβατικής εκπαίδευσης ώστε να είναι δυνατή η απόκτηση ενός τίτλου σπουδών ισότιμου με των άλλων δημόσιων πανεπιστημίων.

Το κόστος των προγραμμάτων αυτών καλύπτεται από το κράτος, όταν αυτά οδηγούν σε κάποιο τίτλο σπουδών. Στην αντίθετη περίπτωση τα προγράμματα είναι αυτοχρηματοδοτούμενα. Η τεχνολογία χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό ενώ το κόστος για την απόκτηση σύγχρονων μηχανημάτων καλύπτεται επίσης από το κράτος. [1]

Τα τμήματα που λειτουργούν με αυτή τη μορφή στα δημόσια πανεπιστήμια έχουν βρει μέχρι σήμερα μεγάλη απήχηση από τους σπουδαστές που επιθυμούν να παρακολουθήσουν κάποια μαθήματα εξ' αποστάσεως, σε συνδυασμό όμως με τις σπουδές τους. Πολλά είναι τα μαθήματα που πραγματοποιούνται μέσω ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης από φοιτητές που επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο, ωστόσο δεν παραδίδονται όλα τα μαθήματα με αυτόν τον τρόπο. Στην ομάδα αυτή ανήκει το τμήμα ανεξαρτήτων σπουδών του Πανεπιστημίου της Φλόριντα.

5.4 MONTELO ENΣΩΜΑΤΩΣΗΣ (4th KATHΓΟΡΙΑ)

Αυτή η κατηγορία πανεπιστημιακού ιδρύματος αφορά την παροχή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε φοιτητές τόσο με τη συμβατική μορφή όσο και με την εξ' αποστάσεως μορφή, δίνοντας στο τέλος ισότιμους τίτλους σπουδών. Χαρακτηριστικό αυτών των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων αποτελεί η κοινή στελέχωση των δυο διαφορετικών τμημάτων .

Το επιστημονικό προσωπικό παρέχει ισότιμη εκπαίδευση τόσο στους φοιτητές που σπουδάζουν εντός του πανεπιστημίου όσο και σε αυτούς που σπουδάζουν εκτός. Σκοπός είναι να δίνονται όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία από την εκπαίδευση των εσωτερικών φοιτητών στους εξωτερικούς φοιτητές ώστε να θεωρούνται ισότιμοι.

Οι διδάσκοντες του πανεπιστημίου έχουν την υποχρέωση να αναλαμβάνουν ίδιο αριθμό ατόμων τόσο από εξωτερικούς όσο και από εσωτερικούς φοιτητές. Ωστόσο, οι εξωτερικοί φοιτητές έχουν την υποχρέωση να φοιτούν για κάποιο μικρό διάστημα στο πανεπιστήμιο. Τόσο το έντυπο υλικό όσο και κάποιες ηχογραφημένες διαλέξεις αποστέλλονται σε όλους τους εξωτερικούς φοιτητές.

Το διδακτικό προσωπικό είναι υπεύθυνο για την δημιουργία του υλικού των παραδόσεων και για τις δυο κατηγορίες φοιτητών. Επίσης, αναλαμβάνουν την πραγματοποίηση της επαφής με τους εξωτερικούς φοιτητές με τα κατάλληλα μέσα, αλλά και την αξιολόγηση τους. Η αξιολόγηση αλλά και η καθοδήγηση είναι ίδια με αυτή των εσωτερικών φοιτητών. Δηλαδή, το διδακτικό προσωπικό αναλαμβάνει διπλή αποστολή και για τις δυο ομάδες φοιτητών. Ωστόσο, λειτουργεί τμήμα εξωτερικών σπουδών που απαλλάσσει το διδακτικό προσωπικό από τα διοικητικά καθήκοντα. Μεριμνά επίσης για την αναπαραγωγή και διανομή του υλικού αλλά και για τις υπηρεσίες υποστήριξης των φοιτητών. Οι δυο ομάδες φοιτητών θα λάβουν μέρος στις ίδιες εξετάσεις, οπότε δεν τίθεται θέμα ισοτιμίας των τίτλων σπουδών τους.

Για να πραγματοποιηθεί αυτός ο τρόπος πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, θα πρέπει να είναι σύμφωνος με τη νομοθεσία που διέπει το πανεπιστήμιο διότι μια τέτοια επιλογή θα επιφέρει πολλές μεταβολές στη δομή του πανεπιστημίου. Το προσωπικό πλήρους απασχόλησης έχει διπλό μερίδιο ευθύνης για την επιτυχημένη πραγματοποίηση των προγραμμάτων των δυο ομάδων. [1]

Η δημιουργία ενός τέτοιου πανεπιστημιακού ιδρύματος απαιτεί σημαντική τροποποίηση της νομοθεσίας που τα διέπει σήμερα. Αυτό το μοντέλο δεν έχει βρει πολύ μεγάλη απήχηση διότι επιπλέον απαιτείται μεγάλος αριθμός φοιτητών που να επιθυμούν να σπουδάσουν από απόσταση ώστε να δημιουργούνται τμήματα ισάριθμα με τα τμήματα της συμβατικής μορφής εκπαίδευσης. Σήμερα μεγάλη είναι η χρήση της τεχνολογίας αλλά κυρίως των Η/Υ όπου μπορούν να παραδίδονται με μεγαλύτερη ευκολία τα μαθήματα. Στην κατηγορία αυτή ανήκει το κέντρο εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου της Νέας Αγγλίας στην Αυστραλία.

5.5 ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ (5^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ)

Οι κοινοπραξίες δεν αποτελούνται μόνο από συνενώσεις πανεπιστημίων αλλά και πανεπιστημίων με επιχειρήσεις, με δημόσιους φορείς ή και με ραδιοτηλεοπτικές εταιρείες. Μπορούμε να το θεωρήσουμε κάτι παραπάνω από απλή συνεργασία διότι όλοι είναι υποχρεωμένοι να προσαρμόζονται στις αποφάσεις της πλειοψηφίας.

Σημαντικές είναι οι αποφάσεις που πρέπει να λαμβάνονται από όλα τα μέλη της κοινοπραξίας, όπως για παράδειγμα θα πρέπει να αποφασίζεται από κοινού η τοποθεσία όπου θα εγγράφονται οι φοιτητές διότι υπάρχει η δυνατότητα να εγγράφονται τόσο στην κοινοπραξία όσο και στα ιδρύματα που την αποτελούν. Ένας ακόμα σοβαρός προβληματισμός αποτελεί η παροχή της πιστοποίησης έτσι ώστε να είναι δυνατή η παραχώρηση από όλα τα ιδρύματα της κοινοπραξίας.

Ένα από τα σημαντικά πλεονεκτήματα των κοινοπραξιών είναι ότι δημιουργούνται συνεργασίες μεταξύ φορέων όπου διαφορετικά δεν θα πραγματοποιούνταν. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να επενδύονται μεγάλα ποσά στην εκπαίδευση έτσι ώστε να παρέχονται στους φοιτητές τα πιο σύγχρονα μέσα. Οι ζωντανές συνδέσεις μέσω τηλεδιάσκεψης αλλά και οι βιντεοσκοπημένες διαλέξεις καθηγητών καλύπτουν τα 2/3 των ωρών των μαθημάτων.

Πολλά είναι τα μαθήματα που προσφέρονται στην κοινοπραξία έτσι ώστε να υπάρχει μεγάλο πεδίο επιλογών από τους φοιτητές. Επιπλέον, προσφέρονται και προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών αλλά πολλοί είναι και οι φοιτητές όπου παρακολουθούν χωρίς να επιδιώκουν την απόκτηση πτυχίου. Το σύστημα λειτουργεί με πιστωτικές μονάδες ως προς την παροχή πανεπιστημιακού τίτλου.

Οι κοινοπραξίες χρηματοδοτούν τους πανεπιστημιακούς καθηγητές ώστε αυτοί να συγγράψουν το ανάλογο υλικό για την παροχή της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Οι φοιτητές εγγράφονται σε κάποιο από τα πανεπιστήμια της κοινοπραξίας και στη συνέχεια δίνουν εξετάσεις όπως όλοι οι υπόλοιποι φοιτητές της συμβατικής εκπαίδευσης. [1]

Παρόλο που αυτό το μοντέλο αποτελεί μια πρόκληση ως προς τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες που προσφέρει, παρουσιάζει κάποια αδύναμα σημεία που δεν επιτρέπουν την εξάπλωσή του. Αυτά αφορούν κυρίως τη συνεργασία των ιδρυμάτων αλλά και την κατανομή των πόρων από αυτά. Στην κατηγορία αυτή ανήκει το Contact North/ Contact Nord του Οντάριο στον Καναδά.

5.6 Η ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Σκοπός

Λόγω της ταχείας διάδοσης πλέον των πληροφοριών αλλά και ειδικότερα των γνωστικών αντικειμένων, είναι πλέον απαραίτητη η πρόσληψη της γνώσης με τους ίδιους ρυθμούς. Αυτό έχει σαν συνέπεια οι σπουδές πλέον στα πανεπιστημιακά ιδρύματα να ακολουθούν μια νέα διαδικασία που συμβαδίζει με την τεχνολογία, όπου τις περισσότερες φορές εξασφαλίζει όσο το δυνατόν καλύτερα την ταχύτητα και την αξιοπιστία.

Τα σύγχρονα συστήματα εκπαίδευσης λειτουργούν με βάση τα παραπάνω ώστε να είναι αποτελεσματικά και κυρίως ευέλικτα. Ένα από τα συστήματα που χρησιμοποιείται σήμερα και που συμπληρώνει σε μεγάλο βαθμό αυτές τις προϋποθέσεις είναι και η Τηλεκπαίδευση ως μια ειδικότερη κατηγορία της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Υλοποιείται μέσω της χρήσης των σύγχρονων τεχνολογικών μέσων και κυρίως μέσω της πληροφορικής.

Η στροφή προς αυτήν τη μορφή εκπαίδευσης από τα περισσότερα πανεπιστήμια στον κόσμο, ανάμεσα τους και τα κορυφαία πανεπιστήμια, δίνει απεριόριστες δυνατότητες για μόρφωση και καταξίωση σε μεγάλο αριθμό ατόμων. Σκοπός λοιπόν είναι η εκπαίδευση ατόμων σε προπτυχιακό αλλά και μεταπτυχιακό επίπεδο σε πρακτικά και επίκαιρα θέματα ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους θέση αλλά και επαγγελματική ή οικογενειακή τους κατάσταση. Με αυτόν τον τρόπο προσελκύονται όλο και περισσότερα άτομα στην εκπαίδευση αλλά προσφέρονται και νέες υπηρεσίες σε αυτούς που ήδη φοιτούν στον πανεπιστημιακό χώρο. Επιπλέον, στοχεύει στην παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών μέσω σύγχρονων τεχνολογικών μέσων ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των πανεπιστημίων αλλά και της εθνικής οικονομίας. Σημαντικός παράγοντας είναι και η παροχή εθνικών πόρων σε αυτά τα συστήματα για την ολοένα ανάπτυξή τους. [5], [14]

Η εδραίωση ενός τέτοιου συστήματος στα πανεπιστήμια της χώρας μας θα βοηθήσει στην βελτίωση και απλούστευση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα την αναβάθμιση όχι μόνο της πανεπιστημιακής διδασκαλίας αλλά και τη δημιουργία μιας ισχυρότερης κοινωνίας που αναπτύσσει ενδιαφέροντα και τα αξιοποιεί.

Προφίλ προσωπικού

Το προσωπικό που απαιτείται για τη διεξαγωγή της τηλεεκπαίδευσης χωρίζεται σε τεχνικό και διοικητικό προσωπικό. Το πρώτο είναι υπεύθυνο για την ομαλή λειτουργία της διαδικασίας, για την καλή κατάσταση του χώρου, για την συντήρηση και αναβάθμιση του εξοπλισμού. Η δεύτερη κατηγορία προσωπικού είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της υπηρεσίας τηλεεκπαίδευσης που αφορά την επικοινωνία με τους χρήστες αλλά και την συγκέντρωση των αιτήσεων χρήσης.

Η εμπειρία που πρέπει να έχει το προσωπικό τόσο της μιας κατηγορίας όσο και της άλλης, αφορούν επικοινωνιακές και οργανωτικές ικανότητες ειδικότερα στον τομέα της τηλεεκπαίδευσης. Ειδικά η πρώτη κατηγορία προσωπικού πρέπει να γνωρίζει το χειρισμό συστημάτων τηλεδιάσκεψης, τη διαχείριση δικτύου και λειτουργικών συστημάτων. Ο αριθμός των ατόμων που απαιτούνται σε ένα γραφείο τηλεεκπαίδευσης συνήθως κυμαίνεται από 5 έως 10 άτομα ανάλογα με το χώρο που πραγματοποιείται και τον αριθμό των ατόμων που εξυπηρετεί.

Οι αρμοδιότητες του τεχνικού προσωπικού στο χώρο του γραφείου της τηλεεκπαίδευσης αφορά την αναβάθμιση του εξοπλισμού τόσο του software όσο και του hardware. Επιπλέον είναι αναγκαία η προληπτική συντήρηση των μηχανημάτων ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Στην περίπτωση της σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης το προσωπικό είναι υπεύθυνο για τη βιντεοσκόπηση αλλά και μετάδοση του ψηφιακού υλικού. Οι αρμοδιότητες του διοικητικού προσωπικού αφορούν τη συλλογή και επεξεργασία των αιτήσεων των ενδιαφερομένων για την χρήση της υπηρεσίας. Στη συνέχεια πραγματοποιούν επικοινωνία μαζί τους για να τους ενημερώσουν για όλες τις λειτουργικές δυνατότητες αλλά και όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες. Επιπλέον, κατόπιν συνεννόησης με τους ενδιαφερομένους πραγματοποιείται δοκιμή για την επιβεβαίωση της ομαλής λειτουργίας του συστήματος.

Πιο συγκεκριμένα, τόσο το διοικητικό όσο και το τεχνικό προσωπικό μπορούμε να πούμε ότι χωρίζονται σε διάφορα υποσυστήματα, ανάλογα με το περιεχόμενο της εργασίας που τους έχει ανατεθεί. Κατά συνέπεια, υπάρχουν στην τηλεεκπαίδευση τα εξής υποσυστήματα:

- Υποσύστημα Διοίκησης-Διαχείρισης που αφορά το διοικητικό προσωπικό διότι είναι υπεύθυνο για όλες τις διοικητικές λειτουργίες όπως είναι η εγγραφή και παρακολούθηση των εκπαιδευομένων, παρακολούθηση των πληρωμών, διαχείριση μαθημάτων, διαχείριση εκπαιδευτών, αξιολόγηση εκπαιδευομένων κτλ.

- Υποσύστημα παραγωγής όπου είναι υπεύθυνο για την παραγωγή του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού για την υλοποίηση του προγράμματος. Το υποσύστημα αυτό αποτελείται από την ομάδα του τεχνικού προσωπικού και από το σύνολο των εργαλείων λογισμικού για την υλοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η παραγωγή του υλικού αυτού θα πρέπει να ακολουθεί διεθνώς αποδεκτά πρότυπα.
- Υποσύστημα διανομής εκπαιδευτικού υλικού Η διανομή του ηλεκτρονικού υλικού χρησιμοποιείται η δικτυακή υποδομή του πανεπιστημίου και φυσικά οι κατάλληλες εφαρμογές. [16]

Από την παραπάνω αναφορά στο προσωπικό που πρέπει να απαρτίζει ένα γραφείο τηλεκπαίδευσης, διαπιστώνουμε ότι οι αρμοδιότητες χωρίζονται με αποτέλεσμα να υπάρχει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη και σιγουριά για την σωστή διεξαγωγή της διαδικασίας. Με αυτόν τον τρόπο τον αποτέλεσμα εξασφαλίζεται έτσι ώστε να θεωρείται πλέον η τηλεκπαίδευση ένα σίγουρο μέσο για την εκπαίδευση και κατάρτιση των ατόμων.

Στρατηγική εκπαίδευσης

Οι διδάσκοντες που απασχολούνται στην τηλεκπαίδευση, δεν έχουν εκπαιδευτεί ειδικά γι' αυτό το σκοπό. Σίγουρα έχουν μεγάλη εμπειρία στην παραδοσιακή μορφή εκπαίδευσης αλλά με την βοήθεια ειδικής κατάρτισης αποκτούν γνώσεις ενώ παράλληλα αξιοποιούν τις ήδη υπάρχουσες ικανότητες και δεξιότητες. Απαιτείται όμως προσωπική έρευνα από τον ίδιο τον εκπαιδευτή σε θέματα τηλεκπαίδευσης που αφορούν τη φύση της εκπαίδευσης, το ύφος που οφείλει να έχει, τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει, τις ιδιαιτερότητες αλλά και τις ευκολίες του μέσου που θα επιλέξει καθώς και το μάθημα που θα χρησιμοποιήσει ώστε να διαπιστωθούν τα καίρια σημεία που θα πρέπει να μάθει κάθε εκπαιδευόμενος. Επιπλέον, θα πρέπει να διαθέσουν το κατάλληλο γραπτό υλικό ώστε να διαμορφωθεί στην κατάλληλη μορφή και να είναι διαθέσιμο και αξιοποιήσιμο μέσω Η/Υ.

Ένα από τα βασικά και πρωταρχικά στοιχεία σε αυτή τη μορφή εκπαίδευσης είναι η γνωριμία του εκπαιδευτή από τους φοιτητές ώστε να υπάρξει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη οικειότητα. Με αυτό τον τρόπο ο εκπαιδευτής θα γνωρίσει καλύτερα τις ανάγκες των εκπαιδευομένων και τον λόγο παρακολούθησης σε ένα τέτοιο πρόγραμμα. Επιπλέον, θα πρέπει και οι δυο πλευρές να αισθανθούν άνετα με τη φύση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και να λυθούν οποιεσδήποτε απορίες ή προβλήματα

τεχνικής φύσης. Η εκπαίδευση θα είναι πιο ανθρωποκεντρική με αυτόν τον τρόπο ώστε όλα τα δευτερογενή προβλήματα να μην επηρεάζουν την ροή της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της εκπαιδευτικής διαδικασίας γίνεται χωρίς τη άμεση επαφή μεταξύ των φοιτητών και των εκπαιδευτών. Αυτό είναι ένα στοιχείο που θα πρέπει να υπενθυμίζεται στους φοιτητές όσο το δυνατόν λιγότερο. Δηλαδή, θα πρέπει να υπάρχει το προσωπικό στοιχείο του εκπαιδευτή που θα τον χαρακτηρίζει έτσι ώστε να μην είναι απρόσωπο το περιεχόμενο της εκπαίδευσης αλλά κυρίως το περιεχόμενο των εργασιών που θα πραγματοποιούν οι φοιτητές.

Ο εκπαιδευτής οφείλει να συμβουλεύει προσωπικά τους φοιτητές για λάθη που κάνουν ώστε να μην απογοητεύονται. Γενικότερα, θα πρέπει να είναι σε θέση να βοηθούν τους φοιτητές στην αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων. Στον αντίποδα αυτής της διαδικασίας, θα πρέπει να έρχονται και οι ίδιοι στη θέση των φοιτητών και να δέχονται σχόλια, αν όχι να τα επιζητούν. [3], [17]

Απαιτεί μεγάλη προσήλωση και προσωπική εργασία από έναν εκπαιδευτή ώστε να γίνει σωστός καθοδηγητής προς την μάθηση ατόμων που ίσως να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα (π.χ. άτομα με ειδικές ανάγκες) και να μην μπορούν να εκπαιδευτούν με τον παραδοσιακό τρόπο εκπαίδευσης. Για το λόγο λοιπόν ότι η τηλεεκπαίδευση είναι μια σχετικά νέα μορφή εκπαίδευσης, και σε αρκετούς άγνωστη, οφείλει ο ίδιος ο καθηγητής να ενημερώνει αυτούς που ενδιαφέρονται για τα πλεονεκτήματα της μεθόδου και τις ευκολίες που παρέχει, στην σημερινή ειδικά εποχή.

Στρατηγική μάθησης

Πριν γίνει οποιαδήποτε ενέργεια από τον φοιτητή με σκοπό την μάθηση, θα πρέπει να θυμόμαστε ότι οι περισσότεροι φοιτητές που παρακολουθούν μαθήματα μέσω τηλεεκπαίδευσης αντιμετωπίζουν διαφορετικά προβλήματα από τους υπόλοιπους φοιτητές. Οι περισσότεροι θα πρέπει να συγχρονίζουν το χρόνο τους ανάλογα με την εργασία τους ή τις οικογενειακές τους υποχρεώσεις. Σε σχέση με τους φοιτητές της παραδοσιακής μορφής εκπαίδευσης, έχουν σοβαρούς λόγους ώστε να θέλουν να μουν σε αυτή τη διαδικασία μάθησης για να αποκτήσουν πτυχίου. Η φύση της διαδικασίας κάνει τον εκπαιδευόμενο απομονωμένο, χωρίς την παρουσία του καθηγητή να τον παροτρύνει ενώ επιπλέον πρέπει να συνηθίσει τη χρήση του μέσου σε όλη τη διάρκεια.

Για τους παραπάνω λόγους λοιπόν θα πρέπει οι φοιτητές να κάνουν μια βαθύτερη προσέγγιση σε αυτό που βλέπουν κάθε φορά και στις ενέργειες που θα ακολουθήσουν από τους ίδιους. Αυτό απαιτεί γνώση του στόχου που έχουν θέσει αλλά και ευθύνη. Τη στιγμή που θα αναγνώσουν το ανάλογο κείμενο θα πρέπει να δώσουν μεγάλη σημασία σε αυτά που τονίζονται ιδιαίτερα. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να τα γνωρίζουν καλά διότι θα σχετίζεται με πολλά πράγματα και θα τους χρειαστεί σε μετέπειτα βήματα. Αυτό βοηθά στην εξοικονόμηση χρόνου διότι δεν θα χρειάζεται να επιστρέφουν πολλές φορές σε προηγούμενα σημεία για να ξαναθυμηθούν αυτό που τους ζητείται. Θα πρέπει να συνδέουν τις καινούργιες γνώσεις με τις προηγούμενες και γενικότερα το εκπαιδευτικό υλικό με την καθημερινή εμπειρία που αποκτούν. Είναι απαραίτητες οι εργασίες και τα διαγωνίσματα ανά τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να γνωρίζουν και οι ίδιοι οι φοιτητές το επίπεδο των γνώσεων τους.

Η τηλεκπαίδευση απαιτεί γνώσεις χρήσης Η/Υ από τους φοιτητές διότι αυτό είναι το βασικό εργαλείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Επιπλέον, θα πρέπει να επιδιώκουν όχι μόνο την επαφή με τον εισηγητή καθηγητή αλλά και με τους υπόλοιπους φοιτητές του προγράμματος. Αφού εγγραφούν στο πρόγραμμα που τους ενδιαφέρει, θα πρέπει να επιδιώξουν αρχικά την «πρόσωπο με πρόσωπο» επαφή με τον καθηγητή που θα τους ενημερώσει για τη διαδικασία. Ωστόσο, και το διοικητικό προσωπικό είναι αρμόδιο για την παροχή οποιασδήποτε βοήθειας προς τους φοιτητές.

[17]

Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν ότι η μάθηση από απόσταση είναι απαιτητική. Πρωταρχικό μέλημα είναι η εξεύρεση του στόχου από τον ίδιο τον εκπαιδευόμενο ώστε και ο εκπαιδευτής στην συνέχεια να έχει τη βάση που του χρειάζεται ώστε να παρέχει όλες τις δυνατότητες για μάθηση.

Κόστος

Είναι λογικό το κόστος στην τηλεκπαίδευση να μην είναι το ίδιο με τη συμβατική μορφή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Συνοψίζοντας τους κυριότερους λόγους για τους οποίους η τηλεκπαίδευση κοστίζει περισσότερο από την συμβατική μορφή εκπαίδευσης στα πανεπιστημιακά ιδρύματα, διαπιστώνουμε τα ακόλουθα :

- Το κόστος παραγωγής του διδακτικού υλικού αφορά κυρίως την αμοιβή του επιστημονικού προσωπικού που είναι υπεύθυνο για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παραγωγή του. Επιπλέον, το κόστος των μέσων που θα επιλεγθούν γι' αυτή τη διαδικασία κυμαίνεται σε επίπεδα που σχεδόν όλα τα πανεπιστημιακά ιδρύματα

μπορούν και διαθέτουν διότι η χρήση της τεχνολογίας είναι λογική χωρίς να απαιτούνται πολλά και ακριβά μηχανήματα

- Όσοι περισσότεροι φοιτητές παρακολουθούν αυτό το πρόγραμμα, τόσο περισσότερο μειώνεται το κόστος ανά σπουδαστή. Γενικότερα, τα συστήματα που χρησιμοποιούνται για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, ανάλογα με το μέσον, κοστίζουν λιγότερο από ότι τα παραδοσιακά συστήματα, ανά φοιτητή.
- Ακόμα και σήμερα σε πολλά επίπεδα, η επικοινωνία είναι αυτή που κοστίζει περισσότερο. Αυτό αφορά όχι μόνο την επικοινωνία που προσφέρουν τα μέσα, αλλά και τις συναντήσεις που πρέπει να πραγματοποιούνται μεταξύ των εκπαιδευτών και των σπουδαστών.
- Ανάλογα με το σύστημα του πανεπιστημίου, οι ακαδημαϊκές και διοικητικές λειτουργίες δεν είναι απαραίτητο να παρέχονται από επιπλέον προσωπικό. Ωστόσο, σε πολλά πανεπιστημιακά ιδρύματα αυτό είναι απαραίτητο, διότι δεν υπάρχει ακόμα η σωστή εκπαίδευση του ήδη υπάρχοντος προσωπικού με αποτέλεσμα να χρειάζεται επιπλέον ανθρώπινο δυναμικό. [1]

Για να μporέσει το κόστος να φτάσει στα επίπεδα των συμβατικών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, θα πρέπει όλο και περισσότεροι φοιτητές να παρακολουθούν τέτοια προγράμματα. Οι απαραίτητοι πόροι συνήθως παρέχονται από το κράτος, ωστόσο και οι ίδιοι οι φοιτητές επιβαρύνονται οικονομικά, σε μικρό όμως βαθμό και ανάλογα με το σύστημα που χρησιμοποιείται.

5.7 ΣΤΑΔΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Για την πραγματοποίηση και διεξαγωγή της τηλεκπαίδευσης, είναι απαραίτητο να ακολουθήσουμε κάποια συγκεκριμένα βήματα ώστε η διαδικασία να είναι σωστή και επιτυχημένη. Ένα από τα σημαντικότερα βήματα είναι και ο σχεδιασμός του μαθήματος που θα πρέπει να πραγματοποιείται με βάση τα παρακάτω στάδια.

ΣΤΑΔΙΟ 1^ο : ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ανάλυση των εκπαιδευόμενων βάση παραγόντων όπως η ηλικία, το φύλο, το ακαδημαϊκό ή εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο και τα ενδιαφέροντα τους είναι αναγκαία πριν τον σχεδιασμό. Παράλληλα, η ανάλυση πρέπει να λαμβάνει υπόψη της τον βαθμό οικειότητας των εκπαιδευόμενων με τα μέσα και τα συστήματα της εκπαίδευσης που πρόκειται να υλοποιηθεί, το βαθμό εφαρμογής των

προσλαμβανόμενων γνώσεων σε πρακτικά ζητήματα καθώς και το βαθμό ομοιομορφίας στο σύνολο των εκπαιδευόμενων (π.χ. άτομα από αστικές ή αγροτικές περιοχές, με πτυχίο/χωρίς πτυχίο, κτλ.)

Ο καθορισμός των εκπαιδευτικών στόχων και αντικειμένων πρέπει να βασίζεται στην φύση του μαθήματος και στις ιδιαίτερες ανάγκες και χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων. Με βάση αυτά θα χρησιμοποιηθεί και η κατάλληλη παιδαγωγική προσέγγιση.

Ο αναλυτικός σχεδιασμός και περιγραφή των εκπαιδευτικών θεμάτων του μαθήματος αποτελείται από τη συλλογή, επιλογή, ταξινόμηση και οργάνωση του εκπαιδευτικού υλικού που θα χρησιμοποιηθεί στην ανάπτυξη του μαθήματος ώστε να καλύπτονται οι εκπαιδευτικοί στόχοι που έχουν τεθεί. Η διαμόρφωση των θεμάτων, του υλικού και του τύπου του υλικού (κείμενα, εικόνες, βίντεο, ήχος), είναι αναγκαία ώστε να γίνεται η καλύτερη δυνατή εκμετάλλευση των κατάλληλων τεχνολογιών Πληροφορικής στο χώρο της εκπαίδευσης.

Στη συνέχεια είναι απαραίτητο να καθοριστούν τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση του μαθήματος ώστε να αξιολογηθούν αυτά που ήδη υπάρχουν και αν απαιτηθεί να υπάρξει προμήθεια και εγκατάσταση νέου εξοπλισμού.

Στο στάδιο αυτό και με βάση το υλικό που έχει συγκεντρωθεί οι υπεύθυνοι εκπαίδευσης έρχονται σε επαφή με την ομάδα παραγωγής η οποία θα αναλάβει την τροποποίηση του εκπαιδευτικού υλικού σε μορφή κατάλληλη για την χρήση του από ένα μάθημα τηλεεκπαίδευσης. Έτσι, στο στάδιο αυτό το διαθέσιμο υλικό ψηφιοποιείται ενώ εάν χρειάζεται πρωτότυπο υλικό δημιουργείται από την αρχή. Παράλληλα, η ομάδα παραγωγής ελέγχει για τις ιδιαίτερες συνθήκες διεξαγωγής του μαθήματος και προσαρμόζει το συνολικό υλικό στη συγκεκριμένη μορφή. Η όλη διαδικασία που περιγράφηκε παραπάνω γίνεται σε στενή συνεργασία με τους υπεύθυνους εκπαίδευσης έτσι ώστε να εξυπηρετηθούν αποτελεσματικά οι εκπαιδευτικοί στόχοι που έχουν τεθεί για το συγκεκριμένο στάδιο.

ΣΤΑΔΙΟ 2^ο : ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ

Πραγματοποιείται η ανάπτυξη των διαφόρων εννοιών που θα χρησιμοποιηθούν για την παρουσίαση των υπό εξέταση θεμάτων. Καθορίζεται ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η διαδοχική παρουσίαση της κάθε έννοιας αλλά και του τρόπου αλληλεπίδρασης των εκπαιδευόμενων με το εκπαιδευτικό σύστημα που

θα χρησιμοποιηθεί. Επιπλέον, είναι απαραίτητη αλληλεπίδραση τόσο των εκπαιδευόμενων με τον /τους εκπαιδευτές όσο και των εκπαιδευομένων μεταξύ τους.

ΣΤΑΔΙΟ 3^ο : ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο στάδιο αυτό πραγματοποιείται μια πρώτη υλοποίηση ενός μικρού αλλά αντιπροσωπευτικού μέρους του μαθήματος που θα προσφερθεί με βάση τις αρχές που έχουν προσδιοριστεί στο προηγούμενο στάδιο. Στο μέρος αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνονται όλες εκείνες οι εκπαιδευτικές ιδιαιτερότητες και απαιτήσεις παρουσίας του εκπαιδευτικού υλικού του μαθήματος που είναι απαραίτητες για τη επιτυχή διεξαγωγή του μαθήματος τηλεεκπαίδευσης. Ο στόχος της πρώτης υλοποίησης του μαθήματος είναι η βέλτιστη εκπαιδευτική απόδοση του μαθήματος σε συνθήκες πραγματικής λειτουργίας του μαθήματος. Στο στάδιο αυτό θα φανούν οι αδυναμίες της προτεινόμενης υλοποίησης είτε από άποψη λειτουργική είτε από άποψη εκπαιδευτική και είναι απαραίτητες αρκετές δοκιμές λειτουργίας προκειμένου να πιστοποιηθεί η ορθότητα των επιλογών και η αποτελεσματικότητα της υλοποίησης.

ΣΤΑΔΙΟ 4^ο : ΠΡΩΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Στο στάδιο αυτό παρουσιάζεται το υλοποιημένο τμήμα του μαθήματος, ελέγχεται και αξιολογείται εάν έχουν επιτευχθεί οι στόχοι και η ορθότητα των αρχών που τέθηκαν στα προηγούμενα στάδια. Εάν υπάρχουν βασικές διορθώσεις, αλλαγές και βελτιώσεις στις αρχές, στη δομή, το εκπαιδευτικό υλικό αυτές προτείνονται σε αυτό το στάδιο, όπου σταθεροποιούνται οι αρχές ανάπτυξης και παρουσίας όλου του μαθήματος.

ΣΤΑΔΙΟ 5^ο : ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο στάδιο αυτό ολοκληρώνεται η ανάπτυξη του μαθήματος σύμφωνα με τα συμπεράσματα και προτάσεις του προηγούμενου σταδίου.

ΣΤΑΔΙΟ 6^ο : ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης του εκπαιδευτικού μαθήματος πραγματοποιείται και η αξιολόγηση του. Τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης θα χρησιμοποιηθούν για συνολικές διορθώσεις ή βελτιώσεις που μπορούν να γίνουν στο ολοκληρωμένο μάθημα. Για την αξιολόγηση απαιτείται η διαμόρφωση μιας στρατηγικής που απαιτεί συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων που προκύπτουν. Η αξιολόγηση ενός μαθήματος και η βελτίωσή του είναι μία συνεχής και ανατροφοδοτούμενη διαδικασία.

ΣΤΑΔΙΟ 7^Ο: ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο στάδιο αυτό δημιουργείται όλο το επιπλέον υλικό υποστήριξης που απαιτείται για την ομαλή διεξαγωγή του μαθήματος (εγχειρίδια χρήσης, ενημερωτικά φυλλάδια, έντυπα κανονισμών λειτουργίας, κτλ.)

ΣΤΑΔΙΟ 8^Ο : ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Η συγγραφή αναφοράς αποτελείται από πλήρη περιγραφή των διαδικασιών που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού μαθήματος.

ΣΤΑΔΙΟ 9^Ο : ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο στάδιο αυτό το πανεπιστημιακό ίδρυμα καθώς έχει ολοκληρώσει τη οργάνωση της εκπαίδευσης και το εκπαιδευτικό υλικό, διεξάγει το μάθημα. [16]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενο κεφάλαιο, η ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία που για να λειτουργήσει βασίζεται πάνω σε συγκεκριμένο τεχνολογικό εξοπλισμό. Αυτός αφορά τόσο τον μηχανικό εξοπλισμό όσο και τις υπηρεσίες που προσφέρονται στον κάθε χρήστη. Στη συγκεκριμένη μορφή εκπαίδευσης, ο μηχανικός εξοπλισμός είναι απλός και δεν απαιτούνται εξειδικευμένα μηχανήματα για να πραγματοποιηθεί η διαδικασία. Είναι ένας από τους πολλούς λόγους για τους οποίους η ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση είναι μια προσιτή μορφή εκπαίδευσης σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη μορφή εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.

Το περιβάλλον που θα αναλυθεί παρακάτω αφορά αυτό της τηλεεκπαίδευσης. Ωστόσο, αρχικά γίνεται μια ιδιαίτερη αναφορά στα συστήματα της ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης διότι οι δυνατότητες του προς ανάλυση περιβάλλοντος είναι ιδιαίτερες όσον αναφορά την ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση και πάνω σε αυτές στηρίζεται το μεγαλύτερο μέρος της πρακτικής έρευνας.

6.1 ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Λογισμικό Ασύγχρονης Τηλεεκπαίδευσης

Η εκπαίδευση μέσω H/Y (CBT - Computer Based Training) και ειδικού λογισμικού εκπαίδευσης βασίζεται στη αλληλεπίδραση με το εκπαιδευόμενο. Οι εκπαιδευτικές εφαρμογές είναι συνήθως εφαρμογές πολυμέσων και περιλαμβάνουν τα εξής :

- Computer-assisted instructions (CAI) Ο υπολογιστής χρησιμοποιείται σαν αυτόνομη μηχανή διδασκαλίας για την παρουσίαση ξεχωριστών μαθημάτων.
- Computer-managed instructions (CMI) Ο υπολογιστής χρησιμοποιείται για την οργάνωση των διδακτικών οδηγιών και την καταγραφή της προόδου των εκπαιδευόμενων. Οι ίδιες οι οδηγίες δεν χρειάζεται να διανεμηθούν διαμέσου υπολογιστή.
- Computer-mediated education (CME) Περιγράφει εφαρμογές υπολογιστή που βοηθούν στην διανομή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Τέτοιες είναι: ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, Fax σε H/Y, εφαρμογές World Wide Web.

Η χρήση λογισμικού είναι απαραίτητη διότι μέσα από αυτό επιτυγχάνεται η οποιαδήποτε παρουσίαση του αναγκαίου οπτικοακουστικού υλικού στον εκπαιδευόμενο. Η χρήση λογισμικού γίνεται αποκλειστικά με ασύγχρονο τρόπο, λόγω ότι οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να εμπεδώσουν με το δικό τους ρυθμό τις διδακτικές έννοιες.

Οπτικό υλικό

Το οπτικό υλικό στην ασύγχρονη τηλεκπαίδευση διακρίνεται σε στατικό και δυναμικό. Στο στατικό περιλαμβάνονται ακίνητες εικόνες σε Η/Υ όπως για παράδειγμα εικόνες παρουσιάσεων. Στο δυναμικό περιλαμβάνονται βίντεο, γραφικά και πολυμέσα.

Ηχητικό υλικό

Τα συστήματα ήχου περιλαμβάνουν μικρόφωνα και ηχεία. Τα μικρόφωνα είναι ατομικά και τοποθετούνται μπροστά από κάθε συμμετέχοντα της διαδικασίας, είτε αυτός είναι εκπαιδευόμενος είτε εκπαιδευτής, από όπου μπορούν και καταγράφονται συζητήσεις, ομιλίες ή οδηγίες. Τις συζητήσεις αυτές μπορεί ο εκπαιδευόμενος να τις ακούσει σε ασύγχρονο χρόνο μέσω των ηχείων. Ο εκπαιδευόμενος σε αυτήν την περίπτωση λειτουργεί παθητικά.[16]

6.2 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Οι υπηρεσίες που προσφέρονται μέσα από αυτήν την εκπαιδευτική διαδικασία αφορούν την ανταλλαγή κειμένων, εικόνων, ήχου κτλ. Μπορούμε να τις ονομάσουμε δικτυακές υπηρεσίες και αφορούν κυρίως τις εξής :

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (E-mail) Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο επιτρέπει την ασύγχρονη ανταλλαγή μηνυμάτων μεταξύ δύο ή και περισσότερων ατόμων. Είναι μια από τις πρώτες υπηρεσίες των σύγχρονων δικτύων επικοινωνίας και στην σύγχρονη μορφή της επιτρέπει τα μηνύματα που ανταλλάσσονται, πέρα από απλό κείμενο να περιέχουν εικόνες, σχήματα, ήχους αλλά και βίντεο. Ο χρήστης παράγει, στέλνει και παραλαμβάνει το ταχυδρομείο του σε ένα υπολογιστή. Τα μηνύματα αποθηκεύονται σε έναν εξυπηρετητή (server) και ο χρήστης μπορεί να τα λάβει όταν το επιθυμεί.

Επίσης τα διάφορα προγράμματα αποστολής και λήψης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες αρχειοθέτησης των μηνυμάτων (εισερχόμενων και εξερχόμενων) είτε αυτόματα ή με την επέμβαση του χρήστη, ανάλογα με τα περιεχόμενα, τον αποστολέα ή τον παραλήπτη, την ημερομηνία λήψης

ή παραλαβής κλπ. Επίσης παρέχεται η δυνατότητα να αποστέλλουμε μηνύματα όχι μόνο σε ένα κάθε φορά χρήστη, αλλά και σε ομάδες χρηστών, οι οποίες συνήθως οργανώνονται ανάλογα με κάποιο κοινό αντικείμενο ενδιαφέροντος.

Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο βρίσκει ευρεία εφαρμογή στη ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση. Η δυνατότητα ανταλλαγής μηνυμάτων μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευομένων ή και μεταξύ των εκπαιδευόμενων (οι οποίοι συνήθως ανήκουν σε ομάδες ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο), βοηθάει στην βελτίωση της κατανόησης του περιεχομένου του μαθήματος, στην επίλυση αποριών και το σημαντικότερο είναι ότι ο εκπαιδευτής και οι εκπαιδευόμενοι επικοινωνούν μεταξύ τους ο καθένας στο δικό του διαθέσιμο χρόνο. Τα πλεονεκτήματα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι πολλά, μερικά εκ των οποίων είναι : αποτελεί ένα άμεσο, οικονομικό και ευρέως εξαπλωμένο εργαλείο επικοινωνίας, ένα μήνυμα μπορεί να απευθύνεται είτε σε ένα είτε σε πολλούς παραλήπτες, μπορούν με εύκολο τρόπο να παραλαμβάνουν χρήσιμα αρχεία, μπορεί ο χρήστης να διατηρήσει τα μηνύματά του αν θεωρεί ότι μπορεί να τα χρησιμοποιήσει στο μέλλον.

Παγκόσμιος Ιστός (WWW) Το σύστημα του Παγκόσμιου Ιστού επιτρέπει την αναζήτηση πληροφοριών και φιλική πρόσβαση των χρηστών σε αυτές. Οι σελίδες του περιέχουν κείμενα, εικόνες, γραφικά αλλά και ήχο. Επιπλέον, είναι δυνατή η χρήση συνδέσμων που επιτρέπουν την πρόσβαση σε άλλες πηγές του διαδικτύου. Κάθε χρήστης του διαδικτύου μπορεί να δημιουργήσει την δική του σελίδα. Για την ταχεία αναζήτηση πληροφοριών στο παγκόσμιο ιστό έχουν δημιουργηθεί μηχανές αναζήτησης όπου ο χρήστης με τις κατάλληλες λέξεις-κλειδιά μπορεί να βρει ακόμη πιο εύκολα τις πηγές που αναζητά.

Ομάδες συζητήσεων ή συστήματα ανακοινώσεων Αποτελούν κατά βάση δημόσιες συζητήσεις σε πάνω από 20.000 διαφορετικά θέματα στο διαδίκτυο. Μοναδικά αντίτυπα άρθρων ή ανακοινώσεων αποθηκεύονται σε ένα κοινά προσβάσιμο μέρος. Με ένα κατάλληλο πρόγραμμα οι χρήστες μπορούν να διαβάσουν το τι έχουν γράψει οι άλλοι, να απαντήσουν δημόσια ή ιδιωτικά στον συγγραφέα του άρθρου, να ανακοινώσουν νέες ιδέες, ερωτήσεις ή απαιτήσεις.

Οι ομάδες συζητήσεων βρίσκουν εφαρμογή στην ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση. Για κάθε μάθημα μπορεί να δημιουργηθεί μια ομάδα συζήτησης ανάμεσα στον εκπαιδευτή και τους εκπαιδευόμενους. Επίσης, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε ομάδες συζητήσεων με θέματα παρόμοια του μαθήματος. [16]

Η περιγραφή των παραπάνω υπηρεσιών αλλά και πολλές επιπλέον, προσφέρουν σημαντική βοήθεια στην πραγματοποίηση της ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, όχι όταν είναι ανεξάρτητα το ένα από το άλλο αλλά όταν είναι όλα μαζί οργανωμένα. Γι' αυτό το λόγο κρίνεται απαραίτητη η περιγραφή μιας συγκεκριμένης πλατφόρμας που μπορεί να συνδυάσει πολλές υπηρεσίες, έτσι ώστε να είναι η εκπαιδευτική διαδικασία αξιόπιστη.

6.3 LOTUS LEARNING SPACE 5.0

Γενικά

Το Learning Space 5.0 είναι ένα περιβάλλον υποστήριξης μοντέλου τηλεεκπαίδευσης. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία on-line μαθημάτων, για την υποστήριξη ή ενίσχυση του εκπαιδευτικού έργου ή απλά για τη δημοσίευση εκπαιδευτικού υλικού στο διαδίκτυο. Με αυτόν τον τρόπο ο εκπαιδευτής μπορεί να σχεδιάσει το μάθημα όπως επιθυμεί και γενικότερα μπορεί να διαμορφώσει το περιβάλλον κάνοντας χρήση έτοιμων εργαλείων που του παρέχει το πρόγραμμα. Αποτελεί μια σαφώς αναβαθμισμένη έκδοση, με απεριόριστες δυνατότητες για δημιουργία ευνοϊκότερου περιβάλλοντος τηλεεκπαίδευσης.

Η Lotus Learning Space 5.0 δίνει τις δυνατότητες οργάνωσης, διαχείρισης, παράδοσης αλλά και εύρεσης μαθημάτων μέσω του διαδικτύου. Αποτελείται από δυο βασικούς server : **Core και Collaboration servers**. Ο πρώτος υποστηρίζει τις προσωπικές δραστηριότητες είτε του διαχειριστή, του εκπαιδευτή και του συγγραφέα του μαθήματος (**Administrator interface**) είτε του μαθητή (**Student interface**), χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα της άμεσης επαφής μεταξύ των δυο. Ο δεύτερος υποστηρίζει την άμεση επικοινωνία μεταξύ των δυο μερών (συζητήσεις, προγραμματισμένα ζωντανά μαθήματα ή τεστ).

Στον **Core server**, ο διαχειριστής μαζί με τον εκπαιδευτή και τον καθηγητή που δημιουργεί το μάθημα, είναι ουσιαστικά οι μόνοι που έχουν τη δυνατότητα χρήσης του **Administrator interface**. Ο διαχειριστής μπορεί να δίνει ή να αφαιρεί το δικαίωμα στους χρήστες που παρακολουθούν ή δημιουργούν τα μαθήματα. Επιπλέον,

καθορίζει τα δικαιώματα αλλά και το προφίλ των χρηστών, εγγράφει τους μαθητές στα μαθήματα και καταγράφει την πρόοδό τους.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού έχει εγγραφεί σε κάποιο μάθημα, μπορεί να το παρακολουθήσει και να ολοκληρώσει τις δραστηριότητες από τις οποίες αποτελείται. Πολλές φορές δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να εγγραφούν μόνοι τους στα μαθήματα, να παρακολουθήσουν την πρόοδό τους, αλλά και να εγκαταλείπουν μαθήματα που δεν τους ενδιαφέρουν. Επιπλέον, μπορούν να λάβουν μέρος σε ζωντανές συζητήσεις, εάν υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Γενικά, οι εκπαιδευόμενοι είναι αυτοί που έχουν τις λιγότερες δυνατότητες.

Ο συγγραφέας είναι αυτός που δημιουργεί το περιεχόμενο του μαθήματος και έχει τη δυνατότητα να καθορίσει τη δομή και τη ροή της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ο εκπαιδευτής, ασχολείται με τις ζωντανές συναντήσεις και συζητήσεις και κατευθύνει στην ουσία το μάθημα σαν να πραγματοποιούνταν σε αίθουσα διδασκαλίας. Δίνει υλικό στους μαθητές που αφορά το μάθημα, αλλά και πληροφορίες για την γενικότερη πρόοδο κάθε μαθητή χωριστά αλλά και ολόκληρης της εικονικής τάξης.

Στον Collaboration server, δίνεται η δυνατότητα της άμεσης επικοινωνίας μεταξύ των φοιτητών και του εκπαιδευτή. Αυτό επιτυγχάνεται είτε με την συμμετοχή των δυο μερών στην εικονική αίθουσα και την παρουσίαση υλικού που αφορά το μάθημα, είτε με τις ζωντανές συζητήσεις μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτή αλλά και των μαθητών μεταξύ τους. Υπάρχει η δυνατότητα σε αυτές τις συζητήσεις της επικοινωνίας με εικόνα και ήχο, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο. Επιπλέον, ο εκπαιδευτή μπορεί να ανακοινώνει διευθύνσεις ιστοσελίδων σχετικές με το μάθημα ώστε οι μαθητές να τις επισκέπτονται. Κατά την διάρκεια της ζωντανής συνδιάλεξης μεταξύ των μαθητών και του καθηγητή, μπορεί να πραγματοποιηθεί και κάποιο τεστ που έχει προετοιμάσει ο εκπαιδευτής. Για την πραγματοποίηση όλης αυτής της διαδικασίας, ο εκπαιδευτής οφείλει να προετοιμάσει και να οργανώσει το υλικό πριν η ζωντανή συνδιάλεξη λάβει χώρα.

Administrator interface

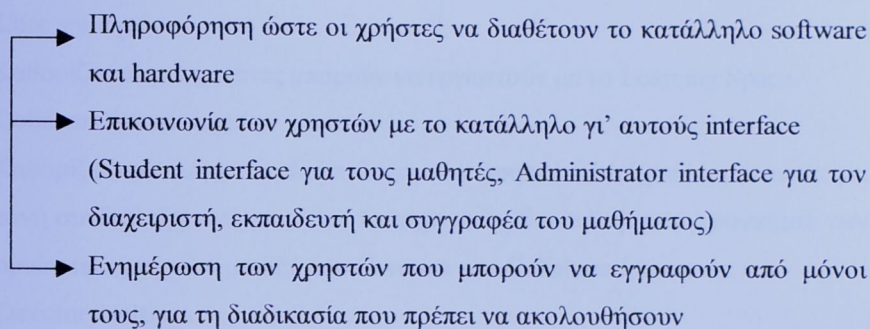
Core server

Administrator

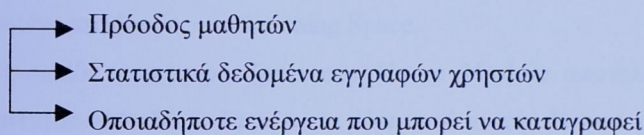
Συνήθως, αυτός που έχει όλες τις δυνατότητες από τη στιγμή που θα εγκατασταθεί η πλατφόρμα, ακόμα και τη δυνατότητα να εγγράψει τους χρήστες του προγράμματος, όπως τον εκπαιδευτή ή τον δημιουργό του μαθήματος, είναι ο διαχειριστής του προγράμματος. Γενικότερα, αναλαμβάνει την διασφάλιση της λειτουργίας του συστήματος αλλά και της ασφάλειας του, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος εξωτερικής παρέμβασης από κάποιον που δεν είναι χρήστης του προγράμματος. Τα καθήκοντα που συνήθως αναλαμβάνει ο διαχειριστής είναι :

- ▶ Δημιουργία του περιβάλλοντος της τηλεκπαίδευσης
 - ➔ Δημιουργία βασικών υποχρεώσεων του συστήματος (π.χ. τον server που χρησιμοποιεί το Learning space)
 - ➔ Παροχή ή όχι της δυνατότητας στους χρήστες να αλλάζουν τους κωδικούς τους
 - ➔ Καθορισμός προτεραιοτήτων χρηστών, που ωστόσο μπορούν να αλλάξουν, αν τους παρέχεται η δυνατότητα
 - ➔ Αντικατάσταση κειμένου σελίδας καλωσορίσματος
- ▶ Δημιουργία των προφίλ των μαθημάτων και των χρηστών
 - ➔ Δημιουργία κατηγορίας μαθήματος ή χρηστών
 - ➔ Δημιουργία προφίλ για κάθε κατηγορία
- ▶ Καταχώρηση χρηστών
 - ➔ Καταχώρηση χρηστών με δική τους πρωτοβουλία
 - ➔ Καταχώρηση χρηστών με τη μέθοδο έναν κάθε φορά
 - ➔ Καταχώρηση χρηστών σύμφωνα με τα προκαθορισμένα προφίλ
- ▶ Εγγραφή μαθητών
 - ➔ Μαθητές που εγγράφονται από μόνοι τους
 - ➔ Εγγραφή κάθε χρήστη ξεχωριστά
 - ➔ Αυτόματη εγγραφή χρηστών σύμφωνα με τα προκαθορισμένα προφίλ
 - ➔ Επιλογή μαθήματος και εγγραφή χρηστών σε αυτό κάθε ενός ξεχωριστά ή σύμφωνα με τα προκαθορισμένα προφίλ

- Προετοιμασία των χρηστών δίνοντας τους χρήσιμες πληροφορίες πώς να ξεκινήσουν

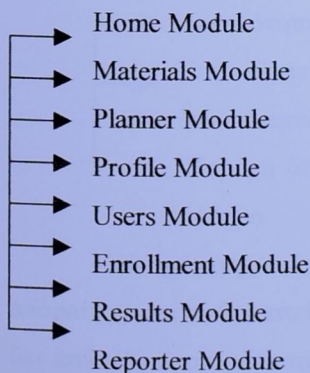

- Εγγραφές αναφορών σχετικές με τα μαθήματα

Ο διαχειριστής, μπορεί να παραχωρήσει και σε άλλους μερικές από αυτές τις δυνατότητες, δημιουργώντας όμως με αυτόν τον τρόπο ένα διαφορετικό προφίλ χρηστών. Ο ίδιος όμως καθορίζει πάντα τις δυνατότητες που θα έχουν ο **author**, ο **instructor** και ο **student** με αποτέλεσμα αυτές να αλλάζουν κάθε φορά ανάλογα με τους σκοπούς του κάθε μαθήματος.

Για την καλύτερη κατανόηση των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουν οι χρήστες, κρίνεται σκόπιμη η παρουσίαση των δυνατοτήτων που παρέχονται από το Learning Space, μέσα από κάποια ξεχωριστά εργαλεία, που σχετίζεται όμως μεταξύ τους (**Modules**). Στο **Administrator interface**, τα δυνατά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν παρουσιάζονται στο παρακάτω σχεδιάγραμμα :

Το κάθε ένα από αυτά εξυπηρετεί διαφορετικές λειτουργίες, ωστόσο αυτές αλληλεξαρτώνται για τη συνολική λειτουργία του συστήματος. Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικότερα όλες οι δυνατότητές τους.

Home Module

Αποτελείται από τρεις βασικές σελίδες ρυθμίσεων.

► Core settings

Καθορίζει πως οι χρήστες μπορούν να εργαστούν με το Learning Space.

► Collaboration settings

Καθορίζει και ελέγχει τη δυνατότητα των χρηστών να έχουν τη δυνατότητα για ζωντανή συνδιάλεξη, ενώ επιπλέον υπάρχει και η δυνατότητα συγχρονισμού των πληροφοριών των χρηστών μεταξύ του Core και του Collaboration server.

► Directory settings

Καθορίζει την δυνατότητα εισόδου πληροφοριών για τους χρήστες από ένα συγκεκριμένο κατάλογο, στο Learning Space.

Η σελίδα που εμφανίζεται στο **Home Module** αποτελεί τη κεντρική στο **Administrator interface**. Επιπλέον, μέσα από αυτή, δίνεται η δυνατότητα στον διαχειριστή του συστήματος, να μετατρέψει τους κωδικούς που παρέχονται στους χρήστες.

Profile Module- Users Module

Μέσα από αυτή τη δυνατότητα, μπορούν να δημιουργηθούν δυο βασικές κατηγορίες προφίλ : προφίλ χρηστών και προφίλ μαθημάτων.

► Προφίλ μαθημάτων : οργανώνονται τα μαθήματα σε κατηγορίες, ώστε ο χρήστης να μπορεί να τα αναζητήσει εύκολα. Οι κατηγορίες που μπορούν να δημιουργηθούν, συνήθως αφορούν το βαθμό δυσκολίας του μαθήματος, το θέμα του κτλ.

► Προφίλ χρηστών : εξυπηρετεί συνήθως τρεις σκοπούς :

- Δυνατότητα πρόσβασης σε συγκεκριμένη κατηγορία μαθήματος
- Καθορίζεται ποιοι χρήστες μπορούν να βλέπουν χρήστες με τις ίδιες δυνατότητες
- Παροχή δυνατότητας αυτόματης εγγραφής των χρηστών σε κάποιο μάθημα

Κάθε χρήστης ανήκει σε κάποια συγκεκριμένη κατηγορία προφίλ, που πρέπει απαραίτητα να καθοριστεί από το διαχειριστή του συστήματος. Το Learning Space δεν καθορίζει αυτόματα τα προφίλ και τις κατηγορίες, για κάθε νέο χρήστη.

Μέσα λοιπόν από αυτήν την κατηγορία, οι χρήστες μπορούν να χωριστούν σε ομάδες, με διαφορετικές δυνατότητες. Επίσης, ένας χρήστης μπορεί να ανήκει σε διαφορετικές κατηγορίες χρηστών, π.χ. μπορεί να ανήκει τόσο στην κατηγορία του

instructor, όσο και στην κατηγορία του author. Ανάλογα με τις δυνατότητες που προσφέρει κάθε ένα από αυτά τα προφίλ, καθορίζονται και οι ενέργειες του χρήστη. Είναι πολλές οι δυνατότητες που προσφέρονται για δημιουργία πολλών προφίλ χρηστών (π.χ. ανάλογα με την εργασία τους, με τον τόπο διαμονής τους κτλ.)

Οι τέσσερις βασικές κατηγορίες χρηστών (**administrator, instructor, author και Student**), στην αρχή είναι καθορισμένες από το σύστημα και έχουν όλες τις δυνατότητες. Ωστόσο, είναι αυτονόητο ότι αυτό πρέπει να διαμορφωθεί, από τον διαχειριστή, ώστε να καθοριστούν συγκεκριμένες δυνατότητες για τον καθένα ξεχωριστά. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από το **Users Module** όπου προσδιορίζονται με λεπτομέρεια όλες οι δυνατές ενέργειες που μπορούν ή όχι να κάνουν οι χρήστες. Συνήθως αυτός που επιτρέπεται να έχει τον πλήρη έλεγχο αλλά και οποιαδήποτε πρόσβαση είναι ο διαχειριστής. Μερικά από τα βασικά χαρακτηριστικά στα οποία ο διαχειριστής οφείλει να καθορίσει την άδεια στους υπόλοιπους χρήστες, είναι :

- ▶ Άδεια διαχείρισης καταλόγου μαθημάτων
- ▶ Άδεια εγγραφής ή απόρριψης μαθημάτων
- ▶ Άδεια επίβλεψης όλων των χρηστών
- ▶ Άδεια χρήσης όλων των δυνατοτήτων του **Home Module**
- ▶ Άδεια χρήσης εργαλείων για δημιουργία μαθημάτων
- ▶ Άδεια δημιουργίας, τροποποίησης και διαγραφής προφίλ μαθημάτων και χρηστών.
- ▶ Άδεια χρήσης αναφορών σχετικά με τα μαθήματα
- ▶ Άδεια επίβλεψης προόδου μαθητών

Για να μπορέσουν λοιπόν να καθοριστούν τα προφίλ των χρηστών στο **Profile Module**, θα πρέπει πρώτα να έχουν δοθεί οι ανάλογες άδειες σε κάθε ένα από τα προφίλ των χρηστών στο **Users Module**. Από τη στιγμή που θα πραγματοποιηθούν οι παραπάνω κινήσεις, τότε κάθε ένας χρήστης μπορεί να εγγραφεί στο σύστημα μέσω του **Users Module**. (όνομα χρήστη, κωδικός κτλ.)

Enroll module

Υπάρχουν αρκετοί τρόποι που μπορεί κάποιος χρήστης να εγγραφεί σε κάποιο μάθημα :

- ▶ Δυνατότητα εγγραφής των χρηστών από μόνοι τους
 - ▶ Προσδιορισμός συγκεκριμένου μαθήματος όπου οι χρήστες με την ανάλογη άδεια θα μπορούν να εγγραφούν ή να εγκαταλείπουν κάποιο μάθημα
 - ▶ Προσδιορισμός χρηστών όπου θα έχουν την άδεια να εγγράφονται από μόνοι τους στα μαθήματα.
- ▶ Εγγραφή κάθε χρήστη ξεχωριστά
- ▶ Αυτόματη εγγραφή χρηστών σύμφωνα με ένα προκαθορισμένο προφίλ
- ▶ Επιλογή μαθήματος και εγγραφή κάθε χρήστη ξεχωριστά ή ομάδας χρηστών σύμφωνα με ένα προκαθορισμένο προφίλ.

Ο διαχειριστής, μπορεί να επιτρέψει τους υπόλοιπους χρήστες να παρακολουθήσουν παραπάνω μαθήματα από αυτά που έχουν τη δυνατότητα. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τους ακόλουθους τρόπους :

- ▶ Δίνοντας τη άδεια σε όλους τους χρήστες να βλέπουν όλα τα μαθήματα (**See all courses**) στο **Users Module**.
- ▶ Κάνοντας κάποιον χρήστη υπεύθυνο για το μάθημα.
 - ▶ Ο χρήστης με αυτή τη δυνατότητα δεν χρειάζεται να εγγραφεί στο μάθημα, ούτε να είναι ο εκπαιδευτής του μαθήματος. Επιπλέον, ο δημιουργός του μαθήματος, γίνεται αυτόματα και υπεύθυνος για το μάθημα. Με δυο τρόπους αναλαμβάνονται οι υπευθυνότητες για κάποιο μάθημα :
 - ▶ Επιλέγεται ο χρήστης που γίνεται υπεύθυνος για το/τα μάθημα/τα
 - ▶ Επιλέγεται το μάθημα για το οποίο ένας οι περισσότεροι χρήστες αναλαμβάνουν υπευθυνότητα γι' αυτό.
- ▶ Κάνοντας κάποιον χρήστη εκπαιδευτή του μαθήματος.
 - ▶ Σε κάποια μαθήματα, είναι αναγκαία η παρουσία δυο ή και περισσότερων εκπαιδευτών. Η εγγραφή μπορεί να γίνει με δυο τρόπους :
 - ▶ Κάθε χρήστης ξεχωριστά
 - ▶ Σε κάθε μάθημα, συγκεκριμένη κατηγορία χρηστών

Materials Module

Μέσα από αυτό το εργαλείο δίνεται η ευχέρεια της δημιουργίας ερωτήσεων και εν συνεχεία τεστ για κάποιο επιλεγμένο μάθημα. Επιπλέον, είναι δυνατή η δημιουργία ζωντανών συζητήσεων, που θα αναλύσουμε αργότερα στο παρόν κεφάλαιο.

► Δημιουργία ερωτήσεων

Για τη δημιουργία των ερωτήσεων ακολουθείται η εξής διαδικασία : Αφού επιλεγεί το όνομα της ερώτησης, που πρέπει να είναι σχετικό με το μάθημα ώστε να είναι εύκολη αργότερα η ανεύρεσή της, επιλέγεται και ο τύπος της (πολλαπλών επιλογών, σωστό/λάθος σύντομη απάντηση κτλ.). Η ερώτηση διατυπώνεται ενώ ακολουθεί η επιλογή της σωστής απάντησης. Αυτόματα συμπληρώνονται και τα στοιχεία του ατόμου που δημιουργεί την ερώτηση, με σκοπό την ευκολότερη ανεύρεσή τους μετέπειτα. Τέλος, καθορίζεται και το επίπεδο της ερώτησης (εύκολη, μέτρια, δύσκολη).

► Δημιουργία τεστ

Η δημιουργία τεστ πραγματοποιείται με την επιλογή ερωτήσεων που έχουν δημιουργηθεί προγενέστερα. Κάθε τεστ πρέπει να έχει ένα όνομα μοναδικό ώστε να είναι εύκολη η ανεύρεσή του στην λίστα των τεστ. Επιπλέον, θα πρέπει να έχει και ένα τίτλο όπου θα βλέπουν οι φοιτητές. Πολλές φορές είναι απαραίτητη και επιπλέον περιγραφή του, ώστε να γίνεται κατανοητός ο σκοπός του από άλλους που έχουν τη δυνατότητα να το χρησιμοποιήσουν. Υπάρχει η δυνατότητα καθορισμού της σειράς εμφανίσεως κάθε ερώτησης αλλά και ο περιορισμός απάντησης σε κάθε ερώτηση για να μπορέσει κάποιος να συνεχίσει στην επόμενη. Μπορεί να γίνει η εκλογή της τυχαίας παρουσίας των ερωτήσεων σε κάθε φοιτητή. Η απάντηση των ερωτήσεων μπορεί να τεθεί μέσα σε χρονικά όρια. Αυτόματα συμπληρώνεται και το όνομα του δημιουργού του τεστ. Μόλις ολοκληρωθεί η δημιουργία του τεστ, τότε αυτό είναι έτοιμο προς δημοσίευση στους φοιτητές. Αυτό βέβαια θα επιτευχθεί κατόπιν συγκεκριμένης διαδικασίας που θα περιγραφεί παρακάτω. Πριν όμως αυτό δημοσιευθεί, δίνεται η δυνατότητα σε αυτόν που το δημιούργησε να δει πως θα παρουσιάζεται προς τους φοιτητές. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να γίνουν οποιεσδήποτε διορθώσεις πριν τη δημοσίευση.

Planner Module

Είναι το εργαλείο με το οποίο αναπτύσσονται και οργανώνονται τα μαθήματα. Τα μαθήματα μπορούν να αναπτυχθούν και εκτός του περιβάλλοντος του Learning Space. Μέσα όμως από συγκεκριμένες ιδιότητες της πλατφόρμας αυτής, προσφέρεται η δυνατότητα ανεύρεσης και παρουσίασης του μαθήματος.

► Ανατομία μαθημάτων

Κάθε μάθημα αποτελείται από διάφορες κατηγορίες και υποκατηγορίες που εξυπηρετούν συγκεκριμένο σκοπό. Σε κάθε λοιπόν κατηγορία και υποκατηγορία ορίζονται οι ανάλογες ιδιότητες πριν το μάθημα δημοσιευθεί προς τους φοιτητές.

Παρακάτω παρουσιάζονται όλες οι δυνατές περιπτώσεις :

- **Courses:** Είναι η πρώτη κατηγορία μέσα στην οποία οργανώνονται όλες οι υπόλοιπες δραστηριότητες. Καθορίζεται η χρονική διάρκεια του μαθήματος, οι δυνατότητες εγγραφής, τα εργαλεία αλληλεπίδρασης κτλ. Στην ουσία είναι αυτό που θα λέγαμε τίτλος του μαθήματος.
- **Objectives:** Περιγράφεται ο σκοπός του μαθήματος αλλά και αυτά που περιμένει ο εκπαιδευτής από τους μαθητές του. Συνήθως απαιτείται σε μαθήματα με πολλές δραστηριότητες .
- **Topics:** Οργανώνονται δραστηριότητες σχετικές με μια συγκεκριμένη ενότητα. Καθορίζονται επίσης ο αριθμός των δραστηριοτήτων που πρέπει απαραίτητα να εκπληρωθούν με επιτυχία ώστε να μπορέσει ο μαθητής να προχωρήσει σε επόμενη ενότητα. Θέτονται χρονικά όρια αλλά και άλλες δυνατότητες όπως πόσες φορές δικαιούται κάθε φοιτητής να βλέπει τη συγκεκριμένη ενότητα, κτλ.
- **Activities:** Οι δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν είναι ποικίλες. Μπορεί να διαβάσει το μάθημα, να πραγματοποιήσει ένα τεστ, να συμμετάσχει σε μια ζωντανή συζήτηση κτλ. Ανάλογα με τη δραστηριότητα, αυτή μπορεί αντίστοιχα να βαθμολογηθεί. Για την παρουσίαση του μαθήματος, συνήθως καθορίζεται το URL που μπορεί να αναζητηθεί. Επιπλέον, ορίζονται χρονικά περιθώρια αλλά και οι φορές που μπορεί ο μαθητής να ανατρέξει τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.
- **Live session:** Είναι η δραστηριότητα κατά την οποία μπορεί να δημιουργηθεί η βάση αλλά και το κατάλληλο υλικό για τη διεξαγωγή μιας ζωντανής συνδιάσκεψης. Περισσότερες όμως λεπτομέρειες θα αναφερθούν παρακάτω.

Όλα τα παραπάνω μπορούν να καθοριστούν ως υποχρεωτικά ή επιλογής, ανάλογα με την πολιτική που ακολουθείται για το κάθε μάθημα. Μπορούν να οριστούν προαπαιτούμενες ενότητες, όπου η επιτυχής παρακολούθησή τους εξασφαλίζει την δυνατότητα παρακολούθησης επόμενων ενοτήτων. Κάθε δραστηριότητα ή ενότητα μπορεί να βαθμολογηθεί. Κάθε μια από αυτές μπορούν να έχουν ένα καθορισμένο ποσοστό στον τελικό βαθμό, ανάλογα με τη δυσκολία τους αλλά και τις απαιτήσεις του εκπαιδευτή. Τέλος, μπορεί να καθοριστεί η δυνατότητα από τον εκπαιδευτή της καταγραφής οποιασδήποτε δραστηριότητας των φοιτητών, π.χ. πόσες φορές παρακολούθησε το μάθημα, πόσες φορές χρειάστηκε να πραγματοποιήσει ένα τεστ προκειμένου να το εκπληρώσει με επιτυχία κτλ.

(Σημείωση: Η επιλογή κάποιου μαθητή σαν **guest** σημαίνει ότι οποιαδήποτε κίνηση αυτού μέσα στο περιβάλλον Learning Space, δεν καταγράφεται. Μπορεί ωστόσο να παρακολουθεί το μάθημα και να λάβει μέρος σε οποιαδήποτε δραστηριότητα)

Reports module – Results Module

Προσφέρουν συνοπτικές αναφορές για την πρόοδο και τις εγγραφές των μαθητών. Το **Reports module** δίνει ολοκληρωμένες αναφορές κυρίως για το μάθημα και τις υποενότητες του, αλλά και οποιαδήποτε κίνηση των μαθητών μέσα στο μάθημα. Στο **Results Module** μπορεί να αναζητήσει κανείς βαθμολογικά αποτελέσματα. Καταγράφονται οι ενότητες που έχουν εκπληρωθεί επιτυχώς, αλλά και οι φορές που χρειάστηκε κάθε φοιτητής για να το πετύχει. Αυτή είναι μια δυνατότητα που μπορεί ο εκπαιδευτής να μην χρησιμοποιήσει, αλλά αντί αυτής να επιλέξει την καταγραφή μόνο της τελευταίας κίνησης από κάθε μαθητή. Τέλος, κατόπιν επιλογής, καταγράφονται τόσο η ημερομηνία όπου πραγματοποιήθηκε οποιαδήποτε δραστηριότητα, όσο και ο χρόνος που χρειάστηκε προκειμένου αυτή να ολοκληρωθεί.

Collaboration server

Αποτελεί έναν ξεχωριστό εξυπηρετητή που τοποθετείται επιλεκτικά, με σκοπό την προώθηση της άμεσης επικοινωνίας των χρηστών. Η ζωντανή επικοινωνία είναι μια δραστηριότητα κατά την οποία όλοι οι συμμετέχοντες συνδέονται ταυτόχρονα, επιτρέποντας τους την άμεση και αλληλεπιδραστική επικοινωνία.

Instructor

Ο εκπαιδευτής είναι αυτός που ετοιμάζει όλο το υλικό που είναι απαραίτητο για τη διεξαγωγή της ζωντανής συνομιλίας μεταξύ των χρηστών, μέσα στην εικονική αίθουσα.

► Ενεργός εκπαιδευτής

Ενεργός θεωρείται συνήθως ο εκπαιδευτής που δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την διεξαγωγή μιας ζωντανής αλληλεπιδραστικής συζήτησης. Κατά τη διεξαγωγή της δραστηριότητας αυτής, του παρέχονται όλες οι δυνατότητες για να ελέγχει τους συμμετέχοντες (λίστα συμμετεχόντων, κινήσεις που κάνουν κτλ.) αλλά και τη ροή της διαδικασίας (παρουσίαση υλικού, δημιουργία ερωτήσεων κτλ.). Έχει επίσης τη δυνατότητα να ορίσει ως ενεργό και κάποιον άλλο εκπαιδευτή που παρακολουθεί τη διαδικασία. Δεν υπάρχει όμως η δυνατότητα της συμμετοχής δυο ενεργών εκπαιδευτών κατά τη διάρκεια μιας ζωντανής συζήτησης.

► Ανενεργός εκπαιδευτής

Ο εκπαιδευτής που του έχει επιτραπεί να παρακολουθεί μια ζωντανή συνδιάλεξη χωρίς όμως να συμμετέχει, ονομάζεται ανενεργός. Δεν του επιτρέπεται να διδάξει στους μαθητές ή να μιλήσει προς αυτούς, όταν υπάρχει η δυνατότητα ήχου. Επίσης, δεν μπορεί να απαντήσει σε ερωτήσεις του ενεργού εκπαιδευτή προς τους μαθητές. Μπορεί όμως να γίνει ενεργός όταν του το επιτρέψει ο ήδη υπάρχον ενεργός εκπαιδευτής, που αυτό βέβαια σημαίνει ότι ο ίδιος θα πρέπει να γίνει ανενεργός.

Student

Ο εκπαιδευόμενος είναι αυτός που μπορεί να αναζητήσει πληροφορίες για μια ζωντανή συνδιάλεξη αλλά και να την παρακολουθήσει. Δεν έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει μαθήματα ή κάποια δραστηριότητα που να αφορά ζωντανή επικοινωνία, μέσω του Learning Space. Ο ρόλος του μαθητή μιας εικονικής αίθουσας είναι μάλλον ο ίδιος με του μαθητή μιας πραγματικής αίθουσας. Μπορεί να ρωτά ή να απαντά ερωτήσεις, να παρακολουθεί παρουσιάσεις ή και να παρουσιάζει ο ίδιος υλικό σχετικό με το μάθημα.

Live session type

Υπάρχουν δυο βασικοί τύποι, που καθορίζουν και το επίπεδο της αλληλεπίδρασης :

► Moderate

Επιλέγεται συνήθως για μια καθορισμένη χρονικά ζωντανή συνδιάλεξη όπου ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι μικρός και η ροή της διαδικασίας είναι συγκεκριμένη. Η επικοινωνία μεταξύ όλων των συμμετεχόντων είναι δυνατή. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν όλα τα προσφερόμενα εργαλεία.

► Broadcast

Επιλέγεται όταν ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι μεγάλος και η διαδικασία που θα ακολουθηθεί δεν έχει οριστεί. Επιπλέον, η διαφορά με την προηγούμενη είναι ότι, οι εκπαιδευόμενοι δεν μπορούν να επικοινωνούν ούτε με τον εκπαιδευτή αλλά ούτε και μεταξύ τους. Εξυπηρετεί δηλαδή τη διαδικασία της απλής παρακολούθησης.

Προετοιμασία υλικού για τη διεξαγωγή Live session

Όπως στην παραδοσιακή αίθουσα ο καθηγητής μπορεί να παρουσιάζει υλικό στους μαθητές του, αλλά και αν συνομιλεί μαζί τους, έτσι και στην εικονική αίθουσα μπορούν να γίνουν οι ίδιες ενέργειες. Οι κινήσεις αυτές μπορούν να πραγματοποιηθούν κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις και με τη χρήση κάποιων συγκεκριμένων εργαλείων. Πριν τη προσθήκη του υλικού στο **Live Session** θα πρέπει πρώτα να έχει δημιουργηθεί στο **Materials Module**. Με τη βοήθεια του **Planner Module**, προστίθεται το δημιουργηθέν υλικό σαν δραστηριότητα (**Activity**), στον υπόλοιπο κορμό του μαθήματος. Υπάρχουν τα εξής τέσσερα υλικά που μπορούν να προστεθούν σε μια ζωντανή συζήτηση :

► Assessment

Είναι τα γνωστά τεστ που δημιουργούνται στο **Materials Module**. Χρησιμοποιούνται και στις ζωντανές συζητήσεις για τον ίδιο σκοπό που χρησιμοποιούνται και στις υπόλοιπες δραστηριότητες του μαθήματος. Αφού προστεθεί αυτό στη δραστηριότητα της ζωντανής συζήτησης, τότε αυτόματα παρουσιάζεται στο παράθυρο των ερωτήσεων και των απαντήσεων (**Q&A**). Όλες οι σχετικές πληροφορίες για την πρόοδο των μαθητών, καταγράφονται στο **Results Module**.

► Q&A

Επιτρέπει στον καθηγητή να στέλνει ερωτήσεις στους μαθητές και να συλλέγει τις απαντήσεις από αυτούς. Αυτόματα φαίνονται τα ποσοστά των σωστών και των λανθασμένων απαντήσεων αλλά και το συνολικό ποσοστό για όλους τους συμμετέχοντες. Ο καθηγητής μπορεί να στείλει σε όλους τους συμμετέχοντες τις απαντήσεις που έχει συλλέξει. Ο τύπος των ερωτήσεων είναι συγκεκριμένος (πολλαπλών επιλογών, σύντομης ανάπτυξης, σωστό/λάθος, ναι/όχι). Επειδή όμως στο **Q&A** μπορούν να συμπεριληφθούν και τεστ ή ξεχωριστές ερωτήσεις που έχουν δημιουργηθεί στο **Materials Module**, μπορούν να συμπεριληφθούν και οι επιπλέον τύποι των ερωτήσεων «Συμπλήρωση κενού» ή «Ταιριάζτε τις σωστές απαντήσεις»

► Whiteboard

Παρέχει τη δυνατότητα παρουσίασης κάποιου υλικού που έχει δημιουργηθεί σε άλλη εφαρμογή (όπως word κείμενα) στο περιβάλλον της εικονικής αίθουσας. Η προσθήκη του υλικού γίνεται στο **Materials Module**. Επιπλέον, επιτρέπει στον εκπαιδευτή να δημιουργήσει τη στιγμή της παρουσίασης αντικείμενα, να προσθέσει κάποιο κείμενο ή κάποια γραφική παράσταση. Ο εκπαιδευτής έχει στη διάθεσή του μεγάλο αριθμό εργαλείων προκειμένου να παρουσιάσει το υλικό με το δικό του τρόπο. Μπορεί να μετακινήσει αντικείμενα, να διαγράψει αντικείμενα, να μετατρέψει το κείμενο, τα χρώματα κτλ.

► Follow Me

Με τη χρήση αυτού του εργαλείου ο εκπαιδευτής, μπορεί να συνδέσει το μάθημα με διάφορες χρήσιμες ιστοσελίδες, σχετικές με το αντικείμενο που επεξεργάζεται η τάξη. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αποστολή προεπιλεγμένων ιστοσελίδων από τον εκπαιδευτή κατά τη διάρκεια της ζωντανής συνδιάλεξης, ή την εύρεση και αποστολή ταυτόχρονα με την πραγματοποίηση της δραστηριότητας. Η προεπιλογή των **Follow Me** γίνεται στο **Materials Module** από όπου ο εκπαιδευτής μπορεί να δώσει μια περιγραφή ή ένα όνομα γι' αυτά. Αυτό που εμφανίζεται είναι η περιγραφή ή το όνομα. Μετά από αυτή τη διαδικασία, προστίθεται σαν δραστηριότητα στο **Planner Module**. Όταν θα επιλέγεται το κατάλληλο **Follow Me** από τον εκπαιδευτή, θα ανοίγει στην οθόνη των μαθητών ένα ξεχωριστό παράθυρο με την αντίστοιχη ιστοσελίδα. Οι μαθητές δεν έχουν τη δυνατότητα της επιλογής, παρά μόνο αν τους το επιτρέψει ο εκπαιδευτής.

Χρονικός καθορισμός

Κάθε ζωντανή συνδιάλεξη πρέπει να καθορίζεται χρονικά είτε αυτή θα ξεκινήσει άμεσα, μετά την ολοκλήρωσή της, είτε σε προγραμματισμένη ώρα και μέρα. Μπορεί να επιλεγεί η δυνατότητα της καθημερινής, εβδομαδιαίας ή και αλλιώς προγραμματισμένης επανάληψης μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα. Τέλος, θα πρέπει να οριστεί και η διάρκεια της συνδιάλεξης.

Προστασία

Υπάρχουν κάποιες επιλογές για την προστασία της δραστηριότητας. Η επιλογή της κατάλληλης εξαρτάται από το σκοπό που θέλει να εξυπηρετήσει ο εκπαιδευτής.

► Password

Η επιλογή κωδικού από τον εκπαιδευτή γίνεται με σκοπό τον καθορισμό των συμμετεχόντων. Πέρα από τον εκπαιδευτή, κάθε συμμετέχοντας στην διαδικασία αυτή θα πρέπει να γνωρίζει και να χρησιμοποιεί τον κωδικό όπου ο ίδιος ο εκπαιδευτής θα του έχει παραχωρήσει. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται ότι δεν θα παρακολουθεί κάποιος ανεπιθύμητος τη διαδικασία.

► Encryption

Με αυτόν τον τρόπο προστατεύονται οι πληροφορίες της ζωντανής επικοινωνίας διότι αυτές μπορούν να αναγνωριστούν μόνο από τους συμμετέχοντες. Παρόλο που προστατεύεται το περιεχόμενο της συνδιάλεξης, δεν μπορεί να προβλεφθεί η παρακολούθηση από άτομα μη αναγνωρισμένα. Γι' αυτό τις περισσότερες φορές επιλέγεται η χρήση και των δυο.

Προσθήκη υλικού σε μάθημα

Μετά τη δημιουργία του υλικού είναι δυνατή πλέον η προσθήκη της δραστηριότητας της ζωντανής συνδιάλεξης στον κορμό του μαθήματος. Η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται στο **Planner Module**, όπως και οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα. Στο **Live Session** υπάρχει η δυνατότητα συνδυασμού κάποιων από των προαναφερθέντων υλικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ταυτόχρονα. Για παράδειγμα μπορεί να παρουσιάσει ο εκπαιδευτής το υλικό που επιθυμεί στο **Whiteboard** και στη συνέχεια να προσθέσει κάποιο τεστ που έχει ετοιμάσει στο **Materials Module**.

Discussion Board

Κατά τη διεξαγωγή ενός μαθήματος, μπορεί να επιτραπεί η άμεση επικοινωνία των χρηστών, χωρίς αυτό να αποτελεί μια ξεχωριστή, χρονικά καθορισμένη, δραστηριότητα. Η παροχή αυτής της δυνατότητας δίνεται από τον εκπαιδευτή, αφού πρώτα έχει κάνει τις κατάλληλες ενέργειες στο **Materials Module**.

Οι ενέργειες αυτές περιλαμβάνουν :

- ▶ Σύνδεση του μαθήματος με την κατάλληλη βάση όπου θα διεξαχθεί η συζήτηση.
- ▶ Καθορισμός δραστηριοτήτων όπου θα συνδέονται με την επιλεγμένη βάση.
- ▶ Παροχή άδειας.
 - ▶ Άδεια διαχείρισης βάσης
 - ▶ Άδεια συμμετοχής

Η βάση που δημιουργείται για κάθε μάθημα πρέπει να είναι ξεχωριστή και να μην χρησιμοποιείται και σε κάποιο άλλο. Ο εκπαιδευτής μπορεί να επιλέξει την διαγραφή του περιεχομένου μια συζήτησης μετά το τέλος της. Μπορεί ωστόσο να διατηρήσει αυτά που θεωρεί σημαντικά και να τα παρουσιάσει σε μια επόμενη άμεση επικοινωνία.

Η εικονική αίθουσα

Τόσο ο εκπαιδευτής όσο και οι μαθητές είναι δυο διαφορετικές κατηγορίες συμμετεχόντων στην εικονική αίθουσα. Ο εκπαιδευτής είναι αυτός που μπορεί να κάνει τις περισσότερες ενέργειες και ο μαθητής να τις παρακολουθήσει. Σε διαφορετική περίπτωση ο μαθητής θα πρέπει να έχει την κατάλληλη άδεια από τον εκπαιδευτή.

Ο ενεργός εκπαιδευτής μπορεί να κάνει τις παρακάτω κινήσεις :

- ▶ Παρουσίαση πληροφοριών (**Whiteboard**)
- ▶ Αποστολή ερωτήσεων και τεστ (**Q&A**)
- ▶ Αποστολή Web σελίδων (**Follow Me**)
- ▶ **Screen Sharing:** Με αυτόν τον τρόπο ένας συμμετέχων μοιράζεται μια παρουσίαση ώστε να μπορούν να επέμβουν σε αυτή και οι υπόλοιποι ώστε στην πορεία να διαμορφωθεί. Για να συμβεί αυτό χρειάζεται η παροχή άδειας από τον εκπαιδευτή. Στην περίπτωση που ο εκπαιδευτής δεν έχει προετοιμάσει κάποιο υλικό, μπορεί να επιλέξει αυτή τη δυνατότητα ώστε το υλικό να δημιουργηθεί από όλους τους συμμετέχοντες. Οι τρόποι που μπορεί να επιτευχθεί είναι :

- ➔ Συμμετοχή σε κάποιο πρόγραμμα που ο εκπαιδευτής έχει ανοιχτό στον υπολογιστή του.
- ➔ Συμμετοχή σε πρόγραμμα από το οποίο ο εκπαιδευτής μπορεί να μεταπηδά σε κάποιο άλλο με την επίβλεψη των μαθητών.
- ➔ Συμμετοχή σε επιλεγμένο μερίδιο οθόνης από τον εκπαιδευτή.

Η συμμετοχή από άλλους μπορεί να σταματήσει οποιαδήποτε στιγμή το αποφασίσει ο εκπαιδευτής. Μπορεί όμως να δώσει το δικαίωμα σε άλλον ή άλλους συμμετέχοντα/τες να ελέγχουν και να επεμβαίνουν στην διαμοιρασμένη οθόνη. Όταν αναιρεθεί αυτή η δυνατότητα οι μαθητές εξακολουθούν και συμμετέχουν χωρίς να μπορούν να επέμβουν. Η προστασία της διαδικασίας αυτής είναι αναγκαία διότι οποιαδήποτε ενέργεια των συμμετεχόντων μπορεί να επηρεάσει πληροφορίες οι οποίες π.χ. δεν θα έπρεπε να δουν οι συμμετέχοντες. Γι'αυτό οποιαδήποτε προγράμματα που δεν θα χρησιμοποιηθούν στη διαδικασία αυτή, θα πρέπει να παραμένουν κλειστά.

► Chat

Κατά τη διάρκεια μιας ζωντανής συνδιάσκεψης, μπορεί να επιτρέψει ο εκπαιδευτής την αποστολή μηνυμάτων μεταξύ των συμμετεχόντων, στο περιβάλλον της τηλεκπαίδευσης. Υπάρχουν δυο δυνατές επιλογές :

- ➔ Αποστολή μηνύματος όπου μπορούν να το δουν όλοι οι συμμετέχοντες.
- ➔ Αποστολή μηνύματος που απευθύνεται σε έναν συμμετέχοντα.

Αυτή η επιλογή χρησιμοποιείται κυρίως όταν υπάρχει η δυνατότητα χρήσης ήχου και κάποιος επιθυμεί να κάνει μια ερώτηση χωρίς να διακόψει τη ροή της διαδικασίας. Η χρήση αυτού του εργαλείου για να είναι δυνατή, θα πρέπει να έχει επιτραπεί από τον εκπαιδευτή.

► Participant list

Η λίστα των συμμετεχόντων επιτρέπει σε όλους να βλέπουν πληροφορίες γι' αυτούς που λαμβάνουν μέρος εκείνη τη στιγμή στη ζωντανή επικοινωνία. Ο εκπαιδευτής μπορεί να δώσει κάποιες παραπάνω δυνατότητες σε κάποιους μαθητές όπως για παράδειγμα ή δυνατότητα ομιλίας, έλεγχος του **Whiteboard**, παρέμβαση σε διαμοιρασμένη οθόνη κτλ. Με αυτόν τον τρόπο καθορίζεται και αναγνωρίζεται ο ρόλος του κάθε συμμετέχοντα από τον εκπαιδευτή που μπορεί έτσι να ελέγχει καλύτερα τη πορεία της συνδιάλεξης.

► Hand Raise

Είναι ένα εικονίδιο με το οποίο κάποιος μαθητής προσπαθεί να τραβήξει την προσοχή του καθηγητή. Δίπλα από το όνομα του συμμετέχοντα εμφανίζεται το εικονίδιο με το χέρι, όπου δηλώνει ότι το συγκεκριμένο άτομο επιθυμεί να παρέμβει. Ακόμα και ο εκπαιδευτής μπορεί να «σηκώσει το χέρι του» για οποιονδήποτε λόγο κρίνει αυτός απαραίτητο (π.χ. να επιβραδύνει την ροή της διαδικασίας, να κάνει την παρουσία του αισθητή μετά από μικρή απουσία κτλ.)

► Breakout session

Είναι η συμμετοχή σε μια μη καθορισμένη χρονικά ζωντανή συνδιάσκεψη. Συνήθως ο εκπαιδευτής καλεί τους υπόλοιπους συμμετέχοντες σε **Live Session** χωρίς να έχει προετοιμαστεί το κατάλληλο υλικό και χωρίς βέβαια να έχουν τεθεί χρονικά όρια. Όταν ξεκινήσει το **Breakout session** όλοι έχουν τις ίδιες δυνατότητες. Κατά τη διάρκεια όμως ο εκπαιδευτής έχει το δικαίωμα να τις περιορίσει.

Χρήση άδειας

Δυο είναι οι βασικές άδειες για ένα συμμετέχοντα :

- Άδεια για προσθήκη και διαμοιρασμό (έλεγχος **Whiteboard, Screen Sharing**)
- Άδεια για ομιλία όταν υπάρχει η δυνατότητα βίντεο και ήχου.

Στην αρχή όλες οι άδειες είναι προκαθορισμένες αλλά μπορούν να αλλάξουν, ανάλογα με το σκοπό και την επιθυμία του εκπαιδευτή.

Επιλέγοντας το όνομα του συμμετέχοντα, μπορεί κανείς να δει και τις άδειες που του έχουν παραχωρηθεί. Ωστόσο, εκτός από τις δυο παραπάνω, μπορεί κάποιος συμμετέχοντας να μην έχει καμία άδεια ή να του έχουν παραχωρηθεί όλες. Κάθε συμμετέχοντας όμως έχει τη δυνατότητα να ζητήσει οποιαδήποτε άδεια από τον εκπαιδευτή.

Καταγραφή ζωντανής συνδιάλεξης

Ο εκπαιδευτής που έχει προγραμματίσει αυτή τη δραστηριότητα, μπορεί να επιλέξει την καταγραφή της ώστε όταν αυτή θα έχει τελειώσει, να υπάρχουν καταχωρημένες όλες οι αναγκαίες πληροφορίες. Αυτή η διαδικασία μπορεί να αποβεί πολύ χρήσιμη για όσους από τους μαθητές δεν μπορούν να παρακολουθούν, αλλά θα ήταν καλό για αυτούς να γνωρίζουν το περιεχόμενο της συνομιλίας. Η επιλογή της καταγραφής γίνεται στο **Materials Module** και αυτό συμβαίνει πριν ξεκινήσει η δραστηριότητα. Από τη στιγμή που θα επιλεγεί αυτή η δυνατότητα, αυτόματα το **Live Session** σώζεται. Για να μπορέσει κάποιος συμμετέχοντας να δει την

καταγεγραμμένη συνδιάλεξη, θα πρέπει πρώτα αυτή να έχει τελειώσει. Οι **Breakout session** δεν μπορούν να καταγραφούν. Όλοι οι συμμετέχοντες έχουν το δικαίωμα να δουν μια καταγεγραμμένη ζωντανή συνδιάλεξη και μόνο ο διαχειριστής ή ο εκπαιδευτής μπορούν να αποφασίσουν τη διαγραφή τους.

Σώσιμο πληροφοριών ζωντανής συνδιάλεξης

Κατά τη διάρκεια μιας ζωντανής συνδιάσκεψης, οποιοσδήποτε συμμετέχοντας μπορεί να σώσει πληροφορίες που τον ενδιαφέρουν, σχετικά με το **Live Session**, στον δικό του υπολογιστή. Για παράδειγμα μπορούν να σωθούν αρχεία που παρουσιάστηκαν στο **Whiteboard** και που κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας διαμορφώθηκαν από επεμβάσεις των υπόλοιπων συμμετεχόντων. Επιπλέον, μπορούν να σωθούν πληροφορίες σχετικές με τα μηνύματα που έχουν ανταλλάξει οι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.

Επικοινωνία μέσω βίντεο και ήχου

Η χρήση αυτών των μέσων επιτρέπει την άμεση συζήτηση μεταξύ των ατόμων κατά τη διάρκεια μιας παρουσίασης. Η ομιλία μπορεί να επιτευχθεί μέσω μικροφώνου και η εικόνα μέσω κάμερας. Συγκεκριμένα για τον ήχο μπορούν να επιλεγούν δυο δυνατές εκδοχές :

▶ Μέθοδος αυτόματου μικροφώνου : Επιλέγεται κυρίως για ζωντανές συνομιλίες όπου ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι μικρός και που όλοι θα θέλουν να μιλήσουν. Μπορούν να συνομιλούν ταυτόχρονα δυο συμμετέχοντες και όταν ένας από τους δυο σταματήσει, μπορεί να μιλήσει και κάποιος άλλος.

▶ Μέθοδος αίτησης μικροφώνου : Η επιλογή αυτή είναι κατάλληλη για ζωντανές συνομιλίες όπου είναι μεγάλος ο αριθμός των ατόμων που συμμετέχουν ή όταν ο εκπαιδευτής κυρίως θέλει να μιλήσει χωρίς να τον διακόψουν. Μόνο ένα άτομο μπορεί να μιλάει κάθε φορά. Όταν κάποιος θέλει να μιλήσει, τότε θα πρέπει να κάνει αίτηση γι' αυτό. Τότε ο εκπαιδευτής αφαιρεί το λόγο σε αυτόν που ήδη μιλάει και τον δίνει σε αυτόν που έκανε την αίτηση.

Όταν γίνεται χρήση βίντεο, δυο είναι τα παράθυρα όπου βλέπουν οι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας : Το πρώτο είναι του ομιλών και το δεύτερο το προσωπικό του κάθε συμμετέχοντα.

Ο εκπαιδευτής, θα πρέπει να έχει παραχωρήσει την άδεια ομιλίας στους υπόλοιπους ώστε να μπορούν αυτοί να μιλήσουν ή να μεταφέρουν βίντεο. Πριν ξεκινήσει αυτή η διαδικασία θα πρέπει πρώτα ο εκπαιδευτής να βεβαιωθεί ότι όλοι διαθέτουν τα απαραίτητα εργαλεία για την επιτυχία της διαδικασίας. Αυτά είναι :

μικρόφωνο, ακουστικά και κάμερα. Επιπλέον, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν κάποιες δοκιμές ώστε να διαπιστωθεί η άρτια λειτουργία τους αλλά και να διορθωθούν οποιαδήποτε τεχνικά προβλήματα που θα μπορούσαν να υποβαθμίσουν τη διαδικασία.

Student interface

Σε αυτό το χώρο μπορεί να κινηθεί και να δραστηριοποιηθεί ο μαθητής. Έχει δηλαδή τη δυνατότητα να παρακολουθήσει τα μαθήματα που έχει δημιουργήσει ο εκπαιδευτής στο **Administrator interface**. Σε αντίθεση με τους υπόλοιπους χρήστες, ο μαθητής έχει την άδεια μόνο να παρακολουθεί μαθήματα και όχι να δημιουργεί, εκτός και αν κάποιος του το επιτρέψει.

Διαδικασία παρακολούθησης

Για να μπορέσει ο μαθητής να παρακολουθήσει κάποιο μάθημα, θα πρέπει πρώτα να έχει γραφτεί σε αυτό. Υπάρχουν δυο δυνατές περιπτώσεις :

- ▶ Εγγραφή του μαθητή από τον διαχειριστή

Ο διαχειριστής εγγράφει τον μαθητή σε συγκεκριμένα μαθήματα με ένα συγκεκριμένο όνομα και κωδικό χρήστη, που είναι απαραίτητα στο μαθητή ώστε να μπορεί να βλέπει τα συγκεκριμένα μαθήματα.

- ▶ Εγγράφεται ο μαθητής από μόνος του

Σε αυτήν την περίπτωση, ο διαχειριστής παραχωρεί τη δυνατότητα στο μαθητή να γραφτεί με το δικό του όνομα και κωδικό στο μάθημα που τον ενδιαφέρει, έτσι ώστε αυτόματα να μπορεί να τα βλέπει. Αυτή η δυνατότητα μπορεί να δοθεί σε κάποιο καθορισμένο αριθμό μαθημάτων και μόνο σε αυτά μπορεί να γραφτεί ο μαθητής από μόνος του.

Μετά από την εγγραφή, ο μαθητής έχει το δικαίωμα να αναζητήσει οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με το μάθημα που πρόκειται να παρακολουθήσει. Αυτό μπορεί να αφορά : τα περιεχόμενα του μαθήματος, τις δραστηριότητες που περιλαμβάνει (υποχρεωτικές ή όχι), το τύπο της κάθε δραστηριότητας (τεστ, κείμενο, ζωντανή συνδιάλεξη κτλ.) τις ημερομηνίες που είναι καθορισμένες κάποιες από τις δραστηριότητες κτλ. Πλέον, έχει τη δυνατότητα να βλέπει όλα τα μαθήματα στα οποία είναι εγγεγραμμένος (**Course Catalog**). Από εκεί μπορεί να επιλέξει το μάθημα στο οποίο θέλει να εκπληρώσει τις δραστηριότητες. Αυτό μπορεί να γίνει με δυο τρόπους :

► Επιλέγοντας από ένα συγκεκριμένο μάθημα τη δραστηριότητα που θέλει να εκπληρώσει.

► Επιλέγοντας από τη λίστα με τις προγραμματισμένες δραστηριότητες (**scheduled list**), αυτή που επιθυμεί.

Ο μαθητής μπορεί να λάβει μέρος σε δραστηριότητες τόσο προγραμματισμένες όσο και μη προγραμματισμένες. Οι μη προγραμματισμένες δραστηριότητες παρέχουν την ευκολία ότι μπορούν να πραγματοποιηθούν όταν μπορέσει ο μαθητής, ανεξάρτητα από τον τόπο και το χρόνο. Οι χρονικά καθορισμένες δραστηριότητες αναγράφονται ως προγραμματισμένες και αναφέρεται η ακριβής ώρα και μέρα που θα διεξαχθούν και επομένως μόνο τότε μπορεί να τις παρακολουθήσει ο εκπαιδευόμενος.

Αφού πραγματοποιήσει τις δραστηριότητες, αυτόματα αναγράφεται και η πρόοδος του μαθητή, ανάλογα με τα όρια που έχει θέσει ο εκπαιδευτής. Ο μαθητής μπορεί να ελέγξει την πρόοδό του από το **progress report** από όπου θα διαπιστώσει ποιες από τις δραστηριότητες δεν έχουν ακόμα αρχίσει, ποιες δεν έχουν τελειώσει, ποιες έχουν εκπληρωθεί με επιτυχία και ποιες με αποτυχία. Επιπλέον, μπορεί να δει και το βαθμό που έχει λάβει για κάθε δραστηριότητα. Αυτή η διαδικασία συμβαίνει αυτόματα. Μπορεί όμως και ο ίδιος ο εκπαιδευτής να διαμορφώσει το αποτέλεσμα ανεξάρτητα από τα όρια που έχει θέσει (π.χ. να λάβει υπόψη του κάποιες άλλες παραμέτρους με τις οποίες ο μαθητής μπορεί τελικά να περάσει σε μια δραστηριότητα).

Από το **progress report** μπορεί ο εκπαιδευόμενος να δει και κάποιες άλλες αναφορές όπως τις φορές που χρειάστηκαν για να μπορέσει να εκπληρώσει μια δραστηριότητα, το χρόνο που χρειάστηκε για την κάθε μια, τις ημερομηνίες που διεξήχθησαν.

Εκτός από τις ασύγχρονες δραστηριότητες, ο εκπαιδευόμενος μπορεί να πάρει μέρος και σε σύγχρονες (άμεσες και αλληλεπιδραστικές). Για παράδειγμα μπορεί ο εκπαιδευόμενος να λάβει μέρος σε συζήτηση με άλλους συμμετέχοντες (**online discussions**) όπου θέτονται κάποια θέματα για συζήτηση σχετικά με το μάθημα. Οι ενέργειες που μπορεί να κάνει κάθε συμμετέχοντας είναι :

- Αρχή ενός καινούργιου θέματος προς συζήτηση
- Απάντηση σε ένα ήδη υπάρχον θέμα για συζήτηση

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι δυνατή μόνο εάν το επιτρέψει ο διαχειριστής του συστήματος. Προσφέρεται επίσης το πλεονέκτημα της διατήρησης των κειμένων που έχουν καταγραφεί κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας, ώστε να μπορεί κάποιος εύκολα να τα αναζητήσει, αλλά και η αποστολή κάποιου αρχείου από τον ένα χρήστη στον/στους άλλον/άλλους. Κάθε συζήτηση μπορεί να ανήκει και σε μια συγκεκριμένη κατηγορία οπότε η αναζήτησή της να είναι ακόμα πιο εύκολη.

Εκτός όμως από το **online discussions**, είναι δυνατή και η αποστολή μηνυμάτων σε ένα συγκεκριμένο άτομο κάθε φορά, σε άμεσο χρόνο (**chat**). Τα μηνύματα αυτά όμως είναι ορατά από όλους τους συμμετέχοντες και μπορούν και αυτοί να ανταποκριθούν. Σε αυτή την περίπτωση όμως δεν είναι δυνατή η διατήρηση των καταγεγραμμένων κειμένων ούτε και η αποστολή κάποιου αρχείου.

Μέσα από το συγκεκριμένο περιβάλλον τηλεκαίδευσης, είναι δυνατή η παροχή χρήσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (**e-mail**), μόνο μετά από απόφαση του εκπαιδευτή. Εκτός ότι οι χρήστες μπορούν να επικοινωνούν και με αυτόν τον τρόπο, κυρίως χρησιμοποιείται αυτή η μέθοδος για την αποστολή υπενθυμιστικών μηνύματα πριν από μια συγκεκριμένη χρονικά καθορισμένη δραστηριότητα.

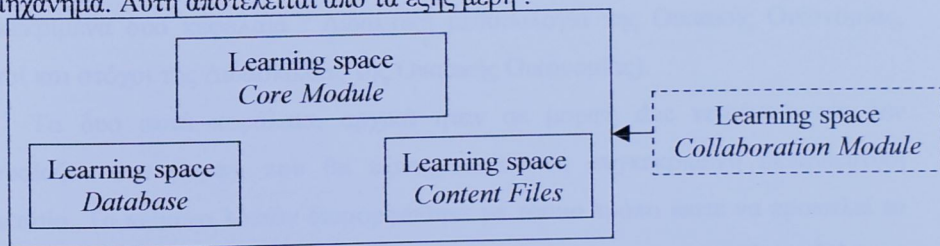
Η παρακολούθηση ενός μαθήματος μπορεί να γίνει άμεσα και αλληλεπιδραστικά μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτή. Αυτό απαιτεί τη προετοιμασία του εκπαιδευτή στο **Administrator interface** για την πραγματοποίηση **Live session**. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να γίνει παρουσίαση κάποιων κειμένων, να δοθούν κάποιες χρήσιμες διευθύνσεις στο διαδίκτυο σχετικές με το μάθημα αλλά και να πραγματοποιηθούν ερωτήσεις και τεστ σχετικά με την κατανόηση του μαθήματος. Αυτή η δραστηριότητα είναι πάντα καθορισμένη χρονικά από τον εκπαιδευτή τόσο για τη διάρκειά της όσο και για την ημερομηνία που θα λάβει χώρα.

Ο εκπαιδευόμενος συνήθως δεν έχει την άδεια να κάνει πολλές κινήσεις κατά τη διάρκεια του **Live session**. Για παράδειγμα, στην παρουσίαση κειμένων έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί, να επικοινωνεί με τον εκπαιδευτή αλλά και να επισκέπτεται τις διευθύνσεις που του ορίζει. Παρόλα αυτά ο καθηγητής μπορεί να δώσει την ευκαιρία σε κάποιον να κάνει κάποια παρουσίαση, να επέμβει στη ροή του μαθήματος αλλά και να επικοινωνήσει με τους άλλους εκπαιδευόμενους. Έχουν όμως την δυνατότητα όλοι οι εκπαιδευόμενοι να κάνουν ερωτήσεις και να αναζητούν την προσοχή του εκπαιδευτή για την επίλυση αποριών.

Η χρήση βίντεο και ήχου, πολλές φορές κρίνεται απαραίτητη παρόλο που δεν είναι υποχρεωτική. Με αυτόν τον τρόπο διευκολύνεται πολύ περισσότερο η διαδικασία διότι η επικοινωνία είναι πιο άμεση. Σε καμία περίπτωση όμως δεν δίνεται η δυνατότητα σε όλους να μιλούν ταυτόχρονα και να επεμβαίνουν στην κανονική ροή του μαθήματος. Κάτι τέτοιο εξάλλου δεν θα βοηθούσε τη διαδικασία αλλά αντίθετα, θα την επιβράδυνε. Σε κάθε περίπτωση ο εκπαιδευτής είναι αυτός που θα δώσει την άδεια στον εκπαιδευόμενο για να μιλήσει. Όλοι οι χρήστες μεταξύ τους έχουν την ευκαιρία να δουν ποιος ομιλεί κάθε φορά τόσο μέσω εικόνας όσο και μέσω ήχου (με τη βοήθεια της λίστας των συμμετεχόντων).

Τέλος, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα να καταγράψει και να σώσει μια ζωντανή συνδιάλεξη στην οποία συμμετείχε, με σκοπό την ανασκόπησή της σε μεταγενέστερο χρόνο. [6]

Για την καλύτερη κατανόηση του περιβάλλοντος του Learning Space, θα μπορούσαμε να παρουσιάσουμε σχηματικά την ελάχιστη δυνατή δομή που θεωρείται απαραίτητη για τη λειτουργία της πλατφόρμας και που μπορεί να εγκατασταθεί σε ένα μηχάνημα. Αυτή αποτελείται από τα εξής μέρη :

Τόσο το **Core** (απαιτείται) όσο και το **Collaboration Module** (μη απαιτούμενο) έχουν αναλυθεί νωρίτερα, στο παρόν κεφάλαιο.

Το **Learning space Database** αφορά μια ή περισσότερες βάσεις δεδομένων σχετικές με την πλατφόρμα. Αυτές αλληλεπιδρούν με το **Core Module** και χρησιμεύουν στην αναζήτηση σχετικών πληροφοριών με τα μαθήματα.

Το **Learning space Content Files** αφορά όλο το σχετικό υλικό για τα on-line μαθήματα, όπως τα κείμενα, τα τεστ κτλ.

Από την παρουσίαση του περιβάλλοντος της συγκεκριμένης πλατφόρμας, διαπιστώνουμε ότι παρέχονται πολλές επιλογές, που μπορούν να κάνουν τη διαδικασία της εκπαίδευσης προσίτη σε μεγάλο αριθμό χρηστών. Αυτές όμως οι δυνατότητες σχετίζονται και με την αξιοπιστία της, διότι σε καμία περίπτωση δεν επιδιώκεται η ευκολία σε βάρος της φερεγγυότητας της διεξαγωγής της εκπαίδευσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο : ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η πρακτική προσέγγιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσα από το συγκεκριμένο περιβάλλον επιτεύχθηκε πειραματικά, με την αξιοποίηση σχεδόν όλων των δυνατοτήτων που μας προσφέρει η εν λόγω πλατφόρμα έτσι ώστε σήμερα να παρουσιάζεται η δομή της διαδικασίας μάθησης ενός μαθήματος, ανάλογα με τους εκπαιδευτικούς σκοπούς που θέτονται κάθε φορά.

7.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η επιλογή του μαθήματος της Ειδικής Διδακτικής της Οικιακής Οικονομίας έγινε κατόπιν επιθυμίας σύνδεσης ενός ουσιαστικού μαθήματος, που μελετά την εκπαιδευτική διαδικασία, με ένα νέο τρόπο εκπαίδευσης που τροποποιεί πλέον τα δεδομένα της διδακτικής μεθοδολογίας. Επειδή η διαδικασία είναι πειραματική, δεν αξιοποιήθηκε ολόκληρο το περιεχόμενο του μαθήματος αλλά μέρος αυτού (συγκεκριμένα δυο κεφάλαια : Διδακτική μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας, Σκοποί και στόχοι της Διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας).

Τα δυο αυτά κεφάλαια, αρχικά ήταν σε μορφή doc κειμένου, και δεν παρουσίαζαν την μορφή που θα εξυπηρετούσε τη συγκεκριμένη εκπαιδευτική διαδικασία. Το κείμενο λοιπόν διαμορφώθηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να προκαλεί το εκπαιδευτικό ενδιαφέρον σε κάθε μαθητή και φυσικά να μην τον κουράζουν. Γι' αυτό κατασκευάστηκαν σελίδες Web, που όπως θα δούμε αργότερα, εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό την σύνδεση του μαθήματος με το περιβάλλον της πλατφόρμας. Το εργαλείο που επιλέχθηκε σε αυτήν την περίπτωση είναι το Dreamweaver Ultra Dev 4. Θα πρέπει να αναφερθεί όμως ότι χρησιμοποιήθηκε μόνο για την διαμόρφωση των σελίδων στην επιθυμητή μορφή και όχι για τη δημιουργία του περιβάλλοντος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, παρόλο που υπάρχει αυτή η δυνατότητα και μάλιστα μπορεί να συνδεθεί και να εξυπηρετηθεί μέσα από το Learning Space.

Η διαμόρφωση των σελίδων έγινε με σκοπό την προσέλκυση των μαθητών διατηρώντας όμως το νόημα του περιεχομένου του μαθήματος. Γι' αυτό το λόγο έγιναν οι παρακάτω κινήσεις :

- ▶ Τόσο η έκταση των σελίδων, όσο και η κάθε παράγραφος λαμβάνουν το μικρότερο δυνατό μέγεθος, ώστε να μην κουράζουν τον αναγνώστη.
- ▶ Τονίζονται τα καίρια σημεία στα οποία ο αναγνώστης θα πρέπει να δώσει μεγαλύτερη προσοχή και που ουσιαστικά θα πρέπει να θυμάται.
- ▶ Επιλογή ενός μικρού αριθμού εικόνων αλλά και κάποιων χρωμάτων εκτός του μαύρου-άσπρου, με σκοπό την δημιουργία ενός πιο ευχάριστου περιβάλλοντος.
- ▶ Η κάθε σελίδα αποτελεί κάθε φορά ένα αυτούσιο κομμάτι. Ωστόσο, επειδή δεν ήταν πάντα εφικτή η μικρή έκταση αυτών, επιλέχθηκαν κάποιες «λέξεις κλειδιά» που συνδέουν τις σχετικές σελίδες μεταξύ τους (*links*).
- ▶ Τα περιεχόμενα κάθε κεφαλαίου συνδέονται με τις ανάλογες σελίδες. Ωστόσο, κάθε σελίδα συνδέεται τόσο με την προηγούμενη όσο και με την επόμενη, ανάλογα με την ροή του αρχικού κειμένου. Οι σελίδες που δεν σχετίζονται νοηματικά, δεν αποτελούν και «αλυσίδα» μέσα στο κείμενο.

Η διαδικασία αυτή μπορεί να ακούγεται απλή και στη πραγματικότητα δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη δυσκολία στην τεχνική που ακολουθείται. Ωστόσο, απαιτείται αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα προκειμένου να διαμορφωθούν, διότι πρέπει να γίνεται προσεκτική επιλογή της κάθε σελίδας, ώστε όλοι οι παραπάνω στόχοι να ικανοποιούνται. Μέσα από ένα μικρό σχετικά κείμενο, προκύπτουν πολυάριθμες σελίδες, που πρέπει προσεκτικά να συνδέεται ή όχι η μια με την άλλη.

Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι από το πρώτο βήμα, οι κινήσεις που γίνονται οφείλουν να είναι μέσα στους γενικότερους εκπαιδευτικούς σκοπούς και όχι μόνο σε αυτούς του κάθε μαθήματος. Επειδή το περιβάλλον της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι ιδιαίτερο και σχετικά νέο για να γνωρίζουμε πολλά πράγματα, οφείλουμε να ήμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί από την αρχή διότι διαφορετικά ένα λάθος μπορεί να είναι καταλυτικό και για τη συνέχεια.

7.2 ΔΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Όπως αναφέραμε και στην αρχή του παρόντος κεφαλαίου, η διαδικασία κινείται μέσα σε πειραματικά πλαίσια. Στην ουσία μας ενδιαφέρει περισσότερο να γνωρίσουμε τις δυνατότητες της συγκεκριμένης πλατφόρμας στην πράξη. Γι' αυτό δεν θα γίνει κάποια ιδιαίτερη αναφορά στους λόγους για τους οποίους επιλέχθηκε η συγκεκριμένη δομή, από τη στιγμή μάλιστα που δεν θα παρουσιαστεί ολόκληρο το μάθημα τη Ειδικής Διδακτικής της Οικιακής Οικονομίας αλλά ένα ουσιαστικό μέρος αυτού. Το κομμάτι όμως του μαθήματος που θα παρουσιαστεί, βοηθά στην επιλογή

της συγκεκριμένης δομής, διότι διαφορετικά θα μπορούσαν να γίνουν τυχαίες επιλογές χωρίς καμιά ουσιαστική σημασία και σκοπό. Δηλαδή, στην πραγματικότητα δεν προσπαθούμε να εξυπηρετήσουμε τους εκπαιδευτικούς σκοπούς του μαθήματος μέσα από ένα καινούργιο τρόπο διδασκαλίας, αλλά να κατανοήσουμε τις δυνατότητες του συγκεκριμένου περιβάλλοντος τηλεκπαίδευσης σε πραγματικές συνθήκες.

Ύστερα από την παραπάνω διευκρίνιση, μπορεί να γίνει αρχικά η παρουσίαση και μετέπειτα η επεξήγηση του σκελετού της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής διαδικασίας του μαθήματος μέσα από τις δυνατότητες που μας προσφέρει το περιβάλλον του Learning Space. Ο σκελετός αποτελείται από τα εξής μέρη :

 Μάθημα: Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας

 Ενότητα: Παρουσίαση

 Δραστηριότητα: Εισαγωγή

 Ενότητα: Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας

 Δραστηριότητα: Παρουσίαση ενότητας

✓ **Δραστηριότητα:** Τεστ 1

 Ενότητα: Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας

 Δραστηριότητα: Παρουσίαση ενότητας

✓ **Δραστηριότητα:** Τεστ 2

 Ενότητα: Ζωντανή συζήτηση

 Δραστηριότητα: Ανακεφαλαίωση

 Δραστηριότητα: Τελική εξέταση

Σε κάθε ένα από τα παραπάνω μέρη έχουν συμβεί συγκεκριμένες ενέργειες, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους ώστε η διαδικασία να είναι ολοκληρωμένη, παρόλο που για τη δημιουργία του κάθε ενός γίνονται ξεχωριστές κινήσεις. Στη συνέχεια, θα γίνει συνοπτική επεξήγηση των παραπάνω μερών ενώ ακολουθεί η παρουσίαση όλων των ενεργειών που έγιναν μέσω του Learning Space για την υλοποίηση της του μαθήματος. Τα σύμβολα δεν είναι τυχαία αλλά προσδιορίζουν κάθε ένα από αυτά τα μέρη. Η δομή παρουσιάζεται αναλυτικά στο Παράρτημα Α όπως αυτή δίνεται από το Reports module στο Administrator Interface.

 Μάθημα: Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας : Είναι η επικεφαλίδα του μαθήματος. Από εκεί δίνονται ουσιαστικά οι γενικότερες οδηγίες και κατευθύνσεις.

 Ενότητα: Παρουσίαση : Είναι το κομμάτι της οργάνωσης των δραστηριοτήτων από τις οποίες αποτελείται η πρώτη ξεχωριστή ενότητα του μαθήματος.

 Δραστηριότητα: Εισαγωγή : Είναι η ενέργεια που θα πρέπει να εκπληρώσει ο μαθητής, αυτό δηλαδή που επιθυμεί ο καθηγητής από αυτόν να κάνει. Στη συγκεκριμένη περίπτωση αφορά μια μικρή εισαγωγή για τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

 Ενότητα: Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας : Αφορά ένα ξεχωριστό κεφάλαιο του μαθήματος από όπου δίνονται και οι επιμέρους κατευθύνσεις.

 Δραστηριότητα: Παρουσίαση ενότητας: Αφορά το κείμενο του συγκεκριμένου κεφαλαίου.

✓ **Δραστηριότητα:** Τεστ1: Αφορά μια δραστηριότητα εξέτασης του μαθητή.

 Ενότητα: Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας: Το δεύτερο ξεχωριστό κεφάλαιο του μαθήματος, ανήκει σε διαφορετική ενότητα.

 Δραστηριότητα: Παρουσίαση ενότητας : Το κείμενο του κεφαλαίου.

✓ **Δραστηριότητα:** Τεστ 2: Εξέταση του μαθητή.

 Ενότητα: Ζωντανή συζήτηση: Ξεχωριστή ενότητα μπορεί να αποτελέσει και το Live session από τη στιγμή που έχει ξεχωριστές επιμέρους δραστηριότητες.

 Δραστηριότητα: Ανακεφαλαίωση: Η παρουσίαση κάποιων ανακεφαλαιωτικών κειμένων σε άμεση και αλληλεπιδραστική επαφή.

 Δραστηριότητα: Τελική εξέταση: Τελικό τεστ των μαθητών σε άμεσο αλλά όχι αλληλεπιδραστικό χρόνο.

7.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, έχει επιλεγεί μια συγκεκριμένη δομή και διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθηθεί από κάποιον μαθητή προκειμένου να θεωρηθεί η παρακολούθηση του μαθήματος ολοκληρωμένη και επιτυχής. Από τη στιγμή λοιπόν που το υλικό του μαθήματος ήταν σε κατάλληλη μορφή πλέον για να συνδεθεί με το Learning Space, δεν υπήρχε τίποτε άλλο παρά να καθοριστεί η διαδικασία. Εκτός από την περιγραφή της στο παρόν κεφάλαιο, παραθέτονται στο

τέλος και τα ανάλογα παραρτήματα όπου παρουσιάζεται και η διαδικασία στην πράξη. Αυτή πήρε την εξής μορφή :

Μάθημα: Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας

Αποτελεί την αρχή της διαδικασίας, καθώς ορίζεται στο **Planner module**, ο τίτλος του μαθήματος και ο αριθμός που θα έχει αυτό για εύκολη αναζήτηση. Μπορεί να γίνει μια σύντομη περιγραφή του μαθήματος ώστε να είναι σε θέση ο κάθε ένας που το βλέπει να αντιλαμβάνεται και το περιεχόμενό του. Σε κάθε μάθημα υπάρχει ένας συγκεκριμένος κωδικός, τον οποίο επιλέγει αυτόματα η πλατφόρμα. Είναι δυνατή η αλλαγή αυτού, αλλά σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να είναι μοναδικός. Υπάρχει η δυνατότητα της ύπαρξης ανακοινώσεων από τον εκπαιδευτή προς τους μαθητές, κάθε φορά που αυτοί ανοίγουν το συγκεκριμένο μάθημα, αλλά σε αυτή την περίπτωση δεν έχει γίνει κάποια τέτοια επιλογή. Έχει επιλεγεί μια συγκεκριμένη βάση από την οποία παρέχεται η δυνατότητα της συζήτησης (**Discussion Database**). Δεν έχουν καθοριστεί χρονικά όρια μέσα στα οποία θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί όλες οι δραστηριότητες του μαθήματος, διότι αυτό θα πρέπει να αφήνεται στην κρίση και στις δυνατότητες του κάθε μαθητή.

Μέσα στο μάθημα θα μπορούσαν να είχαν επιλεγεί κάποιες δραστηριότητες ως επιλογής. Από τη στιγμή που αυτό δεν έχει γίνει, δεν απαιτείται να συμπληρωθεί καμιά τέτοια δραστηριότητα (π.χ. θα μπορούσαν να οριστούν δυο δραστηριότητες ως επιλογής, αλλά ο μαθητής να είναι υποχρεωμένος να επιλέξει μια από αυτές). Επιπλέον, οι μαθητές δεν έχουν το δικαίωμα να γραφτούν στο μάθημα από μόνοι τους, ούτε να το εγκαταλείψουν με δική τους πρωτοβουλία. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο εάν το αποφασίσει ο εκπαιδευτής. Μέσα από το συγκεκριμένο περιβάλλον εκπαίδευσης, οι μαθητές μπορούν να στέλνουν **e-mail** μόνο στον εκπαιδευτή και όχι μεταξύ τους, ώστε να αποφευχθεί η ανταλλαγή ίσως κάποιου χρήσιμου υλικού. Επιτρέπεται όμως η συζήτηση μεταξύ τους και η αποστολή μηνυμάτων (**chat**), όπως θα συνέβαινε στην πραγματική αίθουσα. Το μάθημα θα θεωρηθεί ότι έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία μόνο εφόσον οι μαθητές διεξάγουν όλες τις δραστηριότητες με επιτυχία. Ο ελάχιστος βαθμός που έχει καθοριστεί για να θεωρηθεί ολοκληρωμένο το μάθημα είναι το 50%. (Παράρτημα Β)

Ενότητα: Παρουσίαση

Τόσο οι ενότητες όσο και οι δραστηριότητες, όπως έχουμε αναφέρει στο προηγούμενο κεφάλαιο, δημιουργούνται στο **Planner module**. Το μάθημα θα πρέπει να χωριστεί σε διάφορες ενότητες, ανάλογα με τις δραστηριότητες που καθορίζει ο

εκπαιδευτής. Αυτές μπορεί να είναι διαφορετικές από ενότητα σε ενότητα γι' αυτό και είναι απαραίτητος ο διαχωρισμός του μαθήματος σε αυτές. Στη συγκεκριμένη ενότητα καθορίζεται και πάλι η περιγραφή, ο κωδικός και το όνομα. Δίνεται η δυνατότητα να τη βλέπουν οι μαθητές όποτε επιθυμούν, ωστόσο απαιτείται η παρακολούθηση έστω και μια φορά, πριν προχωρήσουν παρακάτω. Αυτό επιλέχθηκε διότι δίνονται χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με το μάθημα και τη διαδικασία παρακολούθησης. Δεν προαπαιτούνται κάποιες ενότητες ή δραστηριότητες ενώ, δεν ορίζονται χρονικά όρια, αφού δεν κρίνεται απαραίτητο σε αυτό το σημείο. Επιπλέον, δεν βαθμολογείται η συγκεκριμένη ενότητα καθώς δεν θα ήταν επιθυμητό κάτι τέτοιο από μια απλή παρακολούθηση. (Παράρτημα Β)

Δραστηριότητα: Εισαγωγή

Αφορά την δραστηριότητα που πρέπει να πραγματοποιηθεί με επιτυχία για τη συγκεκριμένη ενότητα. Αφού έχει δοθεί η περιγραφή και ο κωδικός, ορίζεται το σημείο από το οποίο θα αναζητηθεί το περιεχόμενο που θα παρουσιαστεί (**URL**) βάση του διαδικτύου (**WEB-based**). Οι υπόλοιπες ενέργειες (**activity file, parameters, working directory, volume label, volume title, configuration**) πρέπει να προσδιοριστούν εφόσον το υλικό που θα παρουσιαστεί θα αναζητηθεί μέσω του τοπικού δικτύου (**LAN-based**). Στη συγκεκριμένη περίπτωση ορίζεται το **URL** όπου ο εκπαιδευτής μπορεί να δει πως θα παρουσιάζεται αυτό, προτού εκδοθεί το μάθημα. Δεν καθορίζονται χρονικά όρια, ενώ κάθε μαθητής μπορεί να βλέπει αυτή τη δραστηριότητα όποτε επιθυμεί. Κάθε φορά που συμβαίνει αυτό, καταγράφεται στο **Results module** ώστε να μπορεί ο εκπαιδευτής να παρακολουθεί τις κινήσεις των μαθητών. Από την πρώτη φορά που θα παρακολουθήσει κάποιος μαθητής τη δραστηριότητα, αυτόματα αυτή συμπληρώνεται ως ολοκληρωμένη, ανεξάρτητα με τη δυνατότητα που παρέχεται στο μαθητή να την παρακολουθήσει ξανά. Αυτό επιλέγεται διότι το υλικό που παρουσιάζεται δίνει απλά πληροφορίες για τη διαδικασία που θα ακολουθήσει, πράγμα που μπορεί να χρειαστεί να δει κάποιος αρκετές φορές. Σε καμία περίπτωση η δραστηριότητα αυτή δεν βαθμολογείται, γι' αυτό και παρουσιάζεται τέτοια ελαστικότητα. (Παράρτημα Β)

Ενότητα: Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας

Εάν το μάθημα πραγματοποιούταν σε πραγματική αίθουσα διδασκαλίας, θα αφορούσε το κεφάλαιο του μαθήματος που ονομάζεται «Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας». Αφού προσδιοριστεί η περιγραφή και ο κωδικός της ενότητας, επιλέγεται ως απαραίτητη η παρακολούθηση της ενότητας. Οι μαθητές

μπορούν να την παρακολουθούν μέχρι να την εκπληρώσουν με επιτυχία και μετά από αυτό δεν θα έχουν τη δυνατότητα της επανάληψης της παρακολούθησης. Αυτό επιλέγεται ώστε οι μαθητές να μην μπορούν να έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο του μαθήματος όταν για παράδειγμα θα πρέπει να πραγματοποιήσουν κάποιο τεστ. Ως προαπαιτούμενο της ενότητας αυτής, έχει οριστεί η προηγούμενη που αφορά την παρουσίαση. (Δεν μπορεί ο μαθητής που δεν έχει παρακολουθήσει την ενότητα της Παρουσίασης να παρακολουθήσει την ενότητα της Διδακτικής Μεθοδολογίας της Οικιακής Οικονομίας). Δεν καθορίζονται χρονικά όρια ώστε να δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να την εκπληρώσουν όποτε επιθυμούν. Οποιαδήποτε ενότητα ή δραστηριότητα θα μπορούσε να αυτοσυμπληρωθεί ως ολοκληρωμένη σε περίπτωση που κάποια άλλη ενότητα ή δραστηριότητα είχε πραγματοποιηθεί από κάποιο μαθητή με ικανοποιητικό ποσοστό. Ούτε σε αυτή την περίπτωση, ούτε σε καμία από αυτές που θα ακολουθήσουν δεν γίνεται αυτή η επιλογή διότι κάθε δραστηριότητα ή ενότητα είναι ανεξάρτητη και υπάρχουν συγκεκριμένες απαιτήσεις για να συμπληρωθούν. Επιλέγεται η καταγραφή του βαθμού του κάθε μαθητή ενώ για να περάσει σε αυτή την ενότητα θα πρέπει να έχει περάσει τις δραστηριότητες που την αποτελούν. Σε αυτή τη περίπτωση, η μόνη δραστηριότητα που βαθμολογείται είναι το τεστ. Ο ελάχιστος βαθμός που απαιτείται είναι 50%. Κάθε ενότητα έχει και μια συγκεκριμένη βαρύτητα που καταμετρείται με ακέραιους θετικούς αριθμούς και στην ουσία δηλώνει το ποσοστό που θα λαμβάνει αυτή στον τελικό βαθμό του μαθήματος. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η βαρύτητα της ενότητας έχει βαθμό 1. Στο σύνολο του μαθήματος, έχει ποσοστό 25% διότι κάποια από τις παρακάτω δραστηριότητες έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα. (Παράρτημα Β)

Δραστηριότητα: Παρουσίαση ενότητας

Είναι μια από τις δυο δραστηριότητες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της παραπάνω ενότητας. Ορίζεται η περιγραφή, ο κωδικός και η πηγή που θα αναζητηθεί το περιεχόμενο (**URL**). Δεν είναι προγραμματισμένη δραστηριότητα οπότε και δεν δίνονται χρονικά όρια. Επιτρέπεται η επικοινωνία των μαθητών και του εκπαιδευτή μέσω του **discussion board** ενώ παράλληλα καταγράφεται οποιαδήποτε κίνηση των μαθητών στο **Results module**. Δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να καθορίσουν οι ίδιοι πότε έχουν κατανοήσει το περιεχόμενο ώστε και να ορίσουν πότε έχει ολοκληρωθεί η δραστηριότητα. Δηλαδή, δεν ορίζεται από τον εκπαιδευτή πόσες φορές μπορούν να ανατρέξουν σε αυτή τη δραστηριότητα, διότι αυτό κυμαίνεται από μαθητή σε μαθητή. Από τη στιγμή όμως που θα επιλέξουν ότι η

παρακολούθηση έχει ολοκληρωθεί, δεν έχουν τη δυνατότητα να την παρακολουθήσουν ξανά ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν επιβλέπεται από τους μαθητές το περιεχόμενο του μαθήματος παράλληλα με τη διεξαγωγή του παρακάτω τεστ. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα δεν βαθμολογείται διότι αφορά απλή παρακολούθηση του περιεχομένου του μαθήματος. (Παράρτημα Β)

✓ **Δραστηριότητα: Τεστ1**

Αφορά μια απαιτούμενη δραστηριότητα για την παραπέρα παρακολούθηση του μαθήματος. Ορίζεται η περιγραφή της δραστηριότητας, ο κωδικός και το σημείο από όπου θα την αναζητήσει το Learning Space (**URL**). Η επικοινωνία μέσω συζήτησης (**Discussion Board**) εδώ δεν επιτρέπεται. Αυτή η δραστηριότητα έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει συγκεκριμένη ημερομηνία δηλαδή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί το τεστ πριν από αυτή. Γι ' αυτό το λόγο επιλέγεται και η αποστολή υπενθυμιστικών **e-mail** τρεις μέρες πριν από την διεξαγωγή της, ώστε να είναι προετοιμασμένοι οι μαθητές που επιθυμούν να το πραγματοποιήσουν τη συγκεκριμένη ημερομηνία, ως προς την παρακολούθηση της προηγούμενης δραστηριότητας που προαπαιτείται. (Αυτό σημαίνει ότι εάν δεν έχουν ολοκληρώσει την δραστηριότητα της παρουσίασης της ενότητας, δεν μπορούν να πραγματοποιήσουν το τεστ). Εάν αποτύχουν την πρώτη φορά έχουν το δικαίωμα να το επαναλάβουν μέχρι να το ολοκληρώσουν με επιτυχία. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να έχουν απαντήσει σωστά τουλάχιστον στο 50% των ερωτήσεων. Κάθε φορά που οι μαθητές ξεκινούν αυτή τη δραστηριότητα, αυτό καταγράφεται στο **Results module** μαζί και με το βαθμό που επιτυγχάνουν. Από τη στιγμή που θα περάσουν με επιτυχία το τεστ, δεν μπορούν να το επαναλάβουν ξανά.

Αυτή η δραστηριότητα αφορά το τεστ που δημιουργήθηκε στο **Materials Module**. Το τεστ από την άλλη δημιουργήθηκε από τις ερωτήσεις που φτιάχτηκαν στο ίδιο module. Παράδειγμα ερωτήσεως που περιέχεται στο τεστ1 παρουσιάζεται στο Παράρτημα Β. Οι ερωτήσεις είναι συγκεκριμένες και δεν επιλέχθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση η σύντομη ανάπτυξη διότι ακόμα και οποιοδήποτε ορθογραφικό λάθος, τόσο του εκπαιδευτή όσο και του εκπαιδευόμενου, θα ακύρωνε μια σωστή απάντηση (Παράρτημα Β). Από τη στιγμή που δημιουργήθηκαν οι ερωτήσεις, επιλέχθηκαν και τοποθετήθηκαν με τη σειρά που θα παρουσιάζονται και στο τεστ για όλους τους μαθητές. (Θα μπορούσε να είχε επιλεγεί και η τυχαία παρουσίαση των ερωτήσεων που θα ήταν και μοναδική για κάθε μαθητή). Κάθε

ερώτηση έχει χρονικό περιορισμό κάποιων δευτερολέπτων, ενώ στην περίπτωση που δεν απαντηθεί μια ερώτηση δεν δίνεται η δυνατότητα της επιστροφής σε αυτή αργότερα. Τέλος, επιλέγεται και το μάθημα στο οποίο θα χρησιμοποιηθεί το συγκεκριμένο τεστ.

Ενότητα: Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας

Είναι η επόμενη ενότητα που αφορά το κεφάλαιο των «Σκοπών και στόχων της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας». Και σε αυτήν την περίπτωση ορίζονται το όνομα, ο κωδικός και η περιγραφή της ενότητας. Η επιτυχημένη παρακολούθηση είναι υποχρεωτική για τη συνέχεια της διαδικασία ενώ, σαν προαπαιτούμενη έχει οριστεί η προηγούμενη ενότητα. Μόλις ολοκληρωθεί η επιτυχημένη παρακολούθηση, ο μαθητής δεν έχει τη δυνατότητα να την επαναλάβει. Χρονικά όρια δεν έχουν προσδιοριστεί. Ο ελάχιστος δυνατός βαθμός έχει οριστεί στο 50% ενώ η βαρύτητα της προσδιορίζεται με το βαθμό 1 (25% του συνολικού βαθμού).

Δραστηριότητα: Παρουσίαση ενότητας

Προσδιορίζεται το όνομα, ο κωδικός, η περιγραφή και το σημείο από το οποίο θα αναζητήσει το Learning Space το περιεχόμενο του μαθήματος. Η διαδικασία είναι υποχρεωτική, ενώ η επικοινωνία (**discussion**) επιτρέπεται. Δεν είναι προγραμματισμένη διαδικασία και παράλληλα δεν έχει τεθεί χρονικό όριο για την εκπλήρωση της δραστηριότητας, καθώς αυτό μπορεί να διαφέρει από μαθητή σε μαθητή. Οι ίδιοι οι μαθητές ορίζουν πότε η παρακολούθηση έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία και γι' αυτό μπορούν να την πραγματοποιούν όσες φορές θέλουν μέχρι να την ολοκληρώσουν. Από τη στιγμή όμως που θα ολοκληρωθεί, δεν έχουν τη δυνατότητα να την επαναλάβουν. Οποιαδήποτε κίνηση των μαθητών καταγράφεται (πόσες φορές παρακολούθησαν, πόσο χρονικό διάστημα αφιέρωσαν, κτλ) ενώ, όπως είναι λογικό, δεν βαθμολογείται.

Δραστηριότητα: Τεστ 2

Είναι το τεστ που έχει δημιουργηθεί στο **Materials module** και που συνδέεται με τη συγκεκριμένη ενότητα. Στο **Planner module**, δίνεται το όνομα, η περιγραφή και ο κωδικός της δραστηριότητας, που όπως και σε κάθε δραστηριότητα, πρέπει να είναι μοναδικά. Επιπλέον, επιλέγεται το τεστ, ενώ παράλληλα ο εκπαιδευτής μπορεί να δει τη διεξαγωγή του τεστ πριν δημοσιεύσει το μάθημα. Το τεστ είναι υποχρεωτικό και για να συμπληρωθεί με επιτυχία η συγκεκριμένη δραστηριότητα, και κατ' επέκταση η ενότητα, θα πρέπει ο μαθητής να έχει απαντήσει τουλάχιστον το

50% των ερωτήσεων σωστά. Γι' αυτό μπορεί να το επαναλάβει μέχρις ότου το συμπληρώσει με επιτυχία. Μόλις όμως το ολοκληρώσει, δεν μπορεί να επανέλθει ξανά σε αυτό. Το τεστ είναι προγραμματισμένο να ξεκινήσει μια συγκεκριμένη ημερομηνία (δηλαδή δεν μπορεί να ξεκινήσει πριν από αυτή) παρόλο που θα μπορούσε να μην είχε επιλεγεί αυτή η δραστηριότητα ώστε κάθε μαθητής να ξεκινά όποτε ολοκληρώνει με επιτυχία την προηγούμενη δραστηριότητα (είναι προαπαιτούμενη). Ο χρονικός καθορισμός κάποιας δραστηριότητας επιλέγεται όταν ο εκπαιδευτής επιθυμεί να βρίσκονται χρονικά οι μαθητές του πάνω-κάτω στο ίδιο σημείο του μαθήματος ώστε να μην υπάρχουν σημαντικά κενά μεταξύ τους. Επειδή λοιπόν υπάρχει χρονικό όριο, έχει επιλεγεί η δυνατότητα της αποστολής υπενθυμιστικών **e-mail** τρεις μέρες πριν τη διεξαγωγή του τεστ, ώστε όποιος μαθητής επιθυμεί να το πραγματοποιήσει τη συγκεκριμένη ώρα και μέρα, να έχει ολοκληρώσει την προηγούμενη δραστηριότητα. Οποιαδήποτε κίνηση των μαθητών, καθώς και ο βαθμός που επιτυγχάνουν κάθε φορά, καταγράφεται στο **Results module**. Στο Παράρτημα Β παρουσιάζεται ένα παράδειγμα καταγραφής αποτελεσμάτων από κάποιον υποθετικό μαθητή που έλαβε μέρος στο τεστ 2.

Στο **Materials module** που έχει δημιουργηθεί το τεστ, ορίζονται το όνομα, ο τίτλος και η περιγραφή του. Αφού επιλεγούν οι ερωτήσεις, τοποθετούνται με τη σειρά που επιθυμεί ο εκπαιδευτής να εμφανιστούν. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, έχει επιλεγεί ότι οι μαθητές πρέπει να απαντήσουν για να συνεχίσουν και δεν μπορούν να επιστρέψουν πίσω σε προγενέστερη ερώτηση. Ο χρόνος που έχουν για κάθε ερώτηση είναι όμως λίγο μεγαλύτερος από το προηγούμενο τεστ. Τέλος, επιλέγεται και το μάθημα στο οποίο θα χρησιμοποιηθεί το συγκεκριμένο τεστ. Παράδειγμα ερωτήσεως που χρησιμοποιείται στο τεστ παρουσιάζεται στο Παράρτημα Β.

Ενότητα: Ζωντανή συζήτηση

Η τελευταία αυτή ενότητα, στην ουσία οργανώνει την διαδικασία της ζωντανής συζήτησης που θα πραγματοποιηθεί ανάμεσα στους μαθητές και τον εκπαιδευτή. Δημιουργείται επίσης στο **Planner module**. Η ενότητα χωρίζεται, όπως θα δούμε και παρακάτω, σε δυο δραστηριότητες. Δεν καθορίζονται χρονικά όρια για αυτήν, καθώς κάθε δραστηριότητα εκπληρώνεται σε διαφορετικές χρονικές στιγμές. Μπορεί κάποιος να παρακολουθεί την ενότητα, μέχρι να την ολοκληρώσει με επιτυχία. Επειδή στην προκειμένη περίπτωση αφορά δραστηριότητες που έχουν σχέση με αλληλεπίδραση, στην ουσία ολοκληρώνεται όταν το τεστ ολοκληρωθεί με επιτυχία, διότι η επικοινωνία αφορά ένα ξεχωριστό κομμάτι της ενότητας που δεν

βαθμολογείται. Ο ελάχιστος βαθμός που απαιτείται είναι το 50% (στην ουσία είναι ο βαθμός του τεστ) ενώ η βαρύτητα της είναι 2 (σε σχέση με τις δυο προηγούμενες που ήταν ένα) έτσι ώστε να συμπεριλαμβάνεται στο 50% του τελικού βαθμού. Ως προαπαιτούμενο της ενότητας είναι η προηγούμενη ενότητα των «Σκοπών και Στόχων της Διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας» Οποιαδήποτε ενέργεια των μαθητών καταγράφεται στο **Results module**. (Παράρτημα Β)

Δραστηριότητα: Ανακεφαλαίωση

Ουσιαστικά οργανώνονται στο **Planner module** οι ενέργειες που έγιναν στο **Materials module**. Αυτό που βλέπουμε στο πρώτο αφορά το όνομα της δραστηριότητας, την περιγραφή της και τον κωδικό της. Επιλέγεται ένα από τα **Live Session** που πραγματοποιήθηκε στο δεύτερο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, επειδή πρόκειται για ανακεφαλαίωση των κειμένων που έχουν ήδη διαβάσει, υποθετικά, οι μαθητές, η δραστηριότητα είναι επιλογής, δηλαδή μπορούν να μην την παρακολουθήσουν οι μαθητές που δεν το επιθυμούν. Υπάρχει η δυνατότητα της υπενθύμισης δυο μέρες πριν αυτή πραγματοποιηθεί μέσω **e-mail**, ενώ οι κινήσεις των μαθητών, καταγράφονται στο **Results module**.

Στην πραγματικότητα, αυτό που μας ενδιαφέρει να δούμε είναι πως δημιουργήθηκε το **Live Session** στο **Materials module**. Όπως έχει ήδη αναφερθεί στο προηγούμενο κεφάλαιο, μπορεί να αποτελείται αυτό από **Whiteboards**, **Follow me Sets** και **Assessments**. Το συγκεκριμένο **Live Session** αφορά μόνο τα δυο πρώτα. Κατά την επιλογή της δημιουργίας του **Whiteboard** δίνεται το όνομα και η περιγραφή αλλά και ο **server** πάνω στον οποίο βασίζεται η επικοινωνία. Επιλέγεται το κείμενο ή το αρχείο της παρουσίασης, που έχει δημιουργήσει ο εκπαιδευτής και που συνδέεται με το περιβάλλον της τηλεκπαίδευσης αυτόματα αφού επιλεγεί. Τέλος επιλέγονται και τα **Live Session** στα οποία θα χρησιμοποιηθεί αυτό. Μπορεί να γίνει η παρουσίαση κάποιου κειμένου ή αρχείου πολλές φορές, όπως θα γινόταν και στην πραγματική αίθουσα, γι' αυτό υπάρχει η δυνατότητα της επαναχρησιμοποίησης αυτού σε πολλές προγραμματισμένες δραστηριότητες. Κατά την επιλογή του **Follow me Sets**, δίνεται το όνομα και μια σύντομη περιγραφή του. Επιλέγονται τα κατάλληλα **links** στα οποία έχει δοθεί και ένας ανάλογος τίτλος ώστε να εμφανίζεται αυτός αντί της διεύθυνσης της ιστοσελίδας.

Από τη στιγμή που δημιουργήθηκαν το **Whiteboard** και το **Follow me Sets**, μπορούν πλέον να προστεθούν στο **Live Session** (στο **Materials module**). Δίνεται το όνομα και μια μικρή περιγραφή αλλά και ο **Collaboration Server** μέσω του οποίου

θα επιτευχθεί η επικοινωνία. Έχει επιλεγεί η αλληλεπιδραστική επικοινωνία των μαθητών με τον εκπαιδευτή (**Moderate**) (θα μπορούσε να είχε γίνει η επιλογή της μονόπλευρης επικοινωνίας, όπου ο εκπαιδευτής θα μιλούσε και οι μαθητές απλά θα άκουγαν-**Broadcast**), γιατί εξυπηρετούνται οι σκοποί της συγκεκριμένης διαδικασίας. Η διαδικασία θα πραγματοποιηθεί συγκεκριμένη ώρα και μέρα (Παράρτημα Β). Μπορεί όμως να γίνει η επιλογή της επανάληψής της περιοδικά, π.χ. να γίνεται κάθε Τετάρτη στις 12.00 μ.μ. για τρεις εβδομάδες. Αυτόματα θα δημιουργηθούν τρία **Live Session** όπου θα παρουσιάζουν τρεις διαφορετικές ημερομηνίες, την ίδια όμως ώρα, καθώς θα παραμένουν ίδιες και όλες οι υπόλοιπες επιλογές. Η διαδικασία θα πραγματοποιηθεί αυτές τις προγραμματισμένες τρεις φορές. Επιλέγονται τόσο το **Whiteboard** όσο και το **Follow me Sets** από τους αντίστοιχους καταλόγους. Επιλέγονται όλα τα κατάλληλα εργαλεία που θα διευκολύνουν τη διαδικασία, (**Screen Sharing, Q&A, Chat, Whiteboard, Follow me Sets**) διότι το κάθε ένα από αυτά χρησιμεύει για μια συγκεκριμένη ενέργεια. Εφόσον είναι δυνατή η επιλογή βίντεο και ήχου, μπορεί να πραγματοποιηθεί η παρουσίαση και συζήτηση με ακόμα πιο εύκολο τρόπο. Από εκεί και πέρα, όλες οι δυνατότητες βρίσκονται στα χέρια του εκπαιδευτή, ο οποίος θα καθορίσει και την πορεία της διαδικασίας. Τέλος, γίνεται η επιλογή της καταγραφής της, ώστε όποιος επιθυμεί και έχει τη δυνατότητα να αναζητά πληροφορίες σχετικά με αυτή.

Δραστηριότητα: Τελική εξέταση

Η διαδικασία της τελικής εξέτασης οργανώνεται στο **Planner module**, όπου αρχικά δίνεται το όνομα, η περιγραφή και ο κωδικός της διαδικασίας. Μέσα από τον κατάλογο με τα **Live Session** επιλέγεται αυτό που έχει δημιουργηθεί στο **Materials module** και που εξυπηρετεί τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση αφορά το τελικό τεστ στο οποίο θα πρέπει να διαγωνιστούν οι μαθητές ζωντανά, σε επικοινωνία δηλαδή με τον εκπαιδευτή τους. Είναι υποχρεωτική δραστηριότητα και η ελάχιστη βαθμολογία που θα πρέπει να έχει λάβει κάποιος σε αυτή είναι το 50%. Επειδή είναι άμεση και θα πραγματοποιηθεί μόνο μια φορά, επιλέγεται η αποστολή **e-mail** σε όλους τους μαθητές αρκετό χρονικό διάστημα πριν αυτή λάβει χώρα, ώστε όλοι να έχουν εκπληρώσει έγκαιρα τις προηγούμενες ενότητες. Δεν προαπαιτείται η προηγούμενη δραστηριότητα καθώς αυτή είναι επιλογής. Τα αποτελέσματα των μαθητών καταγράφονται στο **Results module**. Τέλος, καθορίζονται και τα χρονικά περιθώρια των μαθητών προκειμένου να εκπληρώσουν το τεστ.

Όπως έχουμε αναφέρει και προηγουμένως, στο **Materials module** θα γίνουν όλες οι ενέργειες που αφορούν το συγκεκριμένο **Activity**. Δίνεται το όνομα, η περιγραφή και ο **Collaboration Server** από όπου θα βασιστεί η επικοινωνία των δυο μερών. Η επικοινωνία είναι και πάλι αλληλεπιδραστική (συμμετέχουν δηλαδή τόσο οι μαθητές όσο και ο εκπαιδευτής), ενώ η διαδικασία καταγράφεται για μεταγενέστερη χρήση από τους ενδιαφερόμενους. Επιλέγεται συγκεκριμένη ώρα και μέρα αλλά και το χρονικό πλαίσιο. Από τον κατάλογο με τα τεστ, επιλέγεται αυτό που θα χρησιμοποιηθεί στη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Αυτό έχει δημιουργηθεί επίσης στο **Materials module**, όπως δημιουργήθηκαν και όλα τα προηγούμενα, χωρίς να τροποποιηθεί η διαδικασία. Παράδειγμα ερωτήσεως που χρησιμοποιείται στο συγκεκριμένο τεστ, παρουσιάζεται στο Παράρτημα Β. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι μόνο το **Q&A**, ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν επικοινωνούν οι μαθητές μεταξύ τους αλλά θα μπορούν να ρωτούν τον εκπαιδευτή οποιαδήποτε απορία τους. Δεν γίνεται η επιλογή βίντεο και ήχου, για διασφάλιση της διαδικασίας. Συνήθως τα εργαλεία αυτά είναι χρήσιμα για διευκόλυνση και επιτάχυνση της ζωντανής συζήτησης όταν είναι πολλοί οι συμμετέχοντες και επιθυμούν να μιλήσουν όλοι. Σε αντίθεση με αυτή την περίπτωση, είναι περισσότερο αναγκαία η εξασφάλιση της αξιοπιστίας της διαδικασίας, παρά η γρήγορη εκπλήρωσή της. (Παράρτημα Β)

7.4 ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Μέσα από το περιβάλλον τηλεκπαίδευσης του Learning Space, η παρακολούθηση του μαθήματος από τον μαθητή είναι μια εύκολη διαδικασία, διότι παρουσιάζονται όλες οι δυνατές επιλογές που έχει χωρίς να χάνει χρόνο ψάχνοντας γι' αυτό που θέλει. Δίνοντας το όνομά του και τον κωδικό του, μπαίνει κατευθείαν στο περιβάλλον του Learning Space, έχοντας μπροστά του την επιλογή της αναζήτησης μέσα από κατάλογο όλων των μαθημάτων, ή έχοντας τη δυνατότητα να ξεκινήσει μόνο από αυτά που τον αφορούν.

Επιλέγοντας τον κατάλογο των μαθημάτων μπορεί να αναζητήσει πληροφορίες για όλα τα μαθήματα στα οποία είναι εγγεγραμμένος (περιγραφή μαθήματος, όνομα εκπαιδευτή, ενότητες μαθήματος). Επιλέγοντας το μάθημα το οποίο επιθυμεί να παρακολουθήσει, παρουσιάζονται όλες οι ενότητες και η δραστηριότητες αυτού. Στο παράδειγμα του Παραρτήματος Γ, φαίνεται ότι η

παρακολούθηση που έχει γίνει από το συγκεκριμένο άτομο, έχει πραγματοποιηθεί με επιτυχία μόνο για τις τρεις πρώτες ενότητες. Για να είναι επιτυχημένη η παρακολούθηση σε όλο το μάθημα, πρέπει να ολοκληρωθεί και η τελευταία ενότητα, που αφορά το **Live Session**.

Εκτός από αυτές τις επιλογές που αφορούν τη δομή του μαθήματος, υπάρχει επίσης η δυνατότητα της επίβλεψης της προόδου του μαθητή μέσα από μία λεπτομερή λίστα που καταγράφονται όλες οι ενέργειες του μαθητή (ημερομηνία, βαθμός, αριθμός επαναλήψεων). Βλέπει δηλαδή, πόσες φορές χρειάστηκε π.χ. να επαναλάβει το τεστ2 για να το ολοκληρώσει με επιτυχία, ποιες μέρες παρακολούθησε την ενότητα των Σκοπών και Στόχων της Διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας κτλ. Αυτός ο κατάλογος μπορεί να είναι μακροσκελής αλλά παράλληλα είναι αναλυτικός.

Κάθε προγραμματισμένη δραστηριότητα παρουσιάζεται από ένα ξεχωριστό κατάλογο (**Schedule list**) ώστε να τονίζονται αυτές περισσότερο και να γνωρίζει κάθε μαθητής πότε θα πρέπει να είναι σε ετοιμότητα. Μέσα από την επιλογή κάθε τέτοιας δραστηριότητας, μπορεί να λάβει αναλυτικές πληροφορίες για αυτή, και μπορεί να την πραγματοποιήσει μόνο την ώρα και μέρα που έχει οριστεί.

Οι δυνατότητες των **Discussion Board, E-mail, Chat**, εφόσον τις έχει επιτρέψει ο εκπαιδευτής, εξυπηρετούν την επικοινωνία μεταξύ των φοιτητών αλλά και των φοιτητών με τον εκπαιδευτή.

Οι ενέργειες που έχει να κάνει κάθε φοιτητής, αφορούν τις εντολές που έχει δώσει κατά κάποιο τρόπο ο εκπαιδευτής στο περιβάλλον του μαθήματος, ώστε να εκπληρωθεί με επιτυχία από αυτόν. Οι ενέργειες αυτές έχουν αναλυθεί παραπάνω. Συγκεκριμένα, στην πρώτη ενότητα δεν έχει παρά να αναγνώσει το περιεχόμενο του κειμένου που περιγράφει την διαδικασία του μαθήματος. Από τη στιγμή που θα κάνει αυτό, η ενότητα έχει εκπληρωθεί με επιτυχία και μπορεί να προχωρήσει παρακάτω. Ωστόσο μπορεί να επιστρέψει σε αυτή από όποιο σημείο και αν βρίσκεται αργότερα, διότι δίνονται χρήσιμες πληροφορίες για το μάθημα και τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει.

Οι δυο επόμενες ενότητες αποτελούνται από το κείμενο του μαθήματος και από ένα τεστ, ώστε να επιβεβαιώνεται η κατανόηση και η παρακολούθηση του περιεχομένου από κάθε μαθητή. Ανοίγοντας κανείς το περιεχόμενο του κάθε κεφαλαίου, διαπιστώνει ότι ο μαθητής θα επιλέξει από μόνος του πότε θα έχει εκπληρώσει την παρακολούθηση, χωρίς να υπάρχουν χρονικά όρια. Ταυτόχρονα, έχει τη δυνατότητα να επικοινωνήσει με τους υπόλοιπους που παρακολουθούν το μάθημα,

μόνο όμως κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης, διότι σε περίπτωση που η παρακολούθηση ολοκληρωθεί με επιτυχία, τότε δεν μπορεί να επιστρέψει σε αυτή και θα πρέπει να πραγματοποιήσει το τεστ, όπου εκεί απαγορεύεται η επικοινωνία μεταξύ των μαθητών. Ο μαθητής διαπιστώνει κατά τη διαδικασία της εξέτασης ότι θα πρέπει να είναι σύντομος διότι οφείλει να απαντήσει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Επιπλέον, οφείλει να δώσει εξαρχής σωστή απάντηση διότι δεν επιτρέπεται η επιστροφή σε προηγούμενη ερώτηση που δεν έχει απαντηθεί. Γι' αυτό το λόγο έχει τη δυνατότητα να επαναλάβει το τεστ όσες φορές χρειαστεί προκειμένου να επιτύχει τον ελάχιστο βαθμό που χρειάζεται για να ολοκληρωθεί η ενότητα.

Η ενότητα της ζωντανής συζήτησης ίσως είναι αυτή που παρουσιάζει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για το μαθητή, διότι μέσα από ένα καινούργιο περιβάλλον έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί τη παρουσίαση ενός μαθήματος από τον εκπαιδευτή σαν να βρισκόταν σε πραγματική αίθουσα, με τη διαφορά ότι μπορεί να βρίσκεται στο δικό του χώρο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο μαθητής δεν έχει μεγάλη ελευθερία κινήσεων, σε ότι αφορά την παρεμβολή του στο περιεχόμενο του μαθήματος. Θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια ζωντανή συζήτηση όπου όλοι θα μπορούσαν να παρουσιάζουν το δικό του υλικό αλλά και να επεμβαίνουν σε αυτό που παρουσιάζουν οι άλλοι. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο εάν υπήρχε ένας ικανοποιητικός αριθμός ατόμων που θα μπορούσαν να συμμετείχαν σε μια τέτοια διαδικασία, πράγμα που δεν ήταν δυνατό να γίνει στην παρούσα φάση. Ωστόσο, κάθε μαθητής έχει το δικαίωμα να ζητά την προσοχή του εκπαιδευτή, να ζητά το λόγο, είτε υπάρχει η δυνατότητα βίντεο και ήχου είτε όχι, να απευθύνει το λόγο σε έναν άλλο μαθητή, να θέτει απορίες είτε δημόσια, είτε μόνο σε ένα άτομο. Η ύπαρξη βίντεο και ήχου διευκολύνει πολύ περισσότερο την διαδικασία διότι παρουσιάζεται η εικόνα του ατόμου που μιλάει κάθε φορά, πράγμα που βοηθά στην εξοικείωση με το σύνολο του περιβάλλοντος. Μόνο στην τελευταία δραστηριότητα δεν επιτρέπεται βίντεο και ήχος διότι αφορά την πραγματοποίηση ενός διαγωνίσματος σε άμεση όμως επικοινωνία μόνο με το διδάσκοντα, ώστε να λύνονται οι απορίες των μαθητών αμέσως και φυσικά να πραγματοποιείται την ίδια ώρα για όλους. Σε περίπτωση που ο μαθητής αποτύχει σε αυτή τη διαδικασία, είναι πλέον στο χέρι του εκπαιδευτή κατά πόσο θα του επιτρέψει να την πραγματοποιήσει ξανά ή όχι (Παράρτημα Γ).

Η διαδικασία της υλοποίησης του μαθήματος, έπρεπε αν χωριστεί τουλάχιστον σε αυτές τις ενότητες οι οποίες παρουσιάστηκαν, για να υπάρχει μια αρκετά ξεκάθαρη εικόνα των δυνατοτήτων του περιβάλλοντος, πέρα από τη

περιγραφή του σε θεωρητικό υπόβαθρο στο προηγούμενο κεφάλαιο. Τα παραρτήματα που αφορούν αυτό το κεφάλαιο, δείχνουν αυτές τις δυνατότητες αλλά και την εικόνα αυτών που περιγράφονται ώστε η κατανόηση να είναι ολοκληρωμένη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέσα από τα πρώτα κυρίως κεφάλαια, αντιλαμβανόμαστε ότι η τηλεεκπαίδευση είναι ένα αντικείμενο με μέλλον, το οποίο συνεχώς θα διερευνάται και θα αποκτά ιδιαίτερη σημασία διότι έχει στο επίκεντρό του τον εκπαιδευόμενο και το δικαίωμα του για μάθηση, δικαίωμα που έχει κάθε άνθρωπος. Εκεί όπου η φυσική παρουσία του εισηγητή δεν είναι απαραίτητη, θα εφαρμόζεται αυτή η μορφή εκπαίδευσης, ενώ ο εκπαιδευόμενος θα έχει τη δυνατότητα να απολαμβάνει τις ευκαιρίες που του παρέχονται εφαρμόζοντας τον δικό του ρυθμό.

Είδαμε όμως ότι τα οφέλη δεν αφορούν μόνο τον εκπαιδευόμενο. Πολλοί τομείς μπορούν να επηρεαστούν διότι η νοοτροπία του εκπαιδευόμενου αλλάζει ριζικά έτσι ώστε και ως εργαζόμενος να έχει την ίδια συμπεριφορά, σε σχέση με την υπευθυνότητα, την προσαρμογή και την αποδοτικότητα.

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι, τα χαρακτηριστικά του σχετικού όρου θα εξελίσσονται όσο περισσότερο θα εδραιώνεται, διότι ένα από τα βασικά του στοιχεία είναι η χρήση της τεχνολογίας και όπως γνωρίζουμε η τεχνολογία εξελίσσεται συνεχώς. Ο βασικός της όμως στόχος παραμένει σταθερός από τη στιγμή που εμφανίστηκε διότι η ανάγκη του ατόμου για μάθηση με κάθε μέσον, δεν έχει μεταβληθεί.

Ακόμα οι ορισμοί που παρουσιάστηκαν και διατυπώθηκαν από ανθρώπους που είχαν ασχοληθεί εκτεταμένα με το αντικείμενο, είτε έπαυσαν να ισχύουν είτε αντικαταστάθηκαν από άλλους που ανταποκρίνονται στην σύγχρονη πραγματικότητα. Παρατηρούμε ότι στους καινούργιους ορισμούς είναι φανερή η αναγκαιότητα της τεχνολογίας και των μέσων που προσφέρει, πράγμα που τους δίνει περισσότερο το χαρακτήρα της πρακτικότητας. Αντίθετα, οι παλαιότεροι ορισμοί ήταν λιγότερο προσδιοριστικοί και είχαν καθαρά θεωρητικό περιεχόμενο.

Καθημερινά λοιπόν, θα προστίθενται καινούργια στοιχεία που θα βοηθούν στη καλύτερη ερμηνεία της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, και κατ' επέκταση και των μορφών που αυτή έχει, από όλο και περισσότερους ανθρώπους, ώστε να είναι δυνατή η χρήση της από μεγαλύτερο αριθμό ατόμων. Όταν θα συμβεί αυτό τότε θα μπορούμε να ισχυριστούμε ότι προσεγγίσαμε στο μέγιστο βαθμό τη χρησιμότητά της άρα και την ουσία της.

Τα μέσα επίτευξης της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης είναι αρκετά και διαφορετικά μεταξύ τους ώστε να αποτελεί λύση αυτή για μεγάλη πλειοψηφία ατόμων που επιθυμούν να αποκτήσουν γνώσεις πραγματικές που αναγνωρίζονται. Η παιδαγωγική διαδικασία έχει ως σκοπό την προσέλκυση του ενδιαφέροντος του εκπαιδευόμενου και την διευκόλυνσή του στη μάθηση, ώστε να την αποκτή με τα μέσα που διαθέτει. Σύμφωνα με τις απόψεις κορυφαίων θεωρητικών, αυτό αποτελεί μια άριστη παιδαγωγική διαδικασία με ουσιαστικά αποτελέσματα.

Η τηλεεκπαίδευση, που στην ουσία μας απασχολεί, είναι καινούργια, και άγνωστη για πολλούς στη χώρα μας, διαδικασία, που απαιτεί τη χρήση σύγχρονων μέσων και εργαλείων, που θα ήταν πολύ χρήσιμο να γνωρίζουμε πριν ακολουθήσουμε κάποιο τέτοιο πρόγραμμα. Σε πολλά πανεπιστήμια η διαδικασία είναι πολύ γνωστή και μάλιστα, μπορούμε να ισχυριστούμε, ότι σε ιδρύματα του εξωτερικού έχει ήδη τοποθετηθεί στις ώριμες βαθμίδες εκπαίδευσης.

Επιλέχθηκε αυτή η μορφή εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης διότι είναι πιο ευέλικτη (μπορεί να πραγματοποιηθεί από οποιαδήποτε σημείο), μπορεί να εκπαιδεύσει περισσότερα άτομα και φυσικά μπορεί να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις και το πρόγραμμα τόσο του εκπαιδευτή όσο και του εκπαιδευόμενου.

Κρίνεται αναγκαία η συγκριτική παρουσία όλων των μορφών της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης ως προς την τεχνολογία που διαθέτουν, την ταχύτητα εξυπηρέτησης των εκπαιδευομένων, το κόστος εξοπλισμού, την ευκολία χρήσης του μέσου, την αποτελεσματική αλληλεπίδραση του εκπαιδευόμενου και του εκπαιδευτή αλλά και τις επιλογές που μπορεί να έχει ως προς το περιβάλλον της εκπαίδευσης.

Συγκριτική παρουσίαση μορφών εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης						
	Τεχν/γία	Ταχύτητα	Κόστος	Ευκολία Χρήσης	Αλληλε-πίδραση	Επιλογές
Ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση	***	***	**	**	***	***
Σύγχρονη τηλεεκπαίδευση	***	***	***	*	***	*
Εκπαίδευση δι' αλλη/φίας	*	**	*	***	*	***
Εκπαίδευση με κασέτες ήχου	**	***	*	***	*	***
Εκπαίδευση με τηλεόραση	***	***	**	***	**	**
* = σε μικρό βαθμό, ** = σε προσιτό βαθμό, *** = σε μεγάλο βαθμό						

Από την αναφορά τόσο στα ιδρύματα που παρέχουν εξ'αποστάσεως εκπαίδευση όσο και στο ελληνικό ανοιχτό πανεπιστήμιο, μπορούμε με ευκολία να διαπιστώσουμε ότι το κάθε ένα από αυτά ανήκει σε μια ξεχωριστή κατηγορία. Παρατηρούμε δηλαδή ότι υπάρχει ακόμη μεγαλύτερη ευελιξία ως προς τον τρόπο των σπουδών αλλά και ως προς το είδος των προγραμμάτων που μπορεί ο κάθε ενδιαφερόμενος να ακολουθήσει σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

Η κατηγοριοποίηση των ιδρυμάτων με βάση τον τρόπο παροχής της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, που πραγματοποιήθηκε στο 5^ο κεφάλαιο, είχε σαν στόχο να κατανοήσουμε τις επιλογές που μας προσφέρει κάθε ίδρυμα. Τα περισσότερα ιδρύματα ανά τον κόσμο που παρέχουν εξ' αποστάσεως εκπαίδευση εντάσσονται σε αυτές τις πέντε κατηγορίες, ωστόσο δεν έχει γίνει ακόμα γνωστή κάποια καινούργια κατηγορία ή συνδυασμός κάποιων από αυτές που θα μπορούσαν να προστεθούν ή να τις αντικαταστήσουν.

Οι σπουδές αλλά και τα πτυχία που παρέχονται μέσα από την τηλεεκπαίδευση, αλλά και από όλα τα συστήματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, δίνουν νέες ευκαιρίες σε όλους τους ανθρώπους που δεν θα μπορούσαν να τις αξιοποιήσουν διαφορετικά. Τα δε πανεπιστήμια που παρέχουν αυτή τη δυνατότητα από την άλλη, δεν ανήκουν σε μια και μόνη κατηγορία με αποτέλεσμα οι ευκολίες που υπάρχουν να είναι ακόμα περισσότερες.

Γι' αυτό το λόγο δεν μπορεί να καθοριστεί με ακρίβεια το προφίλ των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων (που αφορά την εκπαίδευση, τη διοίκηση, το κόστος, κτλ.) από τη στιγμή που δεν υπάρχει μόνο ένα πρότυπο. Ήταν όμως δυνατή η περιγραφή τους, μέσα σε ευρύτερα πλαίσια και σε συνδυασμό πάντα με την κατηγοριοποίησή τους. Σε αυτό το γεγονός συνετέλεσε και η αναφορά στην τηλεκπαίδευση, ως μια πιο ειδική μορφή εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, που έχει όμως ευρεία εφαρμογή σε όλους τους προαναφερθέντες τύπους πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε, η εκπαιδευτική διαδικασία δεν είναι καθόλου απλή αλλά αντίθετα, απαιτείται έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό, που οφείλει να έχει την ευχέρεια να προσεγγίζει με ιδιαίτερο τρόπο τους εκπαιδευόμενους. Επιπλέον, θα πρέπει να αναφέρουμε και το κόστος που σαφώς είναι πιο αυξημένο από τη συμβατική μορφή εκπαίδευσης, και γι' αυτό το λόγο πρέπει να καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια για την επιτυχία της διαδικασίας. Ένα σημαντικό βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση, γίνεται με το διαχωρισμό της πραγματοποίησης της μαθησιακής διαδικασίας σε διάφορα στάδια. Με αυτόν τον τρόπο γίνονται σωστά βήματα, διότι το επόμενο στάδιο πραγματοποιείται έπειτα από την ωρίμανση του προηγούμενου, προλαμβάνοντας οποιαδήποτε αρνητική συνέπεια.

Πέραν όμως από την θεωρητική προσέγγιση της τηλεκπαίδευσης, έγινε προσπάθεια και πρακτικής προσέγγισής της. Αυτό επιτεύχθηκε με τη βοήθεια ενός εργαλείου κατάλληλου για την προσφορά του ανάλογου περιβάλλοντος τηλεκπαίδευσης (Lotus Learning Space). Η παρουσίαση χωρίστηκε σε δυο μέρη. Στο πρώτο μέρος (Κεφ. Έκτο) περιγράφηκε η ελάχιστη δυνατή δομή του, τα μέρη από τα οποία αποτελείται, οι δυνατότητες που έχει και οι χρήστες του. Η περιγραφή αυτή στην ουσία ήταν η εισαγωγή για το επόμενο κεφάλαιο που αφορά τη υλοποίηση του μαθήματος. Με αυτόν τον τρόπο η παρουσίαση της υλοποίησης δεν αποτέλεσε μια δύσκολη διαδικασία, που κατά την ανάγνωση θα μπορούσε να είναι και δυσνόητη, επειδή έχουν περιγραφεί όλες οι επιλογές που έχουν γίνει. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι η περιγραφή της υλοποίησης έχει περιοριστεί μόνο σε ότι αφορά τη δομή του μαθήματος και όχι και σε παραπέρα λειτουργίες π.χ. επιλογή και εγγραφή χρηστών, καθορισμός προφίλ μαθημάτων και χρηστών κτλ. που έχουν αναφερθεί στο Κεφ. έκτο. Αυτό συμβαίνει διότι αυτές οι δυνατότητες αφορούν μόνο το διαχειριστή του συστήματος και δεν μπορεί να τις εφαρμόσει οποιοσδήποτε χρήστης, ακόμα και αν αυτός είναι υπεύθυνος για το σχεδιασμό του μαθήματος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το θέμα της συγκεκριμένης εργασίας είναι σύγχρονο και παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω των τεράστιων δυνατοτήτων που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες. Αυτός ήταν και ο βασικός σκοπός της επιλογής του από την αρχή. Επιπλέον, στόχος για κάθε πτυχιακή εργασία οφείλει να είναι η απόκτηση περισσότερων γνώσεων πάνω σε ένα τομέα, που θα πρέπει να αποτελεί προσωπική κατάκτηση του ατόμου που τη διεξάγει. Με αυτόν το τρόπο μπορεί να θεωρηθεί αυτή κάτι το ξεχωριστό, που δεν αποτελεί επανάληψη των όσων έχουν καταγραφεί μέχρι σήμερα, αλλά συμβάλει, έστω και λίγο, στην εξέλιξη της εξέτασης ενός γνωστικού αντικειμένου.

Μέσα από το συγκεκριμένο κείμενο, θεωρώ εύκολη τη διαπίστωση, ότι δεν έχει γίνει μόνο θεωρητική αναφορά του περιεχομένου της Τηλεκπαίδευσης, αλλά και πρακτική. Το συγκεκριμένο θέμα δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ολοκληρωμένο αν απουσίαζε μια από τις δυο προσεγγίσεις. Είναι λογικό και αναμενόμενο ότι κάθε καινούργια έννοια για να γίνει εύκολα αντιληπτή, πρέπει να παρουσιάζεται απλά και κυρίως μέσα από την πράξη. Η πράξη όμως χωρίς τη βοήθεια της θεωρίας, δεν θα οδηγούσε πουθενά. Εξάλλου δεν θα ήταν επιθυμητή η μη αναφορά σε σημαντικές προσωπικότητες που ασχολήθηκαν με το συγκεκριμένο θέμα και που στην ουσία αποτελούν τους εμπνευστές του.

Η εργασία αυτή δεν αποτέλεσε εύκολο έργο διότι παρουσιάστηκαν και αρκετές δυσκολίες, που ξεπεράστηκαν. Θεωρώ ότι έχει γίνει μια αρκετά ολοκληρωμένη παρουσίαση του συγκεκριμένου θέματος, που μπορεί εύκολα να γίνει κατανοητό και από άτομα που δεν έχουν ακούσει ξανά τους όρους της Εξ' αποστάσεως Εκπαίδευσης και της Τηλεκπαίδευσης, ωστόσο, δεν υστερεί σε επιστημονικότητα ως προς την ορολογία που χρησιμοποιείται.

Η άμεση επαφή με την τεχνολογία που χρησιμοποιήθηκε, βοήθησε στο μέγιστο για την ουσιαστική κατανόηση ολόκληρου του κειμένου που παρουσιάζεται. Έχω την πεποίθηση ότι χωρίς αυτή σε καμία περίπτωση δεν θα παρουσιαζόταν ολοκληρωμένη δουλειά που θα μπορούσε κάποιος να καταλήξει σε ένα συμπέρασμα. Δεν γνωρίζω αν ο άνθρωπος έλυσε όλα τα προβλήματα του με τη βοήθεια της τεχνολογίας. Σίγουρα όμως μέσα από αυτή καταφέρνει να ζει το αύριο πιο σύντομα!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- [1] Desmond Keegan «Οι βασικές αρχές της ανοικτής και εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης» 2001, Μεταίχμιο
- [2] Phil Race « Το εγχειρίδιο της Ανοικτής εκπαίδευσης» 1999, Μεταίχμιο
- [3] Phil Race « 500 πρακτικές συμβουλές για την Ανοικτή και Ευέλικτη εκπαίδευση» 2001, Μεταίχμιο
- [4] Τσολακίδης Κώστας, Πρακτικά Συνεδρίου « Νέες παράμετροι στην εκπαίδευση : Εκπαίδευση από απόσταση και δια βίου εκπαίδευση» Ρόδος 21&22 Νοεμβρίου 1999 Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ξενόγλωσση

- [5] Chute-Hancock-Thompson “ The Mc Graw-Hill Handbook of distance learning” 1998
- [6] Learning Space Release 5 “Course Administrator’s Guide” 1998-2000

Άρθρα

- [7] Γιάνναρου Λίνα, Εφημερίδα Καθημερινή, «E-versity, το...εικονικό πανεπιστήμιο» Κυριακή 19 Νοεμβρίου 2000
- [8] Ροσσολάτος Γιώργος, Περιοδικό X-Ram, «Τι εστί e-learning - E-learning στην Ελλάδα», Τεύχος 7, Ιούλιος 2001

Ιστοσελίδες

- [9] www.open.ac.uk/about/
- [10] www.upatras.gr/eap.htm
- [11] www.web.mit.edu/ocw/
- [12] www.oxford.ac.uk
- [13] www.Stanford.edu
- [14] www.aueb.gr
- [15] www.ntua.gr
- [16] www.teleteaching.gr
- [17] www.uidaho.edu/evo/dist2.html

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Course Detail

102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας

Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας

Course Number: 102

Description: Το μάθημα της ειδικής διδακτικής

Resource ID: 18beb1d1-5734-bb32-8e7b-78b8746460da

Announcements Page:

Discussion Database: http://galaxy.hua.gr:8088/eidiki_discussion.nsf?OpenDatabase

Time Estimate: 0 Hours 0 Minutes

Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes

Optional Objectives Required: 0

Optional Topics/Activities 0

Required:

Allow self-enrollment: No

Allow unenrollment: No

Allow e-mail: Yes

Allow students to e-mail
students: No

Allow Chat: Yes

Hide descendants when
unavailable: No

Requires availability date: No

Not Complete until Passed: Yes

Must complete within: 0 Days

Repeat after: 0 Months

Scored: Yes

Maximum Score: 100

Passing Score: 50

Παρουσίαση

Description: Παρουσίαση μαθήματος - Εισαγωγή

Resource ID: 18beb1d1-44a7-dc2b-a87a-3a4e83b949c7

Announcements Page:

Assignment: Required

Allow review: Always

Time Estimate: 0 Hours 0 Minutes

Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes

Optional Objectives Required: 0

Optional Topics/Activities Required: 0

Not Complete until Passed: No

Hide descendants when unavailable: No

Auto-launch: Never
Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to 0
Scored: No

 Εισαγωγή

Description: Περίληψη μαθήματος και διαδικασίας επιτυχημένης παρακολούθησης
Resource ID: 18beb1d1-54b4-a15f-213f-6d4516a85e4f
Announcements
Page:
Assignment: Required
URL: <http://galaxy.hua.gr/LearningSpace5/Courses/stavroula/page.htm>
Activity File:
Parameters:
Working
Directory:
Volume Label:
Volume Title:
Configuration:
Allow Yes
Discussion:
Scheduled: No
Allow review: Always
Time Estimate: 0 Hours 0 Minutes
Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes
Not Complete No
until Passed:
Save responses Yes
in the database:
Create new Yes
progress record
for each access:
Progress: Set as completed after launch
Auto-launch: Always
Launch Option: Content Area
Launch No
Tracking API
frameset:
Tracking URL:
Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to 0
Scored: No

 Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας

Description: Περιεχόμενα-Παρουσίαση ενότητας-τεστ
Resource ID: 18beb1d1-1ea9-fb75-8fba-547c183086c2
Announcements Page:

Assignment: Required
Allow review: Until Complete
Time Estimate: 0 Hours 0 Minutes
Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes
Optional Objectives Required: 0
Optional Topics/Activities Required: 0
Not Complete until Passed: No
Hide descendants when unavailable: No
Auto-launch: Never
Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to 0
Scored: Yes
Maximum Score: 100
Passing Score: 50
Weight: 1
Must pass to pass parent: Yes
Pass/Fail: Yes

Παρουσίαση ενότητας

Description: Περιεχόμενα-Παρουσίαση ενότητας
Resource ID: 18beb1d1-c8f4-1a8b-0a64-bbe770ae6fc9
Announcements
Page:
Assignment: Required
URL: <http://galaxy.hua.gr/LearningSpace5/Courses/stavroula/pageA.htm>
Activity File:
Parameters:
Working
Directory:
Volume Label:
Volume Title:
Configuration:
Allow Yes
Discussion:
Scheduled: No
Allow review: Until Complete
Time Estimate: 0 Hours 0 Minutes
Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes
Not Complete No
until Passed:
Save responses Yes
in the database:
Create new Yes
progress record
for each access:
Progress: User sets completion
Auto-launch: Always

Launch No
Tracking API
frameset:
Tracking URL:
Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to 0
Scored: No

✓ test 1

Description: Assessment
Resource ID: 18beb1d1-85cc-d9ba-9587-b1ec7e24d6fe
Announcements
Page:
Assignment: Required
URL: <http://galaxy.hua.gr/LearningSpace5/MaterialsPublish/lspublish5/v1/assessment22/>
Activity File:
Parameters:
Working
Directory:
Volume Label:
Volume Title:
Configuration:
Allow No
Discussion:
Scheduled: Παρασκευή, 22 Μάρτιος 2002 12:45:00 πμ GMT+02:00
Allow review: Until Passed
Time Estimate: 0 Hours 15 Minutes
Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes
Not Complete Yes
until Passed:
Save responses Yes
in the database:
Create new Yes
progress record
for each access:
Progress: Standard
Auto-launch: Never
Launch Option: Content Area
Launch No
Tracking API
frameset:
Tracking URL:
Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to 0
Scored: Yes
Maximum 100
Score:
Passing Score: 50

Weight: 1

Must pass to Yes

pass parent:

Pass/Fail: Yes

Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας

Description: Περιεχόμενα-Παρουσίαση ενότητας-τεστ

Resource ID: 18beb1d1-2616-69ee-25a8-acb3d2a25e5f

Announcements Page:

Assignment: Required

Allow review: Until Passed

Time Estimate: 0 Hours 0 Minutes

Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes

Optional Objectives Required: 0

Optional Topics/Activities Required: 0

Not Complete until Passed: No

Hide descendants when unavailable: No

Auto-launch: Never

Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to 0

Scored: Yes

Maximum Score: 100

Passing Score: 50

Weight: 1

Must pass to pass parent: Yes

Pass/Fail: Yes

Παρουσίαση ενότητας

Description: Περιεχόμενα-Παρουσίαση ενότητας

Resource ID: 18beb1d1-959a-1029-8413-673e52355025

Announcements

Page:

Assignment: Required

URL: <http://galaxy.hua.gr/LearningSpace5/Courses/stavroula/pageB.htm>

Activity File:

Parameters:

Working

Directory:

Volume Label:

Volume Title:

Configuration:

Allow Yes

Discussion:

Scheduled: No

Allow review: Until Complete

Time Estimate: 0 Hours 0 Minutes

Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes
Not Complete until Passed: No
Save responses in the database: Yes
Create new progress record for each access: Yes
Progress: User sets completion
Auto-launch: Always
Launch Option: Content Area
Launch No
Tracking API frameset:
Tracking URL:
Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to 0
Scored: No

✓ test 2

Description: Assessment
Resource ID: 18beb1d1-57d8-936d-647e-135df366b2d4
Announcements
Page:
Assignment: Required
URL: <http://galaxy.hua.gr/LearningSpace5/MaterialsPublish/lspublish5/v1/assessment125>
Activity File:
Parameters:
Working Directory:
Volume Label:
Volume Title:
Configuration:
Allow No
Discussion:
Scheduled: Πέμπτη, 28 Μάρτιος 2002 12:45:00 πμ GMT+02:00
Allow review: Until Passed
Time Estimate: 0 Hours 10 Minutes
Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes
Not Complete until Passed: Yes
Save responses in the database: Yes
Create new progress record for each access: Yes
Progress: Standard
Auto-launch: Never

Launch Option: Content Area

Launch No

Tracking API

frameset:

Tracking URL:

Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to 0

Scored: Yes

Maximum 100

Score:

Passing Score: 50

Weight: 1

Must pass to Yes

pass parent:

Pass/Fail: Yes

Ζωντανή συζήτηση

Description: Ανακεφαλαίωση ενοτήτων μέσω αλληλεπίδρασης μαθητών και εκπαιδευτή-Τελική εξέταση

Resource ID: 18beb1d1-eb8d-49ef-d202-1b29d759e7b4

Announcements Page:

Assignment: Required

Allow review: Until Passed

Time Estimate: 0 Hours 0 Minutes

Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes

Optional Objectives 0

Required:

Optional Topics/Activities 0

Required:

Not Complete until Passed: Yes

Hide descendants when No

unavailable:

Auto-launch: Never

Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to 0

Scored: Yes

Maximum Score: 100

Passing Score: 50

Weight: 2

Must pass to pass parent: Yes

Pass/Fail: Yes

Ανακεφαλαίωση

Description: Σύντομη παρουσίαση ενοτήτων σε άμεση αλληλεπίδραση

Resource ID: 18beb1d1-7eca-3b95-6222-12f64689d1c3

Announcements Page:

Assignment: Optional

URL: Ειδική διδακτική (10)
Activity File:
Parameters:
Working Directory:
Volume Label:
Volume Title:
Configuration:
Allow Discussion: No
Scheduled: Τετάρτη, 24 Απρίλιος 2002 10:45:00 μμ
GMT+03:00
Allow review: Always
Time Estimate: 0 Hours 0 Minutes
Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes
Not Complete until Passed: No
Save responses in the database: Yes
Create new progress record for
each access:
Progress: Standard
Auto-launch: Never
Launch Option: New Window
Launch Tracking API frameset: No
Tracking URL:
Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to
0
Scored: No

Τελική εξέταση

Description: Τελικό τεστ σε άμεση αλληλεπίδραση
Resource ID: 18beb1d1-72a9-5233-3d46-8142c6a24c55
Announcements Page:
Assignment: Required
URL: Ειδική διδακτική(T)
Activity File:
Parameters:
Working Directory:
Volume Label:
Volume Title:
Configuration:
Allow Discussion: No
Scheduled: Τετάρτη, 24 Απρίλιος 2002 12:00:01 μμ
GMT+03:00
Allow review: Always
Time Estimate: 0 Hours 30 Minutes
Time Delay: 0 Days 0 Hours 0 Minutes
Not Complete until Passed: No

Save responses in the database: Yes
Create new progress record for each access: No
Progress: Standard
Auto-launch: Never
Launch Option: New Window
Launch Tracking API frameset: No
Tracking URL:
Auto-complete: If score for [None] is greater than or equal to 0
Scored: Yes
Maximum Score: 100
Passing Score: 50
Weight: 1
Must pass to pass parent: Yes
Pass/Fail: Yes

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk ()*

Course Name*

Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας

Course Number*

102

Description

Το μάθημα της ειδικής διδακτικής

Resource ID*

18beb1d1-5734-bb32-8e7b-78b8746460da

Announcements Page

View

Discussion Database

ΕΙΔΙΚΗ_ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ_ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Select

View

☐ Allow self-enrollment

☐ Allow unenrollment

☒ Allow e-mail

☐ Allow students to e-mail students

☒ Allow Chat

☐ Hide descendants when unavailable

☐ Enable enroll/unenroll e-mail notifications

☒ Enable course online/offline e-mail notifications

Time Estimate (Hours/Minutes)

0

0

Calculate

Time Delay between Retakes (Days/Hours/Minutes)

0

0

0

☒ Not complete until passed

Must complete within 0 days

Allow simultaneously credited activities

☐ Requires availability date

Repeat after months

Name	Pass Required	Pass/Fail	Maximum	Passing	Weight	%
Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας			100	50		

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Topic Name*

Description

Resource ID*

Announcements Page

Auto-launch

- ☐ Hide descendants when unavailable
- ☐ Optional

Time Estimate (Hours/Minutes)

Time Delay between Retakes (Days/Hours/Minutes)

- ☐ Not complete until passed

Auto-complete this topic if score for

is greater than or equal to

Review

Allow review times

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Activity Name*

Εισαγωγή

Description

Περίληψη μαθήματος και διαδικασίας
επιτυχημένης παρακολούθησης

Resource ID*

18beb1d1-54b4-a15f-213f-6d4516a85e4f

URL

http://galaxy.hua.gr/LearningSpace5/Courses/stavr

View

Activity File

Parameters

Working Directory

Volume Label

Volume Title

Configuration

Announcements Page

View

Icon Type

Reading

Auto-launch

Always

☐ Launch in a new window

- ☐ Optional
- ☐ Assignment
- ☒ Allow Discussion
- ☐ Hide Close Button

☐ Scheduled
Day/Month/Year

Hours/Minutes
 GMT+03:00

☐ Send e-mail reminder hours before scheduled time

Time Estimate (Hours/Minutes)

Time Delay between Retakes (Days/Hours/Minutes)

- ☐ Scored
- ☒ Save responses in the database
- ☒ Create new progress record for each access

Tracking

☐ Launch Tracking API

Remote Tracking API URL

☐ Not complete until passed

Review

Allow review times

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Topic Name*

Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας

Description

Περιεχόμενα-Παρουσίαση ενότητας-
ΤΕΣΤ

Resource ID*

18beb1d1-1ea9-fb75-8fba-547c183086c2

Announcements Page

[View](#)

Auto-launch

Never

☐ Hide descendants when unavailable

☐ Optional

Time Estimate (Hours/Minutes)

0 0 [Calculate](#)

Time Delay between Retakes (Days/Hours/Minutes)

0 0 0

☐ Not complete until passed

Auto-complete this topic if score for

[None]

is greater than or equal to 0

Review

Until Complete

Allow review 1 times

Select one or more prerequisite items.

	
	☐ Παρουσίαση
	☐ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
	☐ Ζωντανή συζήτηση

Name	Pass Required	Pass/Fail	Maximum	Passing	Weig
Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας	Yes 	Yes 	100	50	1
Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας	Yes	Yes	100	50	1
Ζωντανή συζήτηση	Yes	Yes	100	50	2
Totals					4

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Activity Name*

Description

Resource ID*

URL

Activity File

Parameters

Working Directory

Volume Label

Volume Title

Configuration

Announcements Page

Icon Type

Auto-launch

☐ Launch in a new window

- ☐ Optional
- ☒ Assignment
- ☒ Allow Discussion
- ☐ Hide Close Button

☐ Scheduled

Day/Month/Year

Hours/Minutes

AM ☐ GMT+03:00

☒ Send e-mail reminder hours before scheduled time

Time Estimate (Hours/Minutes)

Time Delay between Retakes (Days/Hours/Minutes)

- ☐ Scored
- ☒ Save responses in the database
- ☒ Create new progress record for each access

Tracking

User Sets Completion ☐

☐ Launch Tracking API

Remote Tracking API URL

☐ Not complete until passed

Auto-complete this activity if score for is greater than or equal to

Review

Until Complete ☐

Allow review times

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Assessment Name*

test 1

Description

Assessment

Resource ID*

18beb1d1-85cc-d9ba-9587-b1ec7e24d6fe

Assessment

test 1

Select

Preview

Announcements Page

View

Icon Type

Assessment

Auto-launch

Never

☐ Launch in a new window

☐ Optional

☒ Assignment

☒ Scheduled

Day/Month/Year

22 3 2002

Hours/Minutes

12 45 AM GMT+02:00

☐ Send e-mail reminder 72 hours before scheduled time

Time Estimate (Hours/Minutes)

0 15

Time Delay between Retakes (Days/Hours/Minutes)

0 0 0

- ☒ Scored
- ☒ Save responses in the database
- ☒ Create new progress record for each access
- ☒ Not complete until passed

Review

Until Passed ☐

Allow review times

Select one or more prerequisite items.

	
	 Παρουσίαση ενότητας

Name	Pass Required	Pass/Fail	Maximum	Passing	Weight	%
test 1	Yes 	Yes 	100	50	1	100.0
Totals					1	100.0

Assessment Name	Author
 asl	Admin Admin
 assl	Admin Admin
 final test	stavroula stavroula
 test 1	stavroula stavroula
 test 2	stavroula stavroula

Assessment Name	Author
asl	Admin Admin
assl	Admin Admin
final test	stavroula stavroula
test 1	stavroula stavroula
test 2	stavroula stavroula

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Assessment Name*

test 1

Title

Διδακτική μεθοδολογία

Description

test 1

Questions*

Add... Remove

Q1
Q2
Q3
Q5
Q7
Q8
Q9
Q10
Q12
Q13

Move Up Move Down

☐ Randomize Questions

Number of random questions to show:

All

☒ Forward-only Navigation

☐ Must Answer Questions to Continue

☒ Timed Assessment

Question Time Limit

45 (Seconds)

Author First Name

stavroula

Author Last Name

stavroula

Used in these courses

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Question Name*

Q1

Description

Fill in the blank

Leading Text*

Η διδασκαλία που συνιστά την αποκλειστική μετάδοση γνώσεων από τον διδάσκοντα ονομάζεται

Blank Text*

δασκαλοκεντρική

Trailing Text

Author First Name

stavroula

Author Last Name

stavroula

Level

Beginner

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Topic Name*
Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας

Description
Περιεχόμενα-Παρουσίαση ενότητας-
ΤΕΣΤ

Resource ID*
18beb1d1-2616-69ee-25a8-acb3d2a25e5f

Announcements Page

View

Auto-launch
Never

- ☐ Hide descendants when unavailable
- ☐ Optional

Time Estimate (Hours/Minutes)
0 0 Calculate

Time Delay between Retakes (Days/Hours/Minutes)
0 0 0

☐ Not complete until passed

Auto-complete this topic if score for
[None] is
greater than or equal to 0

Review
Until Passed

Allow review 1 times

Select one or more prerequisite items.

	
	 Παρουσίαση
	 Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
	 Ζωντανή συζήτηση

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Activity Name*

Παρουσίαση ενότητας

Description

Περιεχόμενα-Παρουσίαση ενότητας

Resource ID*

18beb1d1-959a-1029-8413-673e52355025

URL

http://galaxy.hua.gr/LearningSpace5/Courses/stavr

View

Activity File

Parameters

Working Directory

Volume Label

Volume Title

Configuration

Announcements Page

View

Icon Type

Reading

Auto-launch

Always

☐ Launch in a new window

☐ Optional

☒ Assignment

☒ Allow Discussion

☐ Hide Close Button

☐ Scheduled

Day/Month/Year

Hours/Minutes

 AM GMT+03:00

☐ Send e-mail reminder hours before
scheduled time

Time Estimate (Hours/Minutes)

Time Delay between Retakes (Days/Hours/Minutes)

☐ Scored

☒ Save responses in the database

☒ Create new progress record for each access

Tracking

User Sets Completion

☐ Launch Tracking API

Remote Tracking API URL

☐ Not complete until passed

Auto-complete this activity if score for

[None] is greater than or equal to

Review

Until Complete

Allow review times

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Assessment Name*
test 2

Description
Assessment

Resource ID*
18beb1d1-57d8-936d-647e-135df366b2d4

Assessment
test 2 Select
Preview

Announcements Page
View

Icon Type
Assessment ✓

Auto-launch
Never

☐ Launch in a new window

☐ Optional

☒ Assignment

☒ Scheduled
Day/Month/Year
28 3 2002
Hours/Minutes
12 45 AM GMT+02:00

☐ Send e-mail reminder 72 hours before
scheduled time

Time Estimate (Hours/Minutes)
0 10

Time Delay between Retakes (Days/Hours/Minutes)
0 0 0

- ☒ Scored
- ☒ Save responses in the database
- ☒ Create new progress record for each access
- ☒ Not complete until passed

Review

Until Passed

Allow review times

Select one or more prerequisite items.

	
	 Παρουσίαση ενότητας

Name	Pass Required	Pass/Fail	Maximum	Passing	Weight	%
test 2	Yes 	Yes 	100	50	1	100.0
Totals					1	100.0

Assessment Name	Author
as l	Admin Admin
ass l	Admin Admin
final test	stavroula stavroula
test 1	stavroula stavroula
test 2	stavroula stavroula

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Assessment Name*

test 2

Title

test 2

Description

Assessment

Questions*

Add...

Remove

Q21

Q22

Q23

Q24

Q27

Q28

Q29

Q210

Move Up

Move Down

☐ Randomize Questions

Number of random questions to show:

All

- ☒ Forward-only Navigation
- ☒ Must Answer Questions to Continue

☒ Timed Assessment

Question Time Limit

60

(Seconds)

Author First Name

stavroula

Author Last Name

stavroula

Used in these courses

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Question Name*

Q210

Description

True Or False

Question*

Στα χαρακτηριστικά των
στόχων του αντικειμένου
της Οικιακής Οικονομίας,
το χαρακτηριστικό της

Check correct answer*

☒ True ☐ False

Author First Name

stavroula

Author Last Name

stavroula

Level

Beginner

 Last Name	First Name	Logon Name	Score	Completion Date	Time Spent	Progress
 Admin	Admin	admin				Not Started
 instr01	instr01	instr01				Not Started
 stavroula	stavroula	stavroula	80		00:01:38	Incomplete
 stavroula	stavroula	stavroula	70	22 Μάρτιος 2002	00:01:39	Passed
 stavroula	stavroula	stavroula	70		00:00:00	Passed
 stud01	stud01	stud01				Not Started
 stud02	stud02	stud02				Not Started
 stud03	stud03	stud03				Not Started

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Topic Name*

Ζωντανή συζήτηση

Description

Ανακεφαλαίωση ενοτήτων μέσω
αλληλεπίδρασης μαθητών και
εκπαιδευτή-Τελική εξέταση

Resource ID*

18beb1d1-eb8d-49ef-d202-1b29d759e7b4

Announcements Page

[View](#)

Auto-launch

Never

☐ Hide descendants when unavailable

☐ Optional

Time Estimate (Hours/Minutes)

0 0 [Calculate](#)

Time Delay between Retakes (Days/Hours/Minutes)

0 0 0

☐ Optional Topics/Activities Required

☒ Not complete until passed

Auto-complete this topic if score for

[None]

is greater than or equal to 0

Review

Until Passed

Allow review 1 times

Select one or more prerequisite items.

	Παρουσίαση
	Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
	Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Live Session Name*
Ανακεφαλαίωση

Description
Σύντομη παρουσίαση ενοτήτων σε
άμεση αλληλεπίδραση

Resource ID*
18beb1d1-7eca-3b95-6222-12f64689d1c3

Live Session
Ειδική διδακτική (10) Select
Show Details

Announcements Page
View

Icon Type
Live Session

- ☒ Optional
☐ Assignment

☒ Send e-mail reminder hours before
scheduled time

Time Estimate (Hours/Minutes)

- ☐ Scored
☒ Save responses in the database

Auto-complete this activity if score for
 is greater than or equal to

Whiteboard Name		Author
	wb_test1	Admin Admin
	ειδική διδασκική	stavroula stavroula

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Whiteboard Name*

Ειδική διδακτική

Description

Ανακεφαλαίωση

Collaboration Server

HUACCOLLABORATION

Whiteboard File*

Browse...

Current: Ανακεφαλαίωση.doc

Used in these Live sessions

Ειδική διδακτική-A(01)

Ειδική διδακτική-A(02)

Ειδική διδακτική-A(03)

Author's First Name

stavroula

Author's Last Name

stavroula

Follow Me Set Name		Author
	fms_ειδ.διδ.	stavroula stavroula
	fms_test1	Admin Admin

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Follow Me Set Name*

fms ειδ.διδ.

Description

Σελίδες σχετικές με το μάθημα της ειδικής διδακτικής της οικιακής οικονομίας

Follow Me Links*

Add... Edit... Delete

Κανονισμοί που αφορούν την παιδαγωγική διαδικασία
Τι είναι η παιδαγωγική διαδικασία;

Move Up Move Down View

This material is currently unused.

Author's First Name
stavroula

Author's Last Name
stavroula

Live Session Name	Collaboration Server	Author	Status	Description
eidiki didaktiki	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Finished	Live Session Description
ls_test2	HUACCOLLABORATION	Admin Admin	Finished	Live Session Description
test03	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session Description
Ειδική διδακτική (10)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Future	Ανακεφαλαίωση
Ειδική διδακτική(T)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Future	Τελικό τεστ
Ειδική διδακτική-A(01)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Finished	Live Session
Ειδική διδακτική-A(02)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session
Ειδική διδακτική-A(03)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session
Ειδική διδακτική-A(04)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session
Ειδική διδακτική-A(08)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session
Ειδική διδακτική-A(09)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session
Ειδική διδακτική-T	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Live Session Name*
Ειδική διδακτική (10)

Description
Ανακεφαλαίωση

Collaboration Server
HUACCOLLABORATION

Session Type
Moderated

☐ Allow for Invited Servers

☐ Start Now ☒ Schedule Repeat...

(Day/Month/Year , Hours/Minutes)
24 04 2002 , 10 45
PM GMT+03:00

Duration (Days/Hours/Minutes)
00 01 00

☒ Record this session

Whiteboards Add... Remove
Ειδική διδακτική

Follow Me Sets Add... Remove
fms ειδ.διδ.

Assessments Add... Remove
No Assessments Selected

Session Password

☐ Secure Session using encryption
☒ People are attending using a modem

Session Tools
☒ Whiteboard ☒ Q & A
☒ Screen Sharing ☒ Follow Me

☒ Chat

Audio/Video

Audio and Video

This material is currently unused.

Author's First Name

stavroula

Author's Last Name

stavroula

- ▼ 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - ▼ Παρουσίαση
 - Εισαγωγή
 - ▼ Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 1
 - ▼ Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - Παρουσίαση ενότητας
 - ✓ test 2
 - ▼ Ζωντανή συζήτηση
 - Ανακεφαλαίωση
 - Τελική εξέταση

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Live Session Name*
Τελική εξέταση

Description
Τελικό τεστ σε άμεση αλληλεπίδραση

Resource ID*
18beb1d1-72a9-5233-3d46-8142c6a24c55

Live Session
Ειδική διδακτική(T) Select
Show Details

Announcements Page
View

Icon Type
Live Session

☐ Optional
☒ Assignment

☐ Send e-mail reminder hours before
scheduled time

Time Estimate (Hours/Minutes)

☒ Scored
☒ Save responses in the database

Auto-complete this activity if score for
 is greater than or equal to

Name	Pass Required	Pass/Fail	Maximum	Passing	Weight	%
Ανακεφαλαίωση	No	No	100	50	1	50.0
Τελική εξέταση	Yes 	Yes 	100	50	1	50.0
Totals					2	100.0

Live Session Name	Collaboration Server	Author	Status	Description
eidiki didaktiki	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Finished	Live Session Description
ls_test2	HUACCOLLABORATION	Admin Admin	Finished	Live Session Description
test03	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session Description
Ειδική διδακτική (10)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Future	Ανακεφαλαίωση
Ειδική διδακτική(Γ)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Future	Τελικό τεστ
Ειδική διδακτική-A(01)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Finished	Live Session
Ειδική διδακτική-A(02)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session
Ειδική διδακτική-A(03)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session
Ειδική διδακτική-A(04)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session
Ειδική διδακτική-A(08)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session
Ειδική διδακτική-A(09)	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session
Ειδική διδακτική-T	HUACCOLLABORATION	stavroula stavroula	Recorded	Live Session

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Live Session Name*
Ειδική διδασκική(T)

Description
ΤΕΛΙΚΟ ΤΕΣΤ

Collaboration Server
HUACCOLLABORATION

Session Type
Moderated

☐ Allow for Invited Servers

☐ Start Now ☒ Schedule Repeat...

(Day/Month/Year , Hours/Minutes)
24 / 04 / 2002 , 12 / 00
PM GMT+03:00

Duration (Days/Hours/Minutes)
00 / 00 / 30

☒ Record this session

Whiteboards Add... Remove
No Whiteboards Selected

Follow Me Sets Add... Remove
No Follow Me sets Selected

Assessments Add... Remove
final test

Session Password

☐ Secure Session using encryption
☒ People are attending using a modem

Session Tools

☐ Whiteboard ☒ Q & A
☐ Screen Sharing ☐ Follow Me

☐ Chat

Audio/Video

None

Used in these courses

Ζωντανή συζήτηση

Author's First Name

stavroula

Author's Last Name

stavroula

Assessment Name	Author
asl	Admin Admin
ass1	Admin Admin
final test	stavroula stavroula
test 1	stavroula stavroula
test 2	stavroula stavroula

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Assessment Name*

final test

Title

Τελική εξέταση

Description

Assessment

Questions*

Add...

Remove

f1
f2
f4
f5
f6
f7
f8
f9
f11
f12

Move Up

Move Down

☐ Randomize Questions

Number of random questions to show:

All

☒ Forward-only Navigation

☐ Must Answer Questions to Continue

☒ Timed Assessment

Question Time Limit

60

(Seconds)

Author First Name

stavroula

Author Last Name

stavroula

Question Name	Author	Type
f1	stavroula stavroula	Multiple-choice

Required fields are indicated with an asterisk (*)

Question Name*

f1

Description

Multiple-choice

Question*

Οι φορείς που
εμπλέκονται στη
μαθησιακή διαδικασία
είναι :

Number of Choices 4

Check correct answer(s)*

☒

Ο παιδαγωγός

☒

Ο μαθητής

☐

Το περιβάλλον της
εκπαίδευσης

☒

Το γνωστικό
αντικείμενο

Author First Name

stavroula

Author Last Name

stavroula

Level

Beginner

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Courses by Name

◀ Page 1 of 1 ▶

Click a course name to view the details page for that course. If self-enrollment is allowed, you may enroll in a course from the details page.

Course Name	Course Number	Description	Time Estimate (hh:mm)
Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας	102	Το μάθημα της ειδικής διδακτικής	
Μάθημα 1	00001	Course Description	

By [Course Name](#) > Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας

Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας

Course Number: 102

Must pass to complete

Description

Το μάθημα της ειδικής διδακτικής

Instructors

- stavroula stavroula
- instr01 instr01

Topics

- Παρουσίαση
- Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
- Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
- Ζωντανή συζήτηση

- [-] [icon] 102 - Ειδική διδακτική της Οικιακής Οικονομίας
 - [-] [icon] [icon] Παρουσίαση
 - [icon] [icon] Εισαγωγή
 - [-] [icon] [icon] Διδακτική Μεθοδολογία της Οικιακής Οικονομίας
 - [icon] [icon] Παρουσίαση ενότητας
 - [icon] [icon] ✓ test 1
 - [-] [icon] [icon] Σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας
 - [icon] [icon] Παρουσίαση ενότητας
 - [icon] [icon] ✓ test 2
 - [-] [icon] [icon] Ζωντανή συζήτηση
 - [icon] [icon] Ανακεφαλαίωση
 - [icon] [icon] Τελική εξέταση

▲ Course Tools

- Schedule List
- Progress Report

- Discussion Board
- E-mail
- Chat

* 1 0 1 6 0 *